

Agenda – Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Fideo gynadledda drwy Zoom Gareth Williams
Dyddiad: Dydd Llun, 15 Mehefin 2020 Clerc y Pwyllgor
Amser: 10.00 0300 200 6565
SeneddDCC@senedd.cymru

Yn unol â Rheol Sefydlog 34.19, penderfynodd y Cadeirydd wahardd y cyhoedd o gyfarfod y Pwyllgor er mwyn diogelu iechyd y cyhoedd. Bydd y cyfarfod hwn yn cael ei ddarlledu'n fyw ar www.senedd.tv

Rhag-gyfarfod anffurfiol (09:30–10:00)

- 1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau
10:00
- 2 Offerynnau sy'n codi materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r
Senedd o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Negyddol

2.1 SL(5)555 – Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru) 2020

(Tudalennau 1 – 132)

CLA(5)–18–20 – Papur 1 – Adroddiad

CLA(5)–18–20 – Papur 2 – Rheoliadau

CLA(5)–18–20 – Papur 3 – Memorandwm Esboniadol

3 Offerynnau nad ydynt yn cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 na 21.3 ond sydd â goblygiadau o ganlyniad i ymadawriad y DU â'r UE

Offerynnau'r Weithdrefn Penderfyniad Negyddol

3.1 SL(5)553 – Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru) (Coronafeirws) 2020

(Tudalennau 133 – 143)

CLA(5)–18–20 – Papur 4 – Adroddiad

CLA(5)–18–20 – Papur 5 – Rheoliadau

CLA(5)–18–20 – Papur 6 – Memorandwm Esboniadol

4 Adroddiad Rheol Sefydlog 30B: Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) a Fframweithiau Cyffredin

(Tudalennau 144 – 163)

CLA(5)–18–20 – Papur 7 – Datganiad ysgrifenedig

CLA(5)–18–20 – Papur 8 – Adroddiad

5 Datganiadau ysgrifenedig o dan Reol Sefydlog 30C

5.1 WS–30C(5)161 – Rheoliadau'r Amgylchedd (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) (Diwygio) (Cymru a Lloegr) 2020

(Tudalennau 164 – 169)

CLA(5)–18–20 – Papur 9 – Datganiad ysgrifenedig

CLA(5)–18–20 – Papur 10 – Sylwebaeth

6 Papur(au) i'w nodi

6.1 Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol: Gwneud i Gyfiawnder weithio yng Nghymru

(Tudalennau 170 – 173)

CLA(5)–18–20 – Papur 11 – Llythyr gan y Cwnsler Cyffredinol, 4 Mehefin 2020

CLA(5)–18–20 – Papur 12 – Llythyr at y Cwnsler Cyffredinol, 11 Mehefin 2020

6.2 Llythyr gan y Prif Weinidog at y Pwyllgor Busnes: Deddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2020

(Tudalennau 174 – 177)

CLA(5)–18–20 – Papur 13 – Llythyr gan y Prif Weinidog at Gadeirydd y Pwyllgor Busnes, 4 Mehefin 2020

6.3 Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol: Gohebiaeth at Ganghellor Dugiaeth Caerhirfryn

(Tudalennau 178 – 182)

CLA(5)–18–20 – Papur 14 – Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol, 9 Mehefin 2020

6.4 Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd: Rheoliadau Offeryn Statudol Ledled y DU – Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygiad) 2020

(Tudalennau 183 – 184)

CLA(5)–18–20 – Papur 15 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd, 9 Mehefin 2020

6.5 Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd: Offeryn Statudol Led-led y DU – Rheoliadau Taliadau Uniongyrchol (Terfynnau Uchaf) 2020

(Tudalennau 185 – 186)

CLA(5)–18–20 – Papur 16 – Llythyr gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd, 10 Mehefin 2020

7 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer eitemau 8, 9 ac 10:

10:30

8 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer y Bil Cyllid – trafod yr adroddiad drafft

(Tudalennau 187 – 190)

CLA(5)–18–20 – Papur 17 – Adroddiad drafft

- 9 Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer y Bil Ardrethu Annomestig (Toiledau Cyhoeddus) – trafod yr adroddiad drafft**
(Tudalennau 191 – 193)

CLA(5)-18-20 – Papur 18 – Adroddiad drafft

- 10 Biliau'r DU sy'n ymwneud â gadael yr Undeb Ewropeaidd – briffio**
(Tudalennau 194 – 202)

CLA(5)-18-20 – Papur 19 – Papur Briffio gan Ymchwil y Senedd

Egwyl

(10:45–11:00)

- 11 Y newid yng nghyfansoddiad Cymru: Sesiwn dystiolaeth 6**
11:00 (Tudalennau 203 – 239)

Jeremy Miles MS, Counsel General

Des Clifford, Cyfarwyddwr Cyffredinol, Swyddfa'r Prif Weinidog, Llywodraeth Cymru

Chris Warner, Dirprwy Gyfarwyddwr, Materion Cyfansoddiadol a Chysylltiadau Rhynglywodraethol, Llywodraeth Cymru

CLA(5)-18-20 – Papur briffio

CLA(5)-18-20 – Papur 20 – Datganiad gan Llywodraeth Cymru, 25 Chwefror 2020

CLA(5)-18-20 – Papur 21 – Llythyr gan y Prif Weinidog, 11 Mehefin 2020

- 12 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod**

- 13 Y newid yng nghyfansoddiad Cymru – trafod y dystiolaeth**

Dyddiad y cyfarfod nesaf – 22 Mehefin 2020

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer y trefniadau a'r gweithdrefnau gweithredol sy'n angenrheidiol er mwyn cynnal cyfrifiad 2021 ("y Cyfrifiad") ac maent yn rhagnodi'r holiaduron a gaiff eu defnyddio. Mae'r Rheoliadau yn cynnwys enghreifftiau o'r holiaduron papur a disgrifiadau o'r cwestiynau a'r opsiynau ymateb ar gyfer yr holiaduron ar-lein.

Arolwg a gynhelir bob 10 mlynedd o'r holl bobl ac aelwydydd yn y Deyrnas Unedig yw'r Cyfrifiad. Mae'n darparu gwybodaeth hanfodol o lefel genedlaethol i lefel y gymdogaeth ar gyfer y llywodraeth, busnesau a'r gymuned.

Gwneir y Rheoliadau hyn o dan adran 3 o Ddeddf y Cyfrifiad 1920 ("Deddf 1920") ac maent yn galluogi dwyn Gorchymyn Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 i rym. Ymgynghorwyd â Gweinidogion Cymru ynghylch fersiwn ddrafft o Orchymyn drafft Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 drwy lythyr a anfonwyd at y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd. Cymeradwywyd Gorchymyn Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 ("Gorchymyn y Cyfrifiad") gan Senedd y DU ar 14 Mai 2020 ac fe'i gwnaed gan Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor ar 20 Mai 2020.

Gweithdrefn

Negyddol.

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn

Rheol Sefydlog 21.2(viii) – defnyddio iaith ryw-benodol.

1. Enwau rhyw-benodol

Mae'r holiaduron yn defnyddio enwau rhyw-benodol (er enghraifft, 'son or daughter' a 'mother or father' yn y fersiwn Saesneg, neu 'mab neu ferch' neu 'mam neu dad' yn y fersiwn Gymraeg) fel atebion posibl wrth geisio manylion am berthynas pobl mewn aelwyd â'i gilydd. Mae'r rhain yn ymddangos yn Rhan 1 (tudalennau 26 a 27 yn y fersiwn Saesneg a 29 a 30 yn y fersiwn Gymraeg), Rhan 4 (cwestiwn H6 ar dudalennau 43 a 44 yn y fersiwn Saesneg a 46 a 47 yn y fersiwn Gymraeg) a Rhan 5 (cwestiwn C1 ar dudalennau 75 a 76 yn y fersiwn Saesneg a 78 a 79 yn y fersiwn Gymraeg) o Atodlen 2. Mae'r un cwestiynau hefyd yn cynnwys atebion posibl nad ydynt yn enwau rhyw-benodol yn y fersiwn Saesneg (er enghraifft, 'grandchild or grandparent; nodir 'wyr neu wyres' neu 'taid/tad-cu neu nain/mam-gu' yn y fersiwn Gymraeg). Mae'r Canllawiau Drafftio Deddfwriaethol a luniwyd gan Lywodraeth Cymru yn nodi "Yn gyffredinol, dim ond i gyfeirio at bersonau o'r naill ryw neu'r llall y dylai iaith ryw-benodol gael ei defnyddio".

Nid yw'n glir pam na ddewiswyd enwau nad ydynt yn rhyw-benodol ar gyfer yr holl atebion posibl yn y fersiwn Saesneg. Gofynnir am esboniad gan y Llywodraeth.

Nodwyd y pum pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rheol Sefydlog 21.3(ii) – ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Senedd.

1. Hawliau dynol

Drwy ei gwneud yn orfodol i bobl ddarparu gwybodaeth bersonol wrth ymateb i'r Cyfrifiad, mae'r Rheoliadau'n cyffwrdd â'r hawl i barchu bywyd preifat a theuluol o dan Erthygl 8 o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol. Mae Erthygl 8 yn hawl gymwysedig, sy'n caniatáu i Weinidogion Cymru ymyrryd ag arfer yr hawl os oes angen mewn cymdeithas ddemocrataidd er budd diogelwch cenedlaethol, diogelwch y cyhoedd neu les economaidd y wlad, i atal anhrefn neu droseddu, er mwyn amddiffyn iechyd neu foesau, neu er mwyn amddiffyn hawliau a rhyddid pobl eraill.

Mae'r broses o gynnal cyfrifiad wedi'i hen sefydlu yn y Deyrnas Unedig, ac mae'n arfer cyffredin mewn llawer o wledydd. Mae cynnal cyfrifiad yn cael ei gyfiawnhau'n aml fel rhywbeth sy'n angenrheidiol mewn cymdeithas ddemocrataidd ac fel ffynhonnell wybodaeth sy'n caniatáu i lywodraethau ddeall anghenion cymdeithasol.

Cydnabyddir bod mesurau diogelwch ar waith sy'n rhoi rhywfaint o ddiogelwch i breifatrwydd unigolyn, gan gynnwys cyfeiriadau at sut y caiff gwybodaeth ei diogelu'n unol â'r gyfraith, y troseddau o ran datgelu gwybodaeth y cyfrifiad a chaniatáu i unigolion mewn aelwyd lenwi holiadur unigol. Nodir hefyd fod Deddf 1920 yn gwneud cwestiynau ynglŷn â chrefydd, cyfeiriadedd rhywiol a hunaniaeth o ran rhywedd yn wirfoddol i bob pwrpas drwy ddileu'r gosb pe na bai person rhagnodedig yn ymateb i'r cwestiynau hynny yn y cyfrifiad. Yn olaf, bydd Deddf Diogelu Data 2018 yn gymwys i'r gwaith o brosesu data personol a nodir ar ffurflenni'r cyfrifiad ac felly'n darparu mesurau diogelwch pellach.

Er bod y gofyniad i ymateb i'r Cyfrifiad yn ymyrraeth gyfiawn â'r hawl i fywyd preifat a theuluol o dan Erthygl 8, nid yw'r Memorandwm Esboniadol yn cynnwys cyfiawnhad dros yr ymyrraeth.

2. Y termau Cymraeg a ddefnyddir ar gyfer 'household'

Mae rheoliad 3(3) yn darparu mai'r term "aelwyd" a ddefnyddir yn Gymraeg, yng nghorff y Rheoliadau, i gyfateb i "household" yn Saesneg. Fodd bynnag, mae rheoliad 3(4) yn darparu mai'r term "cartref" a ddefnyddir yn yr holiaduron i gyfateb i "household". Defnyddir "aelwyd" yn fwy cyffredinol i gyfateb i "hearth", tra bod "cartref" yn cael ei ddefnyddio i gyfateb i "home".

Nid oes rheswm clir am wahaniaethu ac nid yw'n glir pham na ellid defnyddio un term yng nghorff y Rheoliadau a'r holiaduron. Gofynnir am esboniad gan y Llywodraeth i egluro'r termau a ddefnyddir.

3. Gwahaniaeth rhwng y testun Cymraeg a'r testun Saesneg

Mae'r testun enghreifftiol Saesneg a roddir yng nghwestiwn 28 i unigolion (Rhan 4 o Atodlen 2 ar dudalennau 49, 54, 59, 64 a 69, Rhan 5 o Atodlen 2 ar dudalennau 80, 85, 90, 95 a 100 a Rhan 6 o Atodlen 2 ar dudalen 110), yn nodi, 'Record any qualifications you have ever achieved in Wales, England or worldwide...' tra bod y testun Cymraeg yn nodi, '...Cymru neu o unrhyw le arall yn y byd...', heb gynnwys Lloegr. Er y byddai'r cwestiwn yn cael ei ateb yn yr un modd ni waeth a ddefnyddiwyd y fersiwn Gymraeg

neu'r fersiwn Saesneg o'r holiaduron, nid oes rheswm clir am wahaniaethu, ac nid yw'n glir a oes arwyddocâd i'r gwahaniaeth.

Gofynnir am esboniad gan y Llywodraeth i egluro'r rheswm am y gwahaniaeth.

4. Personau rhagnodedig a'r fersiwn o'r holiaduron

Er ei bod yn bosibl canfod pa bersonau rhagnodedig y gofynnir iddynt lenwi pa holiaduron drwy ddarllen y Rheoliadau, mae cynllun a fformat y tabl sydd wedi'i gynnwys yn y fersiwn a gyhoeddwyd o Atodlen 1 i'r Rheoliadau yn creu amwysedd.

Gellid dod i'r casgliad fod y bylchau rhwng yr holiaduron a restrir yng ngholofnau (2) a (3) yn fwrriadol ac mai'r bwriad yw nodi beth sy'n berthnasol i'r personau rhagnodedig yng ngholofn (1). Er enghraifft, un dehongliad yw mai dim ond pan fo erthygl 5(11) o Orchymyn y Cyfrifiad yn gymwys y bydd Holiadur (papur) y Cartref (Parhad) yn berthnasol ac mai dim ond i bob person a bennir yng ngholofn (2) o Grŵp G yn Atodlen 1 i Orchymyn y Cyfrifiad y mae'r Holiadur (papur) i Unigolion yn berthnasol.

O'r herwydd, byddai'n fanteisiol trefnu neu fformadu'r fersiwn gyhoeddedig o'r Rheoliadau yn gliriach rhwng pob un o'r tri grŵp o holiaduron y mae angen eu llenwi, efallai drwy gynnwys rhifau neu linellau rhwng y rhesi.

Gofynnir am ymateb gan y Llywodraeth.

Rheol Sefydlog 21.3(v) - nad yw'n gwireddu ei amcanion polisi yn berffaith

5. Gwahaniaethau rhwng yr holiadur ar-lein a'r holiadur papur

Mae rhai gwahaniaethau rhwng y cwestiynau a ofynnir, a'r atebion a gynnigir, yn yr holiadur ar-lein o'i gymharu â'r holiadur papur. Dyma'r gwahaniaethau:

(a) Mae'r holiadur ar-lein yn nodi Bagloriaeth Cymru Uwch, Bagloriaeth Cymru Canolradd a Bagloriaeth Cymru Sylfaen fel opsiynau ar wahân wrth geisio gwybodaeth am gymwysterau ond yn grwpio'r opsiynau hyn gyda "2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch) (gan gynnwys 4 Lefel AS (Safon UG) neu fwy)" a "5 neu fwy o gymwysterau TGAU A* i C neu 9 i 4 (gan gynnwys 5 neu fwy Lefel O (marc llwyddo) neu TAUau graddau 1)" ac "Unrhyw gymwysterau TGAU eraill (gan gynnwys unrhyw Lefel O neu TAU arall ar unrhyw radd)" yn y drefn honno. Mae'r gwahaniaethau i'w gweld yn Rhan 1 o Atodlen 2 (ar dudalen 36 a 37) ar gyfer yr holiadur ar-lein a chwestiwn 31 i unigolion (Rhan 4 o Atodlen 2 ar dudalennau 52, 57, 62, 67 a 72, Rhan 5 o Atodlen 2 ar dudalennau 83, 88, 93, 98 a 103 a Rhan 6 o Atodlen 2 ar dudalen 113) ar gyfer yr holiaduron papur.

(b) Os nad yw person wedi cyflawni'r cymwysterau a nodir neu gymwysterau cyfatebol, gofynnir iddynt "Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?" yn yr holiadur ar-lein (Rhan 2 o Atodlen 2 ar dudalen 37). Mae'r tri ateb posibl ar gyfer y cwestiwn hwnnw yn caniatáu i berson nodi bod ganddo (i) gymwysterau eraill yng Nghymru neu Lloegr, (ii) cymwysterau eraill o'r tu allan i Gymru a Lloegr neu (iii) dim cymwysterau. Ni ofynnir i berson sy'n llenwi holiadur papur wahaniaethu rhwng cymwysterau a gyflawnir yng Nghymru a Lloegr a'r rhai a gyflawnir y tu allan i Gymru a Lloegr.

(c) Mae'r cyfarwyddyd cyfeirio yn yr holiadur ar-lein (Rhan 2 o Atodlen 2 ar dudalen 38) yn nodi mai dim ond yn dilyn ymatebion penodol y gofynnir rhai cwestiynau. Gofynnir y cwestiynau cyfatebol (cwestiynau 36 a 37 i unigolion) yn yr holiaduron papur ni waeth beth yw'r ymateb a roddwyd i gwestiwn 35 (Rhan 4 o

Atodlen 2 ar dudalennau 52, 57, 62, 67 a 72, Rhan 5 o Atodlen 2 ar dudalennau 83, 88, 93, 98 a 103 a Rhan 6 o Atodlen 2 ar dudalen 113).

(d) Mae'r holiadur ar-lein yn cynnwys cwestiwn "Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?" gydag opsiynau gan gynnwys "Mewn gweithle" ac "Adrodd i depo". Mae'r cwestiwn dilynol "Ydych chi'n gweithio yn y Deyrnas Unedig yn bennaf?" yn cynnwys ymatebion sy'n gwahaniaethu rhwng cyfeiriadau yn y DU, lle gofynnir i'r sawl sy'n llenwi'r holiadur nodi'r cyfeiriad, a rhai'r tu allan i'r DU, lle gofynnir i'r sawl sy'n llenwi'r holiadur nodi'r wlad yn unig. Mae'r holiaduron papur yn cyfuno'r opsiynau ar gyfer gweithle a depo yng nghwestiwn 49 (Rhan 4 o Atodlen 2 ar dudalennau 53, 58, 63, 68 a 73, Rhan 5 o Atodlen 2 ar dudalennau 84, 89, 94, 99 a 104 a Rhan 6 o Atodlen 2 ar dudalen 114). Nid yw'r holiaduron papur yn gwahaniaethu ychwaith rhwng gweithleoedd yn y DU a rhai'r tu allan i'r DU, gan ofyn i'r sawl sy'n llenwi'r holiadur nodi cyfeiriad llawn waeth beth yw lleoliad y gweithle ar gyfer cwestiwn 50 (Rhan 4 o Atodlen 2 ar dudalennau 53, 58, 63, 68 a 73, Rhan 5 o Atodlen 2 ar dudalennau 84, 89, 94, 99 a 104 a Rhan 6 o Atodlen 2 ar dudalen 114).

Nid yw'n glir a yw'r gwahaniaethau hyn yn fwriadol, ac os felly pam mae'r gwahaniaethau hynny'n angenrheidiol. Os bydd yr atebion a gesglir ar gyfer yr holiaduron ar-lein a'r holiaduron papur fel rhan o'r Cyfrifiad yn wahanol, gallai hynny effeithio ar ansawdd y data a gesglir a'r ystadegau y gellir eu canfod gan ddefnyddio'r data hynny. Mae'r gwahaniaethau hynny'n effeithio ar yr amcan polisi o gynnal ymarfer casglu data sy'n rhoi darlun manwl o'r boblogaeth gyfan.

Gofynnir am esboniad gan y Llywodraeth i egluro'r rheswm am y gwahaniaethau.

Y goblygiadau yn sgil ymadael â'r Undeb Ewropeaidd

Dim.

Ymateb y Llywodraeth

Mae angen ymateb Llywodraeth Cymru i'r pwynt technegol ac i'r ail, y trydydd, y pedwerydd a'r pumed pwynt o ran rhinweddau.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

10 Mehefin 2020

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Welsh Parliament

Tudalen y pecyn 4

Legislation, Justice and Constitution Committee

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2020 Rhif 555 (Cy. 128)

Y CYFRIFIAD, CYMRU

**Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru)
2020**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn nodi'r trefniadau manwl sy'n angenrheidiol er mwyn cynnal y cyfrifiad yng Nghymru y cyfarwyddwyd ei gynnal ar 21 Mawrth 2021 gan Orchymyn y Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 (O.S. 2020/532) ("Gorchymyn y Cyfrifiad"). Maent hefyd yn dirymu Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru) 2010 (O.S. 2010/1361 (Cy. 116)).

Mae rheoliad 3 yn darparu diffiniadau ar gyfer dehongli'r Rheoliadau hyn ynghyd â byrfodau i ddehongli'r holiaduron a ddefnyddir yn y cyfrifiad. Mae rheoliad 3 hefyd yn darparu nad yw person rhagnodedig yn torri'r Rheoliadau hyn drwy ddychwelyd fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o holiadur gyda'r ddwy fersiwn wedi eu llenwi'n rhannol, ar yr amod bod yr wybodaeth a ddarperir yn yr holiaduron yn gyfystyr â ffurflen gyfan.

Mae rheoliad 4 yn darparu ar gyfer rhannu Cymru yn ardaloedd cyfrifiad, ardaloedd cydgysylltu cyfrifiad, ardaloedd cydgysylltu sefydliadau cymunedol a dosbarthau cyfrifo. Mae hefyd yn darparu ar gyfer penodi personau i gyflawni'r dyletswyddau a neilltuir iddynt o dan y Rheoliadau hyn.

Mae rheoliad 5 yn cyflwyno'r gofynion ar gyfer yr holiaduron i'w defnyddio yn ystod y cyfrifiad. Rhaid bod gan yr holiaduron ar-lein y cwestiynau a'r opsiynau ymateb a'r swyddogaethau a'r nodweddion a nodir yn Rhannau 1, 2, 3 ac 8 o Atodlen 2. Rhaid i'r holiaduron papur fod ar y ffurf a ddangosir yn Rhannau 4, 5, 6 a 7 o Atodlen 2.

Mae rheoliad 6 yn darparu y bydd person y mae Gorchymyn y Cyfrifiad yn ei gwneud yn ofynnol iddo lenwi ffurflen yn y cyfrifiad yn cyflawni ei gyfrifoldeb pan fydd yr holiadur papur neu'r holiadur ar-lein perthnasol a bennir yn Atodlen 1 wedi dod i law'r Bwrdd Ystadegau ("yr Awdurdod"). Mae rheoliad 6

hefyd yn darparu y caiff deiliad aelwyd neu gyd-ddeiliad aelwyd, neu berson a chanddo ofal am y tro dros sefydliad cymunedol, gyflwyno ffurflen bapur mewn perthynas â'r aelwyd neu'r sefydliad cymunedol a ffurflenni ar-lein mewn perthynas â phersonau unigol ar yr aelwyd honno neu yn y sefydliad cymunedol hwnnw, neu yn y drefn arall.

Mae rheoliad 7 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod ddarparu systemau electronig digonol (system olrhain holiaduron ac offeryn rheoli gwaith maes) a dyfeisiau electronig digonol (dyfeisiau electronig y cyfrifiad) i gefnogi cynnal y cyfrifiad.

Mae rheoliad 8 yn nodi'r gofynion ar gyfer cynnwys y mathau gwahanol o becynnau cyfrifiad.

Mae rheoliadau 9 i 15 yn darparu trefniadau manwl ar gyfer darparu'r holiaduron dwyieithog, eu danfon, eu llenwi a'u dychwelyd. Bydd fersiynau Cymraeg a Saesneg ar gael o bob holiadur. Bydd mynediad i bob categori o holiadur ar-lein drwy ddefnyddio cod mynediad unigryw, er enghraifft, bydd un cod mynediad unigryw yn rhoi mynediad i fersiynau Cymraeg a Saesneg Holiaduron y Cartref.

Mae rheoliad 16 yn darparu i gamau gweithredu dilynol gael eu cymryd os na fydd holiadur a anfonwyd neu a ddanfonwyd yn unol â'r Rheoliadau hyn yn cael ei ddychwelyd, neu os bydd yn cael ei ddychwelyd yn anghyflawn.

Mae rheoliad 17 yn gwneud darpariaeth i wybodaeth gael ei rhoi gan berson rhagnodedig i berson sy'n llenwi ffurflen ar ei ran, neu i berson sydd wedi ei benodi i gyflawni dyletswyddau o dan y Rheoliadau hyn. Mae hefyd yn gwneud darpariaeth i atal gwybodaeth a geir at ddiben y cyfrifiad rhag cael ei defnyddio, ei chyhoeddi a'i chyfathrebu heb awdurdod.

Mae rheoliadau 18 a 19 yn cynnwys darpariaethau sy'n ymwneud â chadw holiaduron a dyfeisiau electronig y cyfrifiad yn ddiogel yn ogystal â storio a diogelu gwybodaeth bersonol sy'n ymwneud â'r cyfrifiad.

Mae rheoliad 20 yn darparu ar gyfer rhoi naill ai datganiad statudol neu ymgymeriad ynghylch cyfrinachedd gwybodaeth a geir o ganlyniad i'r cyfrifiad gan bersonau a fydd yn cael mynediad at yr wybodaeth honno.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd aseiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: yr Is-adran Cyllid

Strategol Llywodraeth Leol, Llywodraeth Cymru, Parc
Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2020 Rhif 555 (Cy. 128)

Y CYFRIFIAD, CYMRU

**Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru)
2020**

<i>Gwnaed</i>		<i>28 Mai 2020</i>
<i>Gosodwyd Cymru</i>	<i>gerbron</i>	<i>Senedd 1 Mehefin 2020</i>
<i>Yn dod i rym</i>		<i>26 Mehefin 2020</i>

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adran 3(1) o Ddeddf y Cyfrifiad 1920(1), ac ar ôl ymgynghori â'r Bwrdd Ystadegau yn unol ag adran 3(1A)(2) o'r Ddeddf honno, yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru) 2020.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 26 Mehefin 2020.

(3) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dirymu

2. Mae Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru) 2010(3) wedi eu dirymu.

Dehongli

3.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

mae i "aelwyd" yr ystyr a roddir i "household" gan erthygl 2(1) o Orchymyn y Cyfrifiad;

-
- (1) 1920 p. 41. Diwygiwyd adran 3(1) gan Ran 16 o Atodlen 1 i Ddeddf Cyfraith Statud (Diddymiadau) 1993 (p. 50), a chan adran 25 o Ddeddf Ystadegau a'r Gwasanaeth Cofrestru 2007 (p. 18) ac Atodlen 1 iddi.
- (2) Mewnosodwyd adran 3(1A) gan adran 25 o Ddeddf Ystadegau a'r Gwasanaeth Cofrestru 2007 ac Atodlen 1 iddi.
- (3) O.S. 2010/1361 (Cy. 116).

mae i “amlen radbost” (“*prepaid envelope*”) fel y mae’n ymddangos yn holiadur I2(paper) ac I2W(papur) yr un ystyr ag “amlen wedi ei thalu ymlaen llaw”;

ystyr “amlen wedi ei thalu ymlaen llaw” (“*reply-paid envelope*”) yw amlen sydd wedi ei chyfeirio ymlaen llaw ac nad oes angen i’r anfonwr dalu i’w hanfon;

mae i “annedd” yr ystyr a roddir i “dwelling” gan erthygl 2(1) o Orchymyn y Cyfrifiad;

ystyr “ardal cydgysylltydd cyfrifiad” (“*census co-ordinator area*”) yw ardal a grëir o dan reoliad 4(1)(b)(i);

ystyr “ardal cydgysylltydd sefydliadau cymunedol” (“*communal establishment co-ordinator area*”) yw ardal a grëir o dan reoliad 4(1)(b)(ii);

ystyr “yr Awdurdod” (“*the Authority*”) yw’r Bwrdd Ystadegau a sefydlwyd gan adran 1 o Ddeddf 2007;

ystyr “cod mynediad unigryw” (“*unique access code*”) yw cod sy’n rhoi mynediad unigryw drwy’r rhyngwyd i holiadur H2(online) ac H2W(ar-lein), holiadur I2(online) ac I2W(ar-lein), a holiadur CE2(online) ac CE2W(ar-lein). Mae’r cod mynediad unigryw yn rhoi mynediad i’r fersiwn Gymraeg a’r fersiwn Saesneg o’r holiadur y mae’r person rhagnodedig yn ei lenwi;

ystyr “cod mynediad unigryw newydd” (“*replacement unique access code*”) yw cod mynediad unigryw sy’n wahanol i god mynediad unigryw a ddarparwyd eisoes ac sy’n disodli’r cod hwnnw;

ystyr “cydgysylltydd cyfrifiad” (“*census co-ordinator*”) yw person a benodir o dan reoliad 4(1)(b)(i);

ystyr “cydgysylltydd sefydliadau cymunedol” (“*communal establishment co-ordinator*”) yw person a benodir o dan reoliad 4(1)(b)(ii);

ystyr “cyfrifiad” (“*census*”) yw’r cyfrifiad y mae Gorchymyn y Cyfrifiad yn cyfarwyddo ei gynnal;

ystyr “Deddf 1920” (“*the 1920 Act*”) yw Deddf y Cyfrifiad 1920;

ystyr “Deddf 2007” (“*the 2007 Act*”) yw Deddf Ystadegau a’r Gwasanaeth Cofrestru 2007(1);

mae i “deiliad aelwyd” yr ystyr a roddir i “householder” gan erthygl 2(1) o Orchymyn y Cyfrifiad;

ystyr “diwrnod y cyfrifiad” (“*census day*”) yw 21 Mawrth 2021;

(1) 2007 p. 18.

ystyr “dosbarth cyfrifo” (“*enumeration district*”) yw dosbarth a grëir o dan reoliad 4(1)(c);

ystyr “dyfais gyfrifiad electronig” (“*census electronic device*”) yw unrhyw ddyfais electronig y mae rhaid i'r Awdurdod ei darparu o dan reoliad 7(3);

ystyr “etholwr” (“*elector*”) yw person rhagnodedig sy'n ethol llenwi ffurflen unigolyn o dan erthygl 5(5) o Orchymyn y Cyfrifiad;

mae i “ffurflen unigolyn” yr ystyr a roddir i “individual return” gan erthygl 2(1) o Orchymyn y Cyfrifiad;

ystyr “y gofrestr cyfeiriadau” (“*the address register*”) yw'r gofrestr ac unrhyw is-set o'r gofrestr a ddefnyddir gan yr Awdurdod, sy'n cynnwys cyfeiriad pob aelwyd a phob sefydliad cymunedol yng Nghymru y mae'r Awdurdod yn ymwybodol ohonynt;

ystyr “Gorchymyn y Cyfrifiad” (“*the Census Order*”) yw Gorchymyn y Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020(1);

mae i “gwybodaeth bersonol” yr ystyr a roddir i “personal information” gan adran 39(2) o Ddeddf 2007;

ystyr “holiadur” (“*questionnaire*”) yw unrhyw holiadur ar-lein neu holiadur papur;

ystyr “holiadur ar-lein” (“*online questionnaire*”) yw unrhyw un neu ragor o'r holiaduron a ganlyn: H2(online), H2W(ar-lein), I2(online), I2W(ar-lein), CE2(online) neu CE2W(ar-lein);

ystyr “holiadur papur” (“*paper questionnaire*”) yw unrhyw un neu ragor o'r holiaduron a ganlyn: H2(papur), H2W(papur), HC2(papur), HC2W(papur), I2(papur), I2W(papur), CE2(papur) neu CE2W(papur);

ystyr “holiadur wedi ei lenwi” (“*completed questionnaire*”) yw holiadur sydd wedi ei lenwi gyda'r manylion y mae Gorchymyn y Cyfrifiad yn ei gwneud yn ofynnol i berson rhagnodedig eu darparu ac a oedd yn gywir am hanner nos ar ddiwrnod y cyfrifiad;

ystyr “offeryn rheoli gwaith maes” (“*fieldwork management tool*”) yw'r system electronig honno y mae rhaid i'r Awdurdod ei darparu o dan reoliad 7(2);

ystyr “pecyn aelwyd” (“*household pack*”) yw pecyn ar-lein i aelwydydd neu becyn papur i aelwydydd;

(1) O.S. 2020/532.

ystyr “pecyn aelwyd (parhad)” (*“household continuation pack”*) yw pecyn fel y’i disgrifir yn rheoliad 8(5);

ystyr “pecyn ar-lein i aelwydydd” (*“online household pack”*) yw pecyn fel y’i disgrifir yn rheoliad 8(3);

ystyr “pecyn ar-lein i sefydliadau cymunedol” (*“online communal establishment pack”*) yw pecyn fel y’i disgrifir yn rheoliad 8(3);

ystyr “pecyn ar-lein i unigolion” (*“online individual pack”*) yw pecyn fel y’i disgrifir yn rheoliad 8(3);

ystyr “pecyn i sefydliadau cymunedol” (*“communal establishment pack”*) yw pecyn ar-lein i sefydliadau cymunedol neu becyn papur i sefydliadau cymunedol;

ystyr “pecyn papur i aelwydydd” (*“paper household pack”*) yw pecyn fel y’i disgrifir yn rheoliad 8(4);

ystyr “pecyn papur i sefydliadau cymunedol” (*“paper communal establishment pack”*) yw pecyn fel y’i disgrifir yn rheoliad 8(4);

ystyr “pecyn papur i unigolion” (*“paper individual pack”*) yw pecyn fel y’i disgrifir yn rheoliad 8(4);

ystyr “pecyn unigolyn” (*“individual pack”*) yw pecyn ar-lein i unigolion neu becyn papur i unigolion;

ystyr “pecynnau cyfrifiad” (*“census packs”*) yw unrhyw un neu ragor o’r pecynnau a ddisgrifir yn rheoliad 8(3) i (5);

ystyr “penodai” (*“appointee”*) yw unrhyw berson a benodir o dan reoliad 4 neu a benodir gan yr Awdurdod cyn i’r Rheoliadau hyn ddod i rym at ddibenion cynnal y cyfrifiad;

ystyr “person rhagnodedig” (*“prescribed person”*) yw person y mae Gorchymyn y Cyfrifiad yn ei gwneud yn ofynnol iddo lenwi ffurflen, neu unrhyw berson sy’n llenwi ffurflen ar ran person o’r fath yn unol â Gorchymyn y Cyfrifiad;

mae i “preswylydd arferol” yr ystyr a roddir i “usual resident” gan erthygl 2(3)(a) o Orchymyn y Cyfrifiad;

ystyr “rheolwr gweithrediadau ardal” (*“area operations manager”*) yw person a benodir o dan reoliad 4(1)(a);

ystyr “rhif adnabod holiadur” (*“questionnaire identification number”*) yw marc adnabod rhifol y gall peiriant ei ddarllen sy’n unigryw i bob holiadur;

ystyr “sefydliad cymunedol” (*“communal establishment”*) yw unrhyw sefydliad a bennir yng

Ngrwpiau B i F o golofn 1 o Atodlen 1 i Orchymyn y Cyfrifiad;

ystyr “swyddog cyfrifiad” (“*census officer*”) yw swyddog a benodir o dan reoliad 4(1)(c);

ystyr “swyddog sefydliadau cymunedol” (“*communal establishment officer*”) yw swyddog a benodir o dan reoliad 4(1)(c);

ystyr “system olrhain holiaduron” (“*questionnaire tracking system*”) yw unrhyw system neu systemau electronig a ddarperir gan yr Awdurdod o dan reoliad 7(1);

ystyr “yn electronig” (“*electronically*”) yw drwy ddefnyddio’r rhyngwyd.

(2) Yn y Rheoliadau hyn, mae’r byrfoddau a ganlyn yn gymwys—

<i>Byrfodd defnyddir “holiadur”</i>	<i>(pan y'i gyda'r term Ystyr</i>
H2(online)	“Household Questionnaire (online)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (2) o’r tabl yn Atodlen 1
H2W(ar-lein)	“Holiadur (ar-lein) y Cartref” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (3) o’r tabl yn Atodlen 1
I2(online)	“Individual Questionnaire (online)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (2) o’r tabl yn Atodlen 1
I2W(ar-lein)	“Holiadur (ar-lein) i Unigolion” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (3) o’r tabl yn Atodlen 1
CE2(online)	“Communal Establishment Questionnaire (online)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (2) o’r tabl yn Atodlen 1
CE2W(ar-lein)	“Holiadur (ar-lein) i Sefydliadau Cymunedol” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (3) o’r tabl yn Atodlen 1
H2(paper)	“Household Questionnaire (paper)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (2) o’r tabl yn Atodlen 1
H2W(papur)	“Holiadur (papur) y Cartref” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (3) o’r tabl

HC2(paper)	yn Atodlen 1 “Household Continuation Questionnaire (paper)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (2) o’r tabl yn Atodlen 1
HC2W(papur)	“Holiadur (papur) y Cartref (Parhad)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (3) o’r tabl yn Atodlen 1
I2(paper)	“Individual Questionnaire (paper)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (2) o’r tabl yn Atodlen 1
I2W(papur)	“Holiadur (papur) i Unigolion” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (3) o’r tabl yn Atodlen 1
CE2(paper)	“Communal Establishment Questionnaire (paper)” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (2) o’r tabl yn Atodlen 1
CE2W(papur)	“Holiadur (papur) i Sefydliadau Cymunedol” fel y cyfeirir ato yng ngholofn (3) o’r tabl yn Atodlen 1

(3) Yn fersiwn Gymraeg y Rheoliadau hyn—

- (a) y gair Cymraeg sy’n cyfateb i “household” yw “aelwyd”, a
- (b) y geiriau Cymraeg sy’n cyfateb i “householder” yw “deiliad aelwyd”.

(4) Yn fersiynau Cymraeg yr holiaduron—

- (a) y geiriau Cymraeg sy’n cyfateb i “household” yw “cartref” ac “aelodau o’r cartref” (yn ôl y digwydd), a
- (b) y gair Cymraeg sy’n cyfateb i “householder” yw “deiliad y cartref”.

(5) Nid yw person rhagnodedig yn torri’r Rheoliadau hyn drwy ddychwelyd fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o holiadur gyda’r ddwy fersiwn wedi eu llenwi’n rhannol, ar yr amod bod yr wybodaeth a ddarperir yn yr holiaduron yn gyfystyr â ffurflen gyfan.

Rhaniadau gweinyddol a phenodiadau

4.—(1) At ddibenion y cyfrifiad, rhaid i’r Awdurdod—

- (a) rhannu Cymru yn ardaloedd cyfrifiad a phenodi rheolwr gweithrediadau ardal i bob ardal gyfrifiad;

- (b) rhannu pob ardal gyfrifiad yn—
 - (i) ardaloedd cydgysylltwyr cyfrifiad a phenodi cydgysylltydd cyfrifiad i bob ardal cydgysylltydd cyfrifiad;
 - (ii) ardaloedd cydgysylltwyr sefydliadau cymunedol a phenodi cydgysylltydd sefydliadau cymunedol i bob ardal cydgysylltydd sefydliadau cymunedol;
- (c) rhannu pob ardal cydgysylltydd cyfrifiad a phob ardal cydgysylltydd sefydliadau cymunedol yn ddsbarthau cyfrifo a phenodi cynifer o swyddogion cyfrifiad a swyddogion sefydliadau cymunedol y mae'n ystyried eu bod yn angenrheidiol at ddiben cynnal y cyfrifiad yn y dosbarthau hynny, yn unol â Deddf 1920 a'r Rheoliadau hyn.

(2) Caiff yr Awdurdod hefyd benodi cynifer o bersonau eraill y mae'n ystyried eu bod yn angenrheidiol er mwyn cynnal y cyfrifiad.

(3) Rhaid i'r personau a benodir o dan baragraffau (1) a (2) gyflawni'r dyletswyddau a neilltuir iddynt o dan Ddeddf 1920 a'r Rheoliadau hyn.

Holiaduron i'w defnyddio wrth gynnal y cyfrifiad

5.—(1) At ddibenion y cyfrifiad rhaid i'r Awdurdod sicrhau—

- (a) bod holiaduron ar-lein ar gael yn electronig ac yn ddwyieithog drwy godau mynediad unigryw ac yn cynnwys y cwestiynau a'r opsiynau ymateb a nodir (fel y bo'n briodol) yn Rhannau 1, 2 a 3 o Atodlen 2 a'r swyddogaethau a'r nodweddion a ddisgrifir yn Rhan 8 o Atodlen 2;
- (b) bod holiaduron papur dwyieithog yn cael eu llunio ar y ffurf a nodir (fel y bo'n briodol) yn Rhannau 4, 5, 6 a 7 o Atodlen 2.

(2) Rhaid i bob holiadur i'w ddefnyddio yn y cyfrifiad gynnwys rhif adnabod holiadur.

Dyletswyddau mewn perthynas â llenwi ffurflenni

6.—(1) Rhaid i berson rhagnodedig, wrth lenwi ffurflen fel sy'n ofynnol gan Orchymyn y Cyfrifiad—

- (a) llenwi'r holiadur perthnasol a nodir ym mharagraff (3), yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar gyfer yr holiadur hwnnw;
- (b) cyflwyno'r holiadur sydd wedi ei lenwi i'r Awdurdod yn unol â'r Rheoliadau hyn.

(2) Mae holiadur wedi ei gyflwyno i'r Awdurdod yn unol â'r Rheoliadau hyn—

- (a) mewn cysylltiad â holiadur ar-lein, pan yw'r Awdurdod wedi ei gael yn electronig, neu

- (b) mewn cysylltiad â holiadur papur, pan yw wedi dod i law penodai yn bersonol, neu pan yw wedi ei gael drwy'r post gan yr Awdurdod neu benodai.

(3) Yr holiadur i'w llenwi a'i gyflwyno yn unol â'r Rheoliadau hyn gan berson rhagnodedig a grybwyllir yng ngholofn (1) o'r tabl yn Atodlen 1 yw'r holiadur ar-lein neu'r holiadur papur y cyfeirir ato yn y cofnod cyfatebol yng ngholofn (2) neu (3).

(4) Nid oes dim yn y Rheoliadau hyn sy'n atal person rhagnodedig sy'n deiliad aelwyd, neu unrhyw berson sydd wedi ei awdurdodi i weithredu ar ran y deiliad aelwyd hwnnw yn unol â Gorchymyn y Cyfrifiad, rhag llenwi ffurflen fel sy'n ofynnol gan Orchymyn y Cyfrifiad—

- (a) drwy lenwi a chyflwyno holiadur papur a hefyd, mewn cysylltiad ag aelodau ychwanegol o aelwyd y deiliad aelwyd hwnnw, drwy lenwi a chyflwyno holiadur ar-lein, neu
- (b) drwy lenwi a chyflwyno holiadur ar-lein a hefyd, mewn cysylltiad ag aelodau ychwanegol o aelwyd y deiliad aelwyd hwnnw, drwy lenwi a chyflwyno holiadur papur.

(5) Nid oes dim yn y Rheoliadau hyn sy'n atal person sy'n llenwi ffurflen o dan erthygl 5(9)(a)(i) neu (b) o Orchymyn y Cyfrifiad ar ran person arall rhag llenwi'r ffurflen honno—

- (a) drwy lenwi a chyflwyno holiadur papur a hefyd, mewn cysylltiad â'r person arall hwnnw, drwy lenwi a chyflwyno holiadur ar-lein, neu
- (b) drwy lenwi a chyflwyno holiadur ar-lein a hefyd, mewn cysylltiad â'r person arall hwnnw, drwy lenwi a chyflwyno holiadur papur.

Y system olrhain holiaduron, yr offeryn rheoli gwaith maes a dyfeisiau electronig y cyfrifiad

7.—(1) Rhaid i'r Awdurdod ddarparu system olrhain holiaduron ar gyfer rheoli'r cyfrifiad ac ar gyfer cadw cofnodion ynghylch—

- (a) rhifau adnabod holiaduron,
- (b) codau mynediad unigryw sy'n rhoi mynediad i'r fersiynau Cymraeg a Saesneg o'r holiadur fel a ddewisir gan y person rhagnodedig,
- (c) codau mynediad unigryw newydd,
- (d) cyfeiriadau aelwydydd a sefydliadau cymunedol,
- (e) yr aelwydydd neu'r sefydliadau cymunedol y mae pecynnau cyfrifiad wedi eu hanfon

iddynt drwy'r post neu wedi eu danfon iddynt yn unol â'r Rheoliadau hyn, neu'r aelwydydd neu'r sefydliadau cymunedol y mae ymweliadau i'w cynnal â hwy,

- (f) amgylchiadau'r danfoniad ar gyfer pob pecyn cyfrifiad a ddanfonwyd gan swyddog cyfrifiad neu swyddog sefydliadau cymunedol,
- (g) y dyddiad pan ddaeth pob holiadur wedi ei lenwi a gafwyd gan yr Awdurdod i law, a'r modd y'i cafwyd,
- (h) amlgeisiadau am becynnau cyfrifiad neu godau mynediad unigryw newydd gan yr un person rhagnodedig,
- (i) dychwelyd mwy nag un holiadur wedi ei lenwi mewn perthynas â'r un person rhagnodedig,
- (j) y dyddiad pan wneir unrhyw gofnod yn unol â rheoliad 11(8)(a), 13(11)(b) neu 16(5)(b) a'r person rhagnodedig y'i gwnaed mewn cysylltiad ag ef, a
- (k) unrhyw wybodaeth arall y mae'r Awdurdod yn ystyried y gall gynorthwyo o ran cynnal y cyfrifiad.

(2) Rhaid i'r Awdurdod ddarparu offeryn rheoli gwaith maes i'w ddefnyddio wrth gynnal y cyfrifiad, gan gynnwys er mwyn—

- (a) creu camau gweithredu y mae'n ofynnol i benodeion eu cymryd;
- (b) nodi cyfeiriadau eiddo i benodeion ymweld â hwy;
- (c) galluogi cofnodi gwybodaeth ar gyfer y system olrhain holiaduron.

(3) Rhaid i'r Awdurdod ddarparu dyfeisiau electronig digonol (a elwir yn "dyfeisiau electronig y cyfrifiad" yn y Rheoliadau hyn) y gall pob penodai y mae angen iddo gael mynediad i'r offeryn rheoli gwaith maes eu defnyddio i wneud hynny a chael cyfarwyddiadau yn electronig.

Paratoi pecynnau cyfrifiad

8.—(1) Rhaid i'r Awdurdod baratoi cynifer o becynnau cyfrifiad y cyfeirir atynt ym mharagraffau (3) i (5) y mae'n ystyried eu bod yn angenrheidiol at ddiben y cyfrifiad.

(2) Rhaid i gynnwys pob pecyn cyfrifiad gael ei roi mewn amlen wedi ei selio y gall unrhyw gyfeiriad wedi ei argraffu gael ei weld drwyddi.

(3) Rhaid i bob un o'r pecynnau ar-lein i aelwydydd, y pecynnau ar-lein i unigolion a'r pecynnau ar-lein i sefydliadau cymunedol gynnwys—

- (a) yn eu trefn, cod mynediad unigryw ar gyfer holiadur H2(online) ac H2W(ar-lein), cod mynediad unigryw ar gyfer holiadur I2(online) ac I2W(ar-lein) a chod mynediad unigryw ar gyfer holiadur CE2(online) ac CE2W(ar-lein), a
- (b) unrhyw wybodaeth ychwanegol y mae'r Awdurdod yn ystyried y gall gynorthwyo o ran llenwi a chyflwyno'r holiadur y mae'r pecyn hwnnw yn ymwneud ag ef.

(4) Rhaid i bob un o'r pecynnau papur i aelwydydd, y pecynnau papur i unigolion a'r pecynnau papur i sefydliadau cymunedol gynnwys—

- (a) yn eu trefn, copi o holiadur H2(papur) ac H2W (papur), copi o holiadur I2(papur) ac I2W(papur) a chopi o holiadur CE2(papur) ac CE2W(papur),
- (b) yn eu trefn, cod mynediad unigryw ar gyfer holiadur H2(online) ac H2W(ar-lein), cod mynediad unigryw ar gyfer holiadur I2(online) ac I2W(ar-lein) a chod mynediad unigryw ar gyfer holiadur CE2(online) ac CE2W(ar-lein),
- (c) unrhyw wybodaeth ychwanegol y mae'r Awdurdod yn ystyried y gall gynorthwyo o ran llenwi a chyflwyno'r holiaduron y mae'r pecynnau hynny yn ymwneud â hwy, a
- (d) amlen wedi ei thalu ymlaen llaw.

(5) Rhaid i'r pecynnau aelwyd (parhad) gynnwys—

- (a) copi o holiadur HC2(papur) a chopi o holiadur HC2W(papur),
- (b) unrhyw wybodaeth ychwanegol y mae'r Awdurdod yn ystyried y gall gynorthwyo o ran llenwi a chyflwyno'r holiadur, ac
- (c) amlen wedi ei thalu ymlaen llaw.

Anfon pecynnau i aelwydydd ac at etholwyr drwy'r post

9.—(1) Caiff yr Awdurdod anfon pecyn aelwyd drwy'r post i'r aelwydydd hynny yn y gofrestr cyfeiriadau, a phecyn unigolyn at yr etholwyr hynny yn y gofrestr cyfeiriadau, y mae'r Awdurdod yn ystyried ei bod yn angenrheidiol at ddiben y cyfrifiad cyn diwrnod y cyfrifiad.

(2) Os nad yw'r Awdurdod yn anfon pecyn aelwyd neu becyn unigolyn drwy'r post o dan baragraff (1) rhaid iddo, yn lle hynny, ei gwneud yn ofynnol i'r cydgysylltydd cyfrifiad perthnasol drefnu danfon pecyn aelwyd neu becyn unigolyn â llaw i'r aelwyd honno neu at yr etholwr hwnnw (yn ôl y digwydd) yn unol â rheoliad 10.

(3) Mewn cysylltiad â phob pecyn cyfrifiad a anfonir drwy'r post yn unol â pharagraff (1), rhaid i'r Awdurdod sicrhau y gwneir cofnod yn y system olrhain holiaduron i ddangos y cyfeiriad yr anfonwyd y pecyn cyfrifiad iddo.

Danfôn pecynnau i aelwydydd ac at etholwyr â llaw

10.—(1) Rhaid i'r Awdurdod ddyroddi i bob cydgysylltydd cyfrifiad—

- (a) dyfais gyfrifiad electronig i'w defnyddio ym mhob dosbarth cyfrifo o fewn ardal cydgysylltydd cyfrifiad y cydgysylltydd cyfrifiad hwnnw;
- (b) unrhyw becynnau aelwyd a phecynnau unigolyn y mae'n ystyried eu bod yn angenrheidiol at ddiben y cyfrifiad;
- (c) rhestr, sydd wedi ei chynnwys yn yr offeryn rheoli gwaith maes, o gyfeiriadau pob aelwyd a phob etholwr yn y gofrestr cyfeiriadau sydd yn ardal cydgysylltydd cyfrifiad y cydgysylltydd cyfrifiad hwnnw y mae pecynnau aelwyd a phecynnau unigolyn (fel y bo'n briodol) i'w danfon â llaw iddynt yn unol â rheoliad 9(2);
- (d) unrhyw ddogfennau eraill neu wybodaeth arall y mae'n ystyried eu bod neu ei bod yn angenrheidiol at ddiben y cyfrifiad.

(2) Rhaid i bob cydgysylltydd cyfrifiad—

- (a) dynodi swyddog cyfrifiad i ddanfôn pecynnau aelwyd a phecynnau unigolyn i bob dosbarth cyfrifo;
- (b) rhoi i'r swyddog cyfrifiad hwnnw yr eitemau hynny ym mharagraff (1)(a) i (d), a niferoedd digonol ohonynt, y mae eu hangen ar y swyddog cyfrifiad er mwyn cyflawni dyletswyddau'r swyddog cyfrifiad hwnnw o dan y Rheoliadau hyn.

(3) Rhaid i bob swyddog cyfrifiad a ddynodir o dan baragraff (2)(a) wedyn ddanfôn—

- (a) pecyn aelwyd neu becyn unigolyn i bob aelwyd neu etholwr (yn ôl y digwydd) y mae ei chyfeiriad neu ei gyfeiriad wedi ei gynnwys yn y rhestr o gyfeiriadau y cyfeirir ati ym mharagraff (1)(c) ac sydd o fewn dosbarth cyfrifo'r swyddog cyfrifiad hwnnw;
- (b) pecynnau aelwyd a phecynnau unigolyn (fel y bo'n briodol) i unrhyw aelwydydd eraill neu at unrhyw etholwyr eraill sydd wedi eu nodi gan y swyddog cyfrifiad yn nosbarth cyfrifo'r swyddog cyfrifiad hwnnw.

(4) Mae dyletswydd swyddog cyfrifiad i ddanfôn pecyn cyfrifiad o dan baragraff (3) wedi ei bodloni mewn perthynas â phob aelwyd os yw'r swyddog

cyfrifiad yn traddodi pecyn aelwyd i'r deiliad aelwyd neu'r cyd-ddeiliad aelwyd, ac mewn perthynas â phob etholwr, os yw'r swyddog cyfrifiad yn traddodi pecyn unigolyn i'r etholwr neu, yn y naill achos neu'r llall, pan na fo person o'r fath ar gael, os yw'r swyddog cyfrifiad—

- (a) yn gadael y pecyn cyfrifiad gyda pherson cyfrifol sy'n honni ei fod yn gweithredu ar ran y deiliad aelwyd, y cyd-ddeiliad aelwyd neu'r etholwr (yn ôl y digwydd), neu
 - (b) pan na fo unigolyn cyfrifol o'r fath ar gael, yn gadael y pecyn cyfrifiad yn y cyfeiriad perthnasol sydd wedi ei gynnwys yn yr offeryn rheoli gwaith maes, neu'n ei anfon drwy'r post i'r cyfeiriad hwnnw neu, os yw'n cael ei gyfarwyddo i wneud hynny gan y cydgysylltydd cyfrifiad, i gyfeiriad arall a ddarperir gan y cydgysylltydd cyfrifiad.
- (5) Rhaid i bob swyddog cyfrifiad—
- (a) gwneud cofnod yn y ddyfais gyfrifiad electronig o'r canlynol—
 - (i) pob pecyn aelwyd a phecyn unigolyn a ddanfonwyd yn unol â pharagraff (3)(a) neu (b), a
 - (ii) unrhyw aelwyd ychwanegol neu etholwr ychwanegol y mae'r swyddog cyfrifiad wedi danfon pecyn cyfrifiad iddi neu ato o dan baragraff (3)(b);
 - (b) galluogi'r cydgysylltydd cyfrifiad i gael mynediad i'r wybodaeth a gofnodir yn nyfais gyfrifiad electronig y swyddog cyfrifiad neu'r wybodaeth sydd ar gael drwy'r ddyfais honno.

(6) Nid oes dim yn y rheoliad hwn sy'n atal swyddog cyfrifiad rhag cael ei ddynodi i ddanfon pecynnau i fwy nag un dosbarth cyfrifo.

Danfon pecynnau i sefydliadau cymunedol â llaw

11.—(1) Rhaid i'r Awdurdod ddyroddi'r canlynol i bob cydgysylltydd sefydliadau cymunedol—

- (a) dyfeisiau electronig digonol i'w defnyddio ym mhob dosbarth cyfrifo o fewn ardal cydgysylltydd sefydliadau cymunedol y cydgysylltydd sefydliadau cymunedol hwnnw;
- (b) unrhyw becynnau sefydliadau cymunedol a phecynnau unigolyn y mae'n ystyried eu bod yn angenrheidiol at ddiben y cyfrifiad;
- (c) rhestr, sydd wedi ei chynnwys yn yr offeryn rheoli gwaith maes, o gyfeiriadau pob sefydliad cymunedol yn y gofrestr cyfeiriadau sydd yn ardal cydgysylltydd sefydliadau

cymunedol y cydgysylltydd sefydliadau cymunedol hwnnw;

- (d) unrhyw ddogfennau eraill neu wybodaeth arall y mae'n ystyried eu bod neu ei bod yn angenrheidiol at ddiben y cyfrifiad.

(2) Rhaid i bob cydgysylltydd sefydliadau cymunedol—

- (a) dynodi swyddog sefydliadau cymunedol i ddanfôn pecynnau sefydliadau cymunedol a phecynnau unigolyn i bob dosbarth cyfrifo;
- (b) cyflenwi i bob swyddog sefydliadau cymunedol a ddynodir o dan baragraff (2)(a) yr eitemau hynny ym mharagraff (1)(a) i (d), a niferoedd digonol ohonynt, y mae eu hangen ar y swyddog sefydliadau cymunedol er mwyn cyflawni dyletswyddau'r swyddog sefydliadau cymunedol hwnnw o dan y Rheoliadau hyn.

(3) Rhaid i bob cydgysylltydd sefydliadau cymunedol a ddynodir o dan baragraff (2)(a) ddanfôn—

- (a) pecyn sefydliadau cymunedol i bob sefydliad cymunedol y mae ei gyfeiriad wedi ei gynnwys yn y rhestr o gyfeiriadau y cyfeirir ati ym mharagraff (1)(c) ac sydd o fewn dosbarth cyfrifo'r swyddog sefydliadau cymunedol hwnnw,
- (b) nifer digonol o becynnau unigolyn i bob un o'r sefydliadau cymunedol hynny at ddiben y cyfrifiad, ac
- (c) pecynnau sefydliadau cymunedol a phecynnau unigolyn i unrhyw sefydliadau cymunedol eraill a nodir gan y swyddog sefydliadau cymunedol yn nosbarth cyfrifo'r swyddog sefydliadau cymunedol.

(4) Mae dyletswydd swyddog sefydliadau cymunedol i ddanfôn pecynnau cyfrifiad o dan baragraff (3) wedi ei bodloni mewn perthynas â phob sefydliad cymunedol os yw'r swyddog sefydliadau cymunedol yn danfon y pecynnau cyfrifiad at y person a chanddo ofal am y tro dros y sefydliad cymunedol neu, pan na fo person o'r fath ar gael, os yw'r swyddog sefydliadau cymunedol—

- (a) yn gadael y pecynnau cyfrifiad gyda pherson cyfrifol sy'n honni ei fod yn gweithredu ar ran y person hwnnw a chanddo ofal am y tro dros y sefydliad cymunedol, neu
- (b) pan na fo unigolyn cyfrifol o'r fath ar gael, yn gadael y pecynnau cyfrifiad yn y cyfeiriad perthnasol sydd wedi ei gynnwys yn yr offeryn rheoli gwaith maes.

(5) Caiff y cydgysylltydd sefydliadau cymunedol gyfarwyddo'r swyddog sefydliadau cymunedol i

ddosbarthu cynifer o'r pecynnau unigolyn ag a ddanfonir o dan baragraff (3) i'r personau hynny sy'n breswylwyr arferol yn y sefydliad cymunedol ac y mae'n ymddangos i'r swyddog sefydliadau cymunedol eu bod yn alluog i lenwi'r holiadur sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn.

(6) Os yw'n ymddangos i'r swyddog sefydliadau cymunedol nad yw preswyllydd arferol yn alluog i lenwi'r holiadur hwnnw, caiff y swyddog sefydliadau cymunedol draddodi'r pecyn unigolyn i berthynas i'r preswyllydd arferol, neu i berson arall, sydd wedi cytuno i lenwi'r holiadur ar ran y preswyllydd arferol yn unol â Gorchymyn y Cyfrifiad.

(7) Caiff swyddog sefydliadau cymunedol ofyn i'r person a chanddo ofal am y tro dros sefydliad cymunedol ddsbarthu pecynnau unigolyn mewn perthynas â'r sefydliad cymunedol hwnnw, yn yr un modd ag a nodir ym mharagraffau (5) a (6).

(8) Rhaid i bob swyddog sefydliadau cymunedol—

- (a) gwneud cofnod yn y ddyfais gyfrifiad electronig o'r canlynol—
 - (i) pob pecyn sefydliadau cymunedol a phob pecyn unigolyn sydd wedi eu danfon yn unol â pharagraff (3)(a), (b) neu (c),
 - (ii) unrhyw sefydliadau cymunedol ychwanegol y mae'r swyddog sefydliadau cymunedol wedi danfon pecynnau sefydliadau cymunedol a phecynnau unigolyn iddynt o dan baragraff (3)(c), a
 - (iii) casglu holiaduron papur;
- (b) galluogi'r cydgysylltydd sefydliadau cymunedol i gael mynediad i'r wybodaeth yn nyfais gyfrifiad electronig y swyddog sefydliadau cymunedol neu'r wybodaeth sydd ar gael drwy'r ddyfais honno.

(9) Nid oes dim yn y rheoliad hwn sy'n atal swyddog sefydliadau cymunedol rhag cael ei ddynodi i ddanfon pecynnau i fwy nag un dosbarth cyfrifo.

Cais i gael pecynnau cyfrifiad a chodau mynediad unigryw newydd

12.—(1) Os yw'r amodau ym mharagraff (2) wedi eu bodloni, rhaid i'r Awdurdod ddarparu unrhyw becyn cyfrifiad neu god mynediad unigryw newydd i unrhyw berson rhagnodedig sy'n gofyn amdano.

(2) Yr amodau hynny yw fel a ganlyn—

- (a) ym marn yr Awdurdod, mae'r pecyn cyfrifiad neu'r cod mynediad unigryw newydd yn berthnasol i'r person rhagnodedig hwnnw, a
- (b) mae'r person sy'n gwneud y cais yn darparu i'r Awdurdod y cyfeiriad y mae'r person

(neu'r personau) rhagnodedig y mae'r holiadur i'w lenwi mewn cysylltiad ag ef (neu â hwy) yn breswlydd arferol ynddo (ac yn y ddarpariaeth hon, ystyr "yr holiadur" yw'r holiadur sy'n ymwneud â'r pecyn cyfrifiad neu'r cod mynediad unigryw newydd y gofynnwyd amdano).

(3) Rhaid i'r Awdurdod ddarparu unrhyw becyn cyfrifiad y gofynnir amdano o dan baragraff (1) i'r cyfeiriad y cyfeirir ato ym mharagraff (2)(b) a chaiff anfon pecynnau cyfrifiad o'r fath drwy'r post neu eu danfon â llaw i'r cyfeiriad hwnnw.

(4) Caiff yr Awdurdod ddarparu cod mynediad unigryw newydd o dan baragraff (1) drwy—

- (a) anfon y cod drwy'r post, neu ei ddanfon â llaw (ac yn y naill achos neu'r llall, rhaid i'r Awdurdod anfon neu ddanfon y cod mynediad unigryw newydd i'r cyfeiriad y cyfeirir ato ym mharagraff (2)(b)), neu
- (b) anfon y cod yn uniongyrchol i rif ffôn symudol a ddarparwyd gan y person sy'n gwneud y cais i gael y cod mynediad unigryw newydd.

Dychwelyd holiaduron aelwydydd ac etholwyr

13.—(1) Rhaid i bob person rhagnodedig y mae pecyn aelwyd ar-lein wedi ei anfon neu ei ddanfon ato, neu y derbyniwyd danfoniad ar ei ran o dan y Rheoliadau hyn, drannoeth diwrnod y cyfrifiad neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi hynny—

- (a) defnyddio'r cod mynediad unigryw a ddarperir yn y pecyn i gael mynediad i holiadur H2(online) neu H2W(ar-lein), a
- (b) llenwi a chyflwyno'r holiadur hwnnw yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein.

(2) Rhaid i bob person rhagnodedig y mae pecyn papur i aelwydydd neu becyn aelwyd (parhad) wedi ei anfon neu ei ddanfon ato, neu y derbyniwyd danfoniad ar ei ran o dan y Rheoliadau hyn, drannoeth diwrnod y cyfrifiad neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi hynny—

- (a) llenwi, fel y bo'n briodol, gopi o'r holiadur H2(papur), H2W(papur), HC2(papur) neu HC2W(papur) sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn a'i roi yn yr amlen wedi ei thalu ymlaen llaw a ddarperir a'i anfon i'r Awdurdod drwy'r post. Caniateir i holiaduron o'r fath gael eu hanfon i'r Awdurdod drwy'r post yn yr un amlen wedi ei thalu ymlaen llaw, neu
- (b) defnyddio'r cod mynediad unigryw a ddarperir i gael mynediad i'r holiadur

H2(online) neu H2W(ar-lein), a llenwi a chyflwyno'r holiadur hwnnw yn electronig yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein.

(3) Mae paragraff (2) (ac nid paragraff (1)) yn gymwys i berson rhagnodedig sydd wedi cael pecyn ar-lein i aelwydydd ond sydd hefyd wedi gofyn am becyn papur i aelwydydd.

(4) Rhaid i bob etholwr sydd wedi gofyn am becyn ar-lein i unigolion ac wedi ei gael, drannoeth diwrnod y cyfrifiad neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi hynny—

- (a) defnyddio'r cod mynediad unigryw a ddarperir yn y pecyn i gael mynediad i holiadur I2(online) neu I2W(ar-lein), a
- (b) llenwi a chyflwyno'r holiadur hwnnw yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein.

(5) Rhaid i bob etholwr sydd wedi gofyn am becyn papur i unigolion ac wedi ei gael, drannoeth diwrnod y cyfrifiad neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi hynny—

- (a) llenwi'r copi o holiadur I2(papur) neu I2W(papur) sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn, ei roi yn yr amlen wedi ei thalu ymlaen llaw a ddarperir a'i anfon i'r Awdurdod drwy'r post, neu
- (b) defnyddio'r cod mynediad unigryw a ddarperir yn y pecyn i gael mynediad i'r holiadur I2(online) neu I2W(ar-lein), a llenwi a chyflwyno holiadur I2(online) neu I2W(ar-lein) yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein.

(6) Rhaid i bob etholwr sicrhau bod un o'r holiaduron a ganlyn: H2(online) neu H2W(ar-lein), H2(papur) neu H2W(papur), HC2(papur) neu HC2W(papur), I2(online) neu I2W(ar-lein), I2(papur) neu I2W(papur), wedi ei lenwi mewn cysylltiad ag ef ei hunan.

(7) Pan fo holiadur H2(online) neu H2W(ar-lein), holiadur H2(papur) neu H2W(papur), neu holiadur HC2(papur) neu HC2W(papur) wedi ei lenwi mewn cysylltiad ag etholwr, caiff yr etholwr hwnnw ddewis cydymffurfio â pharagraff (4) neu (5) (ond nid yw'n ofynnol iddo wneud hynny).

(8) Mae holiadur I2(online) neu I2W(ar-lein), neu holiadur I2(papur) neu I2W(papur) a gyflwynir gan etholwr yn drech na holiadur H2(online) neu H2W(ar-lein), holiadur H2(papur) neu H2W(papur), neu holiadur HC2(papur) neu HC2W(papur), mewn perthynas ag unrhyw wybodaeth am yr etholwr hwnnw.

(9) Cyn gynted â phosibl ar ôl i bob holiadur H2(online), H2W(ar-lein), H2(papur), H2W(papur),

HC2(papur), HC2W(papur), I2(online), I2W(ar-lein), I2(papur) neu I2W(papur) wedi ei lenwi ddod i law'r Awdurdod, rhaid i'r Awdurdod wneud cofnod yn y system olrhain holiaduron i ddangos bod yr holiadur perthnasol wedi ei ddychwelyd.

(10) Pan fo penodai wedi ei fodloni, ar ôl siarad â pherson rhagnodedig at ddibenion erthygl 5(1) neu (3) o Orchymyn y Cyfrifiad, nad yw'r person rhagnodedig—

- (a) yn alluog i lenwi a dychwelyd holiadur, na
- (b) yn gallu awdurdodi unrhyw berson i weithredu ar ran y person rhagnodedig, wedyn mae paragraff (11) yn gymwys.

(11) O ran y penodai—

- (a) caiff, yn unol â chyfarwyddiadau a ddyroddir gan yr Awdurdod, wneud ymholiadau ynghylch y manylion y byddai Gorchymyn y Cyfrifiad yn ei gwneud yn ofynnol i'r person rhagnodedig y cyfeirir ato ym mharagraff (10) eu darparu, a
- (b) rhaid iddo gofnodi'r atebion i'r ymholiadau hynny y caniateir iddynt gael eu defnyddio at ddiben y cyfrifiad.

(12) Cyn gynted â phosibl ar ôl i benodai gofnodi'r atebion yn unol â pharagraff (11)(b), rhaid i'r Awdurdod wneud cofnod yn y system olrhain holiaduron i ddangos bod cofnod o'r fath wedi ei wneud mewn cysylltiad â'r person rhagnodedig hwnnw.

Dychwelyd holiaduron sefydliadau cymunedol

14.—(1) Rhaid i bob person rhagnodedig y mae pecyn ar-lein i sefydliadau cymunedol wedi ei anfon neu ei ddanfon ato mewn sefydliad cymunedol, neu y derbyniwyd danfoniad ar ei ran o dan y Rheoliadau hyn, drannoeth diwrnod y cyfrifiad neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi hynny—

- (a) defnyddio'r cod mynediad unigryw a ddarperir yn y pecyn i gael mynediad i holiadur CE2(online) neu CE2W(ar-lein), a
- (b) llenwi a chyflwyno'r holiadur hwnnw yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein.

(2) Rhaid i bob person rhagnodedig y mae pecyn papur i sefydliadau cymunedol wedi ei anfon neu ei ddanfon ato mewn sefydliad cymunedol, neu y derbyniwyd danfoniad ar ei ran o dan y Rheoliadau hyn, drannoeth diwrnod y cyfrifiad neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi hynny—

- (a) llenwi'r copi o holiadur CE2(papur) neu CE2W(papur) sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn, ei roi yn yr amlen wedi ei thalu ymlaen llaw a ddarperir, a'i anfon i'r Awdurdod drwy'r post, neu

- (b) defnyddio'r cod mynediad unigryw a ddarperir i gael mynediad i holiadur CE2(online) neu CE2W(ar-lein) a llenwi'r holiadur a'i gyflwyno wedi ei lenwi yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein.

(3) Mae paragraff (2) (ac nid paragraff (1)) yn gymwys i berson rhagnodedig sydd wedi cael pecyn ar-lein i sefydliadau cymunedol ond sydd hefyd wedi gofyn am becyn papur i sefydliadau cymunedol.

(4) Rhaid i bob person rhagnodedig y mae pecyn unigolyn wedi ei draddodi iddo o dan reoliad 11(5), (6) neu (7), drannoeth diwrnod y cyfrifiad neu cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol wedi hynny—

- (a) defnyddio'r cod mynediad unigryw a ddarperir yn y pecyn i gael mynediad i holiadur I2(online) neu I2W(ar-lein) a llenwi a chyflwyno'r holiadur hwnnw yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein,
- (b) llenwi'r copi o holiadur I2(papur) neu I2W(papur) sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn, ei roi yn yr amlen wedi ei thalu ymlaen llaw a ddarperir a'i anfon i'r Awdurdod drwy'r post, neu
- (c) os yw'n cael ei gyfarwyddo i wneud hynny gan y swyddog sefydliadau cymunedol, ddanfôn yr holiadur I2(papur) neu I2W(papur) sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn ac sydd wedi ei lenwi at y person a chanddo ofal am y tro dros y sefydliad cymunedol neu at y swyddog sefydliadau cymunedol.

(5) Rhaid i'r person a chanddo ofal am y tro dros y sefydliad cymunedol y traddodir holiadur I2(papur) neu I2W(papur) wedi ei lenwi iddo gan berson rhagnodedig (pa un ai o dan baragraff (4)(c) neu fel arall)—

- (a) sicrhau bod yr holiadur wedi ei roi mewn amlen wedi ei thalu ymlaen llaw a heb oedi, ei anfon i'r Awdurdod drwy'r post, neu
- (b) danfon yr holiadur at y swyddog sefydliadau cymunedol.

(6) Mewn cysylltiad â phob holiadur papur wedi ei lenwi a gesglir gan y swyddog sefydliadau cymunedol yn unol â'r rheoliad hwn, rhaid i'r swyddog sefydliadau cymunedol wneud cofnod yn nyfais gyfrifiad electronig y swyddog sefydliadau cymunedol.

Cynnal y cyfrifiad ar gyfer personau yng Ngrŵp G

15. Rhaid i gydgyssylltydd cyfrifiad, yn unol ag unrhyw gyfarwyddiadau a ddyroddir gan yr Awdurdod, wneud trefniadau yn ardal cydgyssylltydd cyfrifiad y cydgyssylltydd cyfrifiad hwnnw—

- (a) i holiadur CE2(online) neu CE2W(ar-lein), neu holiadur CE2(paper) neu CE2W(papur) gael ei lenwi a'i gyflwyno mewn cysylltiad ag unrhyw grŵp o bersonau rhagnodedig sy'n llenwi holiadur I2(online) neu I2W(ar-lein), neu holiadur I2(paper) neu I2W(papur) yn unigol o dan baragraff (b);
- (b) i becyn papur i unigolion gael ei draddodi i'r personau rhagnodedig yng Ngrŵp G yn Atodlen 1 i Orchymyn y Cyfrifiad ac i bob person rhagnodedig naill ai—
 - (i) defnyddio'r cod mynediad unigryw sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn i gael mynediad i holiadur I2(online) neu I2W(ar-lein) a llenwi a chyflwyno'r holiadur hwnnw yn unol â'r cyfarwyddiadau a ddarperir ar-lein, neu
 - (ii) llenwi'r copi o holiadur I2(paper) neu I2W(papur) sydd wedi ei gynnwys yn y pecyn, ei roi yn yr amlen wedi ei thalu ymlaen llaw a ddarperir a'i anfon i'r Awdurdod drwy'r post; neu ei draddodi i'r person sy'n llenwi holiadur o dan baragraff (a).

Y weithdrefn pan na fo'r Awdurdod yn cael holiadur neu pan fo'n cael holiadur anghyflawn

16.—(1) Rhaid i'r Awdurdod—

- (a) gwirio'r cofnodion yn y system olrhain holiaduron a chynhyrchu rhestr o gyfeiriadau ar gyfer pob ardal cydgysylltydd cyfrifiad ac ardal cydgysylltydd sefydliadau cymunedol y mae'r Awdurdod wedi anfon neu wedi danfon pecyn cyfrifiad neu god mynediad unigryw newydd iddynt ond nad yw'r Awdurdod wedi cael holiadur wedi ei lenwi mewn cysylltiad â hwy yn unol â'r Rheoliadau hyn;
- (b) darparu i bob cydgysylltydd cyfrifiad a phob cydgysylltydd sefydliadau cymunedol y rhestr o gyfeiriadau y cyfeirir ati yn is-baragraff (a) sy'n berthnasol iddynt.

(2) Rhaid i bob cydgysylltydd cyfrifiad a phob cydgysylltydd sefydliadau cymunedol drefnu yn eu tro i swyddogion cyfrifiad a swyddogion sefydliadau cymunedol ddefnyddio'r rhestr o gyfeiriadau y cyfeirir ati ym mharagraff (1)(b) i wneud unrhyw ymholiadau y mae'r swyddogion hynny yn meddwl eu bod yn rhesymol i unrhyw berson er mwyn cael y manylion y mae Gorchymyn y Cyfrifiad yn ei gwneud yn ofynnol i berson rhagnodedig eu darparu.

(3) Pan fo swyddog cyfrifiad neu swyddog sefydliadau cymunedol wedi gwneud ymholiadau o dan baragraff (2) i berson rhagnodedig nad yw'r

Awdurdod wedi cael holiadur mewn cysylltiad ag ef, caiff y swyddog—

- (a) casglu holiadur wedi ei lenwi,
- (b) annog y person hwnnw i lenwi holiadur a'i gyflwyno i'r Awdurdod yn unol â'r Rheoliadau hyn,
- (c) cytuno y caniateir i'r holiadur wedi ei lenwi gael ei gyflwyno drwy'r post gan ddefnyddio'r amlen wedi ei thalu ymlaen llaw a ddarperir,
- (d) gwneud unrhyw drefniadau ar gyfer casglu'r holiadur papur y mae'r swyddog yn meddwl eu bod yn addas, neu
- (e) darparu cod mynediad unigryw newydd neu holiadur papur arall.

(4) Rhaid i'r Awdurdod wneud cofnod yn y system olrhain holiaduron pa bryd bynnag y daw holiadur wedi ei lenwi i'w law ar ôl i'r camau o dan baragraffau (2) a (3) gael eu cymryd.

(5) Pan fo holiadur yn dod i law'r Awdurdod ond nad yw'r holiadur yn cynnwys rhai o'r manylion neu'r holl fanylion yr oedd Gorchymyn y Cyfrifiad yn ei gwneud yn ofynnol i'r person rhagnodedig eu darparu, wedyn o ran penodai—

- (a) caiff wneud, yn unol ag unrhyw gyfarwyddiadau a ddyroddir gan yr Awdurdod, unrhyw ymholiadau y mae'r penodai yn meddwl eu bod yn rhesymol i unrhyw berson er mwyn cael y manylion coll, a
- (b) rhaid iddo gofnodi'r atebion i'r ymholiadau hynny y caniateir iddynt gael eu defnyddio at ddiben y cyfrifiad.

(6) Cyn gynted â phosibl ar ôl i benodai gofnodi'r atebion yn unol â pharagraff (5)(b), rhaid i'r Awdurdod wneud cofnod yn y system olrhain holiaduron i ddangos bod cofnod o'r fath wedi ei wneud mewn cysylltiad â'r person rhagnodedig hwnnw.

Rhoi gwybodaeth

17.—(1) Rhaid i bob person y mae ffurflen i'w llenwi mewn cysylltiad ag ef o dan Orchymyn y Cyfrifiad, i'r graddau y mae'r person hwnnw yn gallu gwneud hynny, roi i'r person rhagnodedig sy'n atebol am lenwi'r ffurflen unrhyw wybodaeth, gan gynnwys gwybodaeth bersonol, y gall fod ei hangen yn rhesymol ar y person rhagnodedig at ddiben cyflawni rhwymedigaethau'r person rhagnodedig hwnnw o dan y Rheoliadau hyn.

(2) Rhaid i bob person rhagnodedig roi i unrhyw benodai yr wybodaeth honno, gan gynnwys gwybodaeth bersonol, y gall fod ei hangen yn

rhesymol ar y penodai er mwyn cyflawni dyletswyddau'r penodai o dan y Rheoliadau hyn.

(3) Ni chaiff person, y rhoddir gwybodaeth bersonol iddo yn unol â'r Rheoliadau hyn, heb awdurdod cyfreithlon—

- (a) defnyddio'r wybodaeth honno (ac eithrio at ddiben cyflawni rhwymedigaeth o dan y Rheoliadau hyn), na
- (b) ei chyhoeddi na'i chyfathrebu i unrhyw berson arall (ac eithrio at ddiben cyflawni rhwymedigaeth o dan y Rheoliadau hyn).

Cadw holiaduron, cofnodion a dogfennau'n ddiogel

18.—(1) Rhaid i unrhyw berson sydd, pa un ai ar ran y person hwnnw ei hunan neu ar ran unrhyw berson arall, â holiaduron neu â chofnodion a dogfennau eraill o dan ei ofal (gan gynnwys unrhyw gofnodion a dogfennau a gaiff eu storio ar ddyfais gyfrifiad electronig neu unrhyw gofnodion a dogfennau y ceir mynediad iddynt drwy ddyfais gyfrifiad electronig) sy'n cynnwys gwybodaeth bersonol sy'n ymwneud â'r cyfrifiad, gadw'r holiaduron, y cofnodion a'r dogfennau hynny yn y modd hwnnw sy'n atal unrhyw berson nad yw wedi ei awdurdodi rhag cael mynediad iddynt.

(2) Pan fo unrhyw benodai yn cael ei gyfarwyddo i wneud hynny gan yr Awdurdod, rhaid iddo anfon i'r Awdurdod pob holiadur, cofnod a dogfen sydd ym meddiant y penodai hwnnw, gan gynnwys unrhyw gofnodion a dogfennau a gaiff eu storio ar ddyfais gyfrifiad electronig neu unrhyw gofnodion a dogfennau y ceir mynediad iddynt drwy ddyfais gyfrifiad electronig.

(3) Rhaid i'r Awdurdod drefnu i'r canlynol gael eu storio'n ddiogel—

- (a) holiaduron wedi eu llenwi,
- (b) unrhyw gofnodion a dogfennau papur neu electronig eraill sy'n cynnwys gwybodaeth bersonol sy'n ymwneud â'r cyfrifiad, ac
- (c) unrhyw ddyfeisiau electronig y cyfrifiad tra bo'r dyfeisiau hynny yn cynnwys gwybodaeth bersonol sy'n ymwneud â'r cyfrifiad neu y mae modd cael mynediad i wybodaeth bersonol o'r fath o hyd drwyddynt.

Cadw dyfeisiau electronig y cyfrifiad yn ddiogel

19. Rhaid i unrhyw berson sy'n cael dyfais gyfrifiad electronig—

- (a) defnyddio'r ddyfais gyfrifiad electronig yn y modd hwnnw sy'n atal unrhyw berson nad yw wedi ei awdurdodi rhag cael mynediad i'r ddyfais,

- (b) sicrhau bod y ddyfais yn cael ei storio'n ddiogel ar bob adeg pan nad yw'n cael ei defnyddio yn y modd hwnnw sy'n atal unrhyw berson nad yw wedi ei awdurdodi rhag cael mynediad i'r ddyfais, ac
- (c) gweithredu yn unol â chyfarwyddiadau gan yr Awdurdod ynghylch pryd neu at bwy i ddychwelyd y ddyfais.

Datganiadau statudol ac ymgymeriadau

20.—(1) Rhaid i bob penodai y rhoddir caniatâd iddo gan yr Awdurdod i gael mynediad i'r storfeydd data electronig wneud datganiad statudol sy'n cynnwys y geiriau a nodir yn Atodlen 3, yn unol â'r trefniadau a wneir gan yr Awdurdod, cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl penodiad y penodai gan yr Awdurdod neu ar ôl i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(2) Caiff unrhyw gyflogai i'r Awdurdod (os yw'n cael ei gyfarwyddo'n addas gan yr Awdurdod i wneud hynny) gymryd y datganiad statudol y cyfeirir ato ym mharagraff (1).

(3) Yn ddarostyngedig i baragraff (4), rhaid i bob penodai nad yw'n ofynnol iddo gwblhau datganiad statudol o dan baragraff (1) gwblhau ffurflen yr ymgymeriad a nodir yn Atodlen 4, yn unol â'r trefniadau a wneir gan yr Awdurdod, cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl penodiad y penodai neu ar ôl i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

(4) Nid yw'n ofynnol i unrhyw benodai a benodwyd gan yr Awdurdod cyn i'r Rheoliadau hyn ddod i rym, ac a gwblhaodd ffurflen ymgymeriad a chanddi'r un effaith neu'r un effaith yn sylweddol â'r ffurflen yn Atodlen 4, gwblhau ymgymeriad arall yn rhinwedd y rheoliad hwn.

(5) At ddibenion paragraff (1), ystyr "storfeydd data electronig" yw'r systemau electronig hynny y mae'r Awdurdod yn eu defnyddio i storio'r manylion a gofnodir yn yr holl holiaduron y mae'r Awdurdod yn eu cael.

Rebecca Evans
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd, un o Weinidogion
Cymru

28 Mai 2020

ATODLEN 1 Rheoliadau 3(2) a 6(3)

Tabl

(1)	<i>Personau</i>	<i>(2) Enw fersiwn Saesneg yr holiadur</i>	<i>(3) Enw fersiwn Gymraeg yr holiadur</i>
<p>Y deiliad aelwyd neu'r cyd-ddeiliaid aelwyd, neu yn absenoldeb unrhyw berson o'r fath sy'n alluog i lenwi ffurflen, unrhyw berson sydd wedi ei awdurdodi i weithredu ar ran y deiliad aelwyd neu'r cyd-ddeiliaid aelwyd, ar bob aelwyd yng Nghymru.</p>	<p>Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Household Questionnaire (online)" yn Rhan 1 o Atodlen 2.</p>	<p>Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Holiadur (ar-lein) y Cartref" yn Rhan 1 o Atodlen 2.</p>	
<p>Pan fo erthygl 5(11) o Orchymyn y Cyfrifiad yn gymwys, y person sy'n gyfrifol o dan yr erthygl honno am lenwi ffurflen yng Nghymru.</p>	<p>Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Household Continuation Questionnaire (paper)" yn Rhan 5 o Atodlen 2.</p>	<p>Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Holiadur (papur) y Cartref (Parhad)" yn Rhan 5 o Atodlen 2.</p>	

Pob preswlydd arferol a bennir yng ngholofn (2) yng Ngrŵp B i F yn Atodlen 1 i Orchymyn y Cyfrifiad neu unrhyw berson sy'n gweithredu ar ran y person hwnnw, yng Nghymru.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Individual Questionnaire (online)" yn Rhan 2 o Atodlen 2.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Holiadur (ar-lein) i Unigolion" yn Rhan 2 o Atodlen 2.

Pob person a bennir yng ngholofn (2) o Grŵp G yn Atodlen 1 i Orchymyn y Cyfrifiad neu unrhyw berson sy'n gweithredu ar ei ran, yng Nghymru.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Individual Questionnaire (paper)" yn Rhan 6 o Atodlen 2.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Holiadur (papur) i Unigolion" yn Rhan 6 o Atodlen 2.

Unrhyw etholwr yng Nghymru sy'n llenwi ffurflen unigolyn yn unol â Gorchymyn y Cyfrifiad.

Y person a chanddo ofal am y tro dros unrhyw fangre neu lestr a grybwyllir yng Ngrŵp B i F yn Atodlen 1 i Orchymyn y Cyfrifiad, yng Nghymru.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Communal Establishment Questionnaire (online)" yn Rhan 3 o Atodlen 2.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Holiadur (ar-lein) i Sefydliadau Cymunedol" yn Rhan 3 o Atodlen 2.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Communal Establishment Questionnaire (paper)" yn Rhan 7 o Atodlen 2.

Yr holiadur sy'n dwyn yr enw "Holiadur (papur) i Sefydliadau Cymunedol" yn Rhan 7 o Atodlen 2.

ATODLEN 2 Rheoliad 5(1)(a) a (b) ac Atodlen 1

Holiaduron: disgrifiad

RHAN 1

Holiadur (ar-lein) y Cartref

(1) Cwestiwn	(2) Opsiynau Ymateb
Gwybodaeth am y cartref	
Ydych chi'n byw yn (<i>cyfeiriad</i> y <i>cyfrifiad</i>) fel arfer?	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Ydw, rwy'n byw yma fel arfer</p> <p>—Nac ydw, nid wyf yn byw yma fel arfer</p> <p><i>Os dewisir yr opsiwn ymateb "Ydw, rwy'n byw yma fel arfer", ni ofynnir y cwestiynau isod yng ngholofn (1) sydd â (†). Os dewisir yr opsiwn</i></p>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	<i>ymateb</i> “ <i>Nac ydw, nid wyf yn byw yma fel arfer</i> ”, <i>ni ofynnir y cwestiynau cyn y rhai sydd â</i> (†).
Beth yw eich enw?	<i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i> <i>Enw cyntaf</i> <i>Enw(au) canol</i> <i>Cyfenw</i>
Oes unrhyw un o’r bobl ganlynol hefyd yn byw yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>) ddydd Sul 21 Mawrth 2021?	<i>Dewisir pob un sy’n berthnasol:</i> —Aelodau o’r teulu a phartneriaid (dylech gynnwys babanod a anwyd ar neu cyn 21 Mawrth 2021, plant, myfyrwyr a phlant ysgol sy’n byw i ffwrdd o’r cartref yn ystod y tymor) —Tenantiaid, lojers neu bobl sy’n rhannu cartref —Pobl sy’n byw y tu allan i’r Deyrnas Unedig fel arfer, ond sy’n aros yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy —Pobl sydd i ffwrdd o’r cartref dros dro (er enghraifft, yn gweithio i ffwrdd, ar wyliau, yn y lluoedd arfog, yn byw mewn sefydliad fel cartref gofal am hyd at 6 mis, dramor am hyd at flwyddyn) —Pobl sy’n aros dros dro, sy’n byw yn y Deyrnas Unedig fel arfer, ond sydd heb gyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (er enghraifft, preswylwyr y Deyrnas Unedig sydd rhwng cyfeiriadau neu heb gartref ar hyn o bryd) Neu —Dim un o’r rhain yn berthnasol, fi yw’r unig berson sy’n byw yma fel arfer
Pwy arall sy’n byw yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?	<i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i> <i>Enw cyntaf</i> <i>Enw(au) canol</i> <i>Cyfenw</i>
Oes unrhyw un arall yn byw yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?	<i>Dewisir un o’r canlynol:</i> —Oes, mae angen i mi ychwanegu (<i>ail, trydydd ac ati</i>) unigolyn (<i>Os caiff ei ddewis, caiff y cwestiwn union uchod yng ngholofn (1) ei ailadrodd.</i>) —Nac oes, nid oes angen i mi ychwanegu unrhyw un
(†) Oes unrhyw un o’r bobl ganlynol yn byw yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>) ddydd Sul 21 Mawrth 2021?	<i>Dewisir pob un sy’n berthnasol:</i> —Aelodau o’r teulu a phartneriaid (dylech gynnwys babanod a anwyd ar neu cyn 21 Mawrth 2021, plant, myfyrwyr a phlant ysgol sy’n byw i ffwrdd o’r cartref yn ystod y tymor) —Tenantiaid, lojers neu bobl sy’n rhannu cartref —Pobl sy’n byw y tu allan i’r Deyrnas Unedig fel arfer, ond sy’n aros yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy —Pobl sydd i ffwrdd o’r cartref dros dro (er enghraifft, yn gweithio i ffwrdd, ar wyliau, yn y

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	<p>lluocedd arfog, yn byw mewn sefydliad fel cartref gofal am hyd at 6 mis, dramor am hyd at flwyddyn)</p> <p>—Pobl sy'n aros dros dro, sy'n byw yn y Deyrnas Unedig fel arfer, ond sydd heb gyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (er enghraifft, preswylwyr y Deyrnas Unedig sydd rhwng cyfeiriadau neu heb gartref ar hyn o bryd)</p> <p>Neu</p> <p>—Dim un o'r rhain yn berthnasol, nid oes neb yn byw yma fel arfer (er enghraifft, ail gyfeiriad neu dŷ gwyliau yw hwn)</p>
<p>(†) Pwy sy'n byw yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?</p>	<p><i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i></p> <p><i>Enw cyntaf</i></p> <p><i>Enw(au) canol</i></p> <p><i>Cyfenw</i></p>
<p>(†) Oes unrhyw un arall yn byw yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Oes, mae angen i mi ychwanegu (<i>ail, trydydd ac ati</i>) unigolyn (<i>Os caiff ei ddewis, caiff y cwestiwn union uchod yng ngholofn (1) ei ailadrodd, ond gofynnir: “Pwy arall sy'n byw yn (cyfeiriad y cyfrifiad)?”</i>)</p> <p>—Nac oes, nid oes angen i mi ychwanegu unrhyw un</p>
<p>Ar wahân i bawb a gafodd eu cynnwys eisoes, pwy arall sy'n aros dros nos ddydd Sul 21 Mawrth 2021 yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?</p>	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <p>—Pobl sydd fel arfer yn byw yn rhywle arall yn y Deyrnas Unedig, er enghraifft, cariadon, ffrindiau, perthnasau</p> <p>—Pobl sy'n aros yma gan mai dyma eu hail gyfeiriad, er enghraifft, oherwydd gwaith. Mae eu cyfeiriad parhaol neu gyfeiriad y teulu yn rhywle arall</p> <p>—Pobl sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel arfer, ac sy'n aros yn y Deyrnas Unedig am lai na 3 mis</p> <p>—Pobl sydd ar wyliau yma</p> <p>Neu</p> <p>—Nid oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos ddydd Sul 21 Mawrth 2021 (<i>Os caiff ei ddewis, ni ofynnir y cwestiwn nesaf yng ngholofn (1).</i>)</p>
<p>Beth yw enw'r ymwelydd (<i>ail ymwelydd, trydydd ymwelydd ac ati</i>) sy'n aros dros nos ddydd Sul 21 Mawrth 2021 yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?</p>	<p><i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i></p> <p><i>Enw cyntaf</i></p> <p><i>Cyfenw</i></p>
<p>Gwybodaeth am berthynas aelodau o'r cartref â'i gilydd</p>	
<p><i>Disgrifir y berthynas rhwng yr ymatebydd a phob preswilydd arall yn y cartref:</i></p> <p>(<i>Enw'r preswilydd arall hwnnw</i>) yw eich (<i>gwahoddiad i ddewis un o'r opsiynau ymateb gyferbyn, a ddangosir wedyn i gwblhau'r datganiad hwn</i>).</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Gŵr neu wraig</p> <p>—Partner sifil cofrestredig cyfreithiol</p> <p>—Partner</p> <p>—Mab neu ferch</p> <p>—Llysblentyn</p> <p>—Brawd neu chwaer (<i>gan gynnwys hanner</i>)</p>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	<p>brawd neu hanner chwaer) —Llysfrawd neu lyschwaer —Mam neu dad —Llysfam neu lysdad —Ŵyr neu wyres —Taid/tad-cu neu nain/mam-gu —Perthynas arall —Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)</p>
<p><i>Disgrifir y berthynas rhwng pob preswlydd arall yn y cartref (os yw'r ymatebydd yn breswlydd), neu'r berthynas rhwng y preswlywyr yn y cartref (lle nad yw'r ymatebydd yn breswlydd):</i></p> <p>Gan feddwl am (<i>enw preswlydd dau ac ati</i>), mae (<i>enw preswlydd tri ac ati</i>) yn (<i>gwahoddiad i ddewis un o'r opsiynau ymateb gyferbyn, a ddangosir wedyn i gwblhau'r datganiad hwn</i>) i (<i>enw preswlydd dau ac ati</i>).</p>	<p><i>Dewisir un o'r opsiynau ymateb a ddangosir mewn perthynas â'r cwestiwn union uchod yng ngholofn (1).</i></p>
Gwybodaeth am lety'r cartref	
<p>Pa fath o gartref yw (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Tŷ neu fyngalo cyfan —Fflat neu maisonette —Carafán neu fath arall o gartref symudol neu dros dro
<p><i>Os mai "Tŷ neu fyngalo cyfan" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Pa un o'r canlynol yw eich tŷ neu eich byngalo?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Adeilad ar wahân —Tŷ neu fyngalo semi —Tŷ neu fyngalo mewn teras (gan gynnwys ar y pen)
<p><i>Os mai "Fflat neu maisonette" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Ble mae eich fflat neu maisonette?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Mewn bloc o fflatiau neu denement a adeiladwyd yn bwrpasol —Yn rhan o dŷ wedi'i addasu neu dŷ sy'n cael ei rannu (gan gynnwys fflatiau un ystafell) —Rhan o adeilad arall wedi'i addasu (er enghraifft, hen ysgol, eglwys neu warws) —Mewn adeilad masnachol (er enghraifft, mewn adeilad o swyddfeydd, gwesty, neu uwchben siop)
<p>Ydy pob ystafell yn y cartref, gan gynnwys y gegin, yr ystafell ymolchi a'r toiled, y tu ôl i ddrws sydd ddim ond yn cael ei ddefnyddio gan aelodau o'r cartref hwn?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Ydy —Nac ydy, mae o leiaf un o'r ystafelloedd yn cael ei rhannu ag aelodau o gartref arall
<p>Sawl ystafell wely sydd at ddefnydd aelodau o'r cartref hwn yn unig?</p>	<p><i>Nodir nifer yr ystafelloedd gwely</i></p>
<p>Pa fath o wres canolog sydd yn (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?</p>	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Dim gwres canolog —Prif gyflenwad nwy —Nwy tanc neu botel —Trydan (gan gynnwys gwresogyddion stôr) —Olew

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	<p>—Coed (er enghraifft boncyffion, pren gwastraff neu belenni)</p> <p>—Tanwydd solet (er enghraifft, glo)</p> <p>—Ynni adnewyddadwy (er enghraifft, pypmiau gwres neu solar thermol)</p> <p>—Rhwydweithiau gwres rhanbarthol neu gymunedol</p> <p>—Arall</p>
<p><i>Os oes un neu fwy o breswylwyr arferol yng nghyfeiriad y cyfrifiad, yna:</i></p> <p>Oes aelod neu aelodau o'ch cartref yn berchen ar (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>) neu'n ei rentu?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Yn berchen arno'n gyfan gwbl</p> <p>—Yn berchen arno gyda morgais neu fenthyciad</p> <p>—Yn berchen arno'n rhannol ac yn ei rentu'n rhannol (cynllun rhan-berchenogaeth)</p> <p>—Yn ei rentu (gyda chymorth budd-dal tai neu hebddo)</p> <p>—Yn byw yma heb dalu rhent</p>
<p><i>Os mai "Yn berchen arno'n rhannol ac yn ei rentu'n rhannol (cynllun rhan-berchenogaeth)", neu "Yn ei rentu (gyda chymorth budd-dal tai neu hebddo)" neu "Yn byw yma heb dalu rhent" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Pwy yw eich landlord?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Cymdeithas dai, cwmni tai cydweithredol, ymddiriedolaeth elusennol, landlord cymdeithasol cofrestredig</p> <p>—Y cyngor neu'r awdurdod lleol</p> <p>—Landlord preifat neu asiantaeth gosod tai</p> <p>—Cyflogwr aelod o'r cartref</p> <p>—Perthynas neu ffrind i aelod o'r cartref</p> <p>—Arall</p>
<p><i>Os oes un neu fwy o breswylwyr arferol yng nghyfeiriad y cyfrifiad, yna:</i></p> <p>Sawl car neu fan sy'n eiddo i aelodau o'r cartref hwn, neu sydd ar gael i'w defnyddio ganddynt?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Dim un</p> <p>—1</p> <p>—2</p> <p>—3</p> <p>—4</p> <p>—5 neu fwy (<i>os felly nodir union nifer y ceir neu faniau</i>)</p>
Gwybodaeth am breswylwyr unigol	
<p>Ai chi yw (<i>enw'r preswilydd</i>)?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Ie</p> <p>—Na, rwy'n ateb ar ran yr unigolyn hwn</p>
<p>Beth yw eich dyddiad geni?</p>	<p><i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i></p> <p><i>Diwrnod-Mis-Blwyddyn</i></p>
<p>Rydych chi'n (<i>oedran wedi'i gyfrifo'n awtomatig</i>) oed (<i>neu 'mis oed' neu 'diwrnod oed' yn dibynnu ar oedran y preswilydd</i>). Ydy hyn yn gywir?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Ydy, rwy'n (<i>oedran wedi'i gyfrifo'n awtomatig</i>) oed (<i>mis neu ddiwrnod</i>)</p> <p>—Nac ydy, mae angen i mi gywiro fy nyddiad geni</p>
<p>Beth yw eich rhyw?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Benyw</p> <p>—Gwryw</p>
<p>Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestrdig ar 21 Mawrth 2021?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil</p> <p>—Priod</p>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	<p>—Mewn partneriaeth sifil gofrestredig</p> <p>—Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod</p> <p>—Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil</p> <p>—Wedi ysgaru</p> <p>—Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol</p> <p>—Person gweddw</p> <p>—Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth</p>
<p><i>Os mai "Priod" neu "Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod" yw'r ymateb yna:</i></p> <p><i>Pwy yw eich priod cyfreithiol?</i></p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Person o'r rhyw arall</p> <p>—Person o'r un rhyw</p>
<p><i>Os mai "Wedi ysgaru" neu "Person gweddw" yw'r ymateb yna:</i></p> <p><i>Pwy oedd eich priod cyfreithiol?</i></p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Person o'r rhyw arall</p> <p>—Person o'r un rhyw</p>
<p><i>Os mai "Mewn partneriaeth sifil gofrestredig" neu "Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil" yw'r ymateb yna:</i></p> <p><i>Pwy yw eich partner sifil cofrestredig?</i></p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Person o'r rhyw arall</p> <p>—Person o'r un rhyw</p>
<p><i>Os mai "Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol" neu "Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth" yw'r ymateb yna:</i></p> <p><i>Pwy oedd eich partner sifil cofrestredig?</i></p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Person o'r rhyw arall</p> <p>—Person o'r un rhyw</p>
<p><i>Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?</i></p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Nac ydw</p> <p>—Ydw, mewn cyfeiriad yn y Deyrnas Unedig (<i>os felly nodir y cyfeiriad a'r cod post</i>)</p> <p>—Ydw, mewn cyfeiriad y tu allan i'r Deyrnas Unedig (<i>os felly nodir enw presennol y wlad</i>)</p>
<p><i>Os mai "Ydw, mewn cyfeiriad yn y Deyrnas Unedig" neu "Ydw, mewn cyfeiriad y tu allan i'r Deyrnas Unedig" yw'r ymateb yna:</i></p> <p><i>Pa fath o gyfeiriad yw (cyfeiriad yn y DU)?</i></p> <p><i>Neu</i></p> <p><i>Pa fath o gyfeiriad yw eich cyfeiriad yn (enw'r wlad)?</i></p>	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <p>—Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog</p> <p>—Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref</p> <p>—Cyfeiriad cartref myfyriwr</p> <p>—Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor</p> <p>—Cyfeiriad rhiant neu warcheidwad arall</p> <p>—Cyfeiriad partner</p> <p>—Cyfeiriad tŷ gwyliau</p> <p>—Arall</p>
<p><i>Os yw'r unigolyn yn 18 oed neu'n iau:</i></p> <p><i>Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?</i></p> <p><i>Os yw'r unigolyn yn 19 oed neu drosodd:</i></p>	<p><i>Ar gyfer y naill gwestiwn neu'r llall, dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Ydw</p> <p>—Nac ydw</p>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
<p>Ydych chi'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?</p>	
<p><i>Os mai "Ydw" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—(cyfeiriad y cyfrifiad)</p> <p>—(unrhyw gyfeiriad yn y Deyrnas Unedig neu enw presennol y wlad a roddir mewn ymateb i'r cwestiwn cynharach yng ngholofn (1): "Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?") (Os dewisir hwn, yna dim ond y cwestiynau isod yng ngholofn (1) sydd â (‡) a ofynnir (lle y bo'n berthnasol), ac ni ofynnir y cwestiynau eraill sy'n gysylltiedig.)</p> <p>—Cyfeiriad arall (Os dewisir hwn, yna dim ond y cwestiynau isod yng ngholofn (1) sydd â (‡) a ofynnir (lle y bo'n berthnasol), ac ni ofynnir y cwestiynau eraill sy'n gysylltiedig. Yr eithriad yw'r cwestiwn union isod yng ngholofn (1) sydd hefyd yn cael ei ofyn, os yw'n codi.)</p>
<p><i>Os mai "Cyfeiriad arall" yw'r ymateb (ac os nodwyd "Nac ydw" mewn ymateb i'r cwestiwn cynharach: "Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?") yna:</i></p> <p>Ydy'r cyfeiriad hwn yn y Deyrnas Unedig?</p> <p><i>Ar ôl y cwestiwn hwn, dim ond y cwestiynau isod sydd â (‡) a ofynnir (lle y bo'n berthnasol), ac ni ofynnir y cwestiynau eraill sy'n gysylltiedig.</i></p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Ydy (os felly nodir y cyfeiriad a'r cod post)</p> <p>—Nac ydy (os felly nodir enw presennol y wlad)</p>
<p>Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Cymru</p> <p>—Lloegr</p> <p>—Yr Alban</p> <p>—Gogledd Iwerddon</p> <p>—Gweriniaeth Iwerddon</p> <p>—Rhywle arall (os felly nodir enw presennol y wlad)</p>
<p><i>Os mai "Gweriniaeth Iwerddon" neu "Rhywle arall" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Pryd ddaethoch chi i fyw yn y Deyrnas Unedig ddiwethaf?</p>	<p><i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i></p> <p><i>Mis-Blwyddyn</i></p>
<p><i>Os mai "Mawrth-2020" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Wnaethoch chi ddod i'r Deyrnas Unedig ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Do</p> <p>—Naddo</p>
<p><i>Os mai "Do" yw'r ymateb, neu os mai'r ymateb i'r cwestiwn cynharach yw "Ebrill-2020" neu unrhyw ddyddiad diweddarach, yn hytrach na "Mawrth-2020", yna:</i></p> <p>Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Llai na 12 mis</p> <p>—12 mis neu fwy</p>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?	
Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—(Ile mae mwy nag un ymatebydd mewn cartref, caiff yr ail, trydydd ymatebydd ac ati yr opsiwn ymateb ychwanegol o fabwysiadu'r opsiwn ymateb sydd wedi'i ddewis gan yr ymatebydd cyntaf)</p> <p>—(Cyfeiriad y cyfrifiad)</p> <p>—Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig (os felly nodir y cyfeiriad a'r cod post)</p> <p>—Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (os felly nodir y cyfeiriad a'r cod post)</p> <p>—Cyfeiriad y tu allan i'r Deyrnas Unedig (os felly nodir enw presennol y wlad)</p>
Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <p>—Cymro/Cymraes</p> <p>—Sais/Saesnes</p> <p>—Albanwr/Albanes</p> <p>—Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon</p> <p>—Prydeiniwr/Prydeinwraig</p> <p>—Arall (os felly disgrifir yr hunaniaeth genedlaethol)</p>
Beth yw eich grŵp ethnig?	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Gwyn</p> <p>—Grwpiau Cymysg neu Amlethnig</p> <p>—Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig</p> <p>—Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd</p> <p>—Grŵp ethnig arall</p>
<p><i>Os mai "Gwyn" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Pa un sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir Gwyn?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig</p> <p>—Gwyddelig</p> <p>—Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig</p> <p>—Roma</p> <p>—Unrhyw gefndir Gwyn arall (os felly nodir y cefndir Gwyn arall)</p>
<p><i>Os mai "Grwpiau Cymysg neu Amlethnig" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Pa un sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu gefndir Cymysg neu Amlethnig?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Gwyn a Du Caribiaidd</p> <p>—Gwyn a Du Affricanaidd</p> <p>—Gwyn ac Asiaidd</p> <p>—Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall (os felly nodir y cefndir Cymysg neu Amlethnig arall)</p>
<p><i>Os mai "Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig" yw'r ymateb yna:</i></p> <p>Pa un sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—Indiaidd</p> <p>—Pacistanaid</p> <p>—Bangladeshaid</p> <p>—Tsieinaidd</p> <p>—Unrhyw gefndir Asiaidd arall (os felly nodir y cefndir Asiaidd arall)</p>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
<p>Os mai "<i>Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd</i>" yw'r ymateb yna:</p> <p>Pa un sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Caribiaidd —Affricanaidd (<i>os felly nodir y cefndir Affricanaidd</i>) —Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall (<i>os felly nodir y cefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall</i>)
<p>Os mai "<i>Grŵp ethnig arall</i>" yw'r ymateb yna:</p> <p>Pa un sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir arall?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Arabaidd —Unrhyw grŵp ethnig arall (<i>os felly nodir y grŵp ethnig arall</i>)
<p>Beth yw eich crefydd?</p> <p>Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Dim crefydd —Cristnogaeth (pob enwad) —Bwdhaeth —Hindŵaeth —Iddewiaeth —Islam —Siciaeth —Unrhyw grefydd arall (<i>os felly nodir y grefydd</i>)
<p>Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?</p>	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Deall Cymraeg llafar —Siarad Cymraeg —Darllen Cymraeg —Ysgrifennu Cymraeg Neu —Dim un o'r rhain
<p>Beth yw eich prif iaith?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Cymraeg neu Saesneg —Arall, gan gynnwys Iaith Arwyddion Prydain (<i>os felly nodir yr iaith arall</i>)
<p>Os mai "<i>Arall, gan gynnwys Iaith Arwyddion Prydain</i>" yw'r ymateb yna:</p> <p>Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Da iawn —Da —Ddim yn dda —Ddim o gwbl
<p>Pa basbortau sydd gennych chi?</p>	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Y Deyrnas Unedig —Iwerddon —Arall (<i>os felly nodir y pasbortau sydd gan yr unigolyn</i>) Neu —Dim un
<p>Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> —Da iawn —Da —Gweddol —Gwael —Gwael iawn
<p>Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
neu feddylol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?	—Oes —Nac oes
<i>Os mai "Oes" yw'r ymateb yna:</i> Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ydy, yn fawr —Ydy, ychydig —Ddim o gwbl
Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddylol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Nac ydw —Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos —Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos —Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos —Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos —Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos
Mae'r holl gwestiynau isod yng nghlofn (1) ar gyfer ymatebwyr 16 oed a throsodd yn unig, heblaw am y cwestiynau sydd â (‡). Os yw'n berthnasol, gellir gofyn y cwestiynau hyn i unrhyw ymatebydd	
Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol? Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Heterorywiol/Strêt —Hoyw neu Lesbiaidd —Deurywiol/Bi —Cyfeiriadedd rhywiol arall (<i>os felly nodir y cyfeiriadedd rhywiol</i>)
A yw'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'ch rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni? Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ydy —Nac ydy (<i>os felly nodir yr hunaniaeth o ran rhywedd</i>)
Gwybodaeth am gymwysterau	
Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ydw (er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen neu fodern) —Nac ydw
Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Oes (er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrsio) —Nac oes
Oes gennych chi NVQ neu gymhwyster cyfatebol?	<i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i> —NVQ lefel 3 neu gymhwyster cyfatebol (er enghraifft BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds) —NVQ lefel 2 neu gymhwyster cyfatebol (er enghraifft, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds) —NVQ lefel 1 neu gymhwyster cyfatebol Neu —Dim un o'r rhain
Oes gennych chi Lefel AS (Safon UG), Lefel A (Safon Uwch) neu gymhwyster cyfatebol?	<i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i> —2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch) (gan gynnwys 4 Lefel AS (Safon UG) neu fwy) —1 Lefel A (Safon Uwch) (gan gynnwys 2-3

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	Lefel AS (Safon UG) —1 Lefel AS (Safon UG) —Bagloriaeth Cymru – Uwch Neu —Dim un o'r rhain
Oes gennych chi gymhwyster TGAU neu gymhwyster cyfatebol?	<i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i> —5 neu fwy o gymwysterau TGAU A* i C neu 9 i 4 (gan gynnwys 5 neu fwy Lefel O (marc llwyddo) neu TAUau graddau 1) —Unrhyw gymwysterau TGAU eraill (gan gynnwys unrhyw Lefel O neu TAU arall ar unrhyw radd) —Cwrs Sgiliau Sylfaenol (Sgiliau bywyd, llythrennedd, rhifedd ac iaith) —Bagloriaeth Cymru – Canolradd neu Genedlaethol —Bagloriaeth Cymru – Sylfaen Neu —Dim un o'r rhain
<i>Os mai "Nac ydw", "Nac oes" neu "Dim un o'r rhain" yw'r ymateb i'r holl gwestiynau uchod am gymwysterau, yna:</i> Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?	<i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i> —Oes, o Gymru neu o Loegr —Oes, o unrhyw le y tu allan i Gymru a Lloegr Neu —Dim cymwysterau
Gwybodaeth am swyddi blaenorol a phresennol	
Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (er enghraifft, y fyddin)?	<i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i> —Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol —Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol Neu —Nac ydw
Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?	<i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i> —Gwaith cyflogedig —Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun —I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd —Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth —Unrhyw fath arall o waith am dâl Neu —Dim un o'r rhain <i>Os dewisir yr opsiwn ymateb "Dim un o'r rhain", gofynnir y cwestiynau sydd â (‡) yng ngholofn (1) (fel y bo'n briodol) ac ni ofynnir y cwestiynau sy'n gysylltiedig. Os dewisir unrhyw opsiwn neu opsiynau ymateb eraill, gofynnir y cwestiwn cysylltiedig ac ni ofynnir y cwestiynau sydd â (‡).</i>
Yn eich prif swydd, beth yw eich statws	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
cyflogaeth?	—Gweithiwr cyflogedig —Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt ei hun heb gyflogi gweithwyr eraill —Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill
Beth yw enw'r sefydliad neu'r busnes rydych chi'n gweithio iddo?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> — <i>Nodir enw'r sefydliad neu'r busnes</i> Neu — <i>Dim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat</i>
Beth yw teitl llawn eich swydd?	<i>Nodir teitl llawn y swydd</i>
Beth ydych chi'n ei wneud yn eich prif swydd?	<i>Disgrifir y swydd</i>
Beth yw prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?	<i>Nodir y prif weithgarwch</i>
Ydych chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ydw —Nac ydw
Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —0 i 15 awr —16 i 30 awr —31 i 48 awr —49 awr neu fwy
Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf —Trên tanddaearol, metro, tram neu reilffordd ysgafn —Trên —Bws neu fws mini —Taksi —Beic modur, moped neu sgwter —Gyrru car neu fan —Teithiwr mewn car neu fan —Beic —Cerdded —Arall
Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Mewn gweithle —Adrodd i ddepo —Gartref neu o'r cartref —Ar safle ar y môr —Dim man penodol
<i>Os mai "Mewn gweithle" neu "Adrodd i ddepo" yw'r ymateb yna:</i> Ydych chi'n gweithio yn y Deyrnas Unedig yn bennaf?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ydw (<i>os felly nodir cyfeiriad a chod post y gweithle neu'r depo</i>) —Nac ydw (<i>os felly nodir y wlad</i>)
(↓) Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?	<i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i> —Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio) —Astudio —Gofalu am y cartref neu am y teulu —Anabl neu yn sâl am gyfnod hir

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	—Arall
(↓) Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Oeddwn —Nac oeddwn
(↓) <i>Os mai "Oeddwn" yw'r ymateb yna:</i> Ydych chi ar gael i ddechrau gweithio yn y pythefnos nesaf?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ydw —Nac ydw
(↓) <i>Os mai "Nac oeddwn" yw'r ymateb, ddim wrthi'n chwilio am waith am dâl, neu "Nac ydw", ddim ar gael i ddechrau gweithio yn y pythefnos nesaf, yna:</i> Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Oeddwn —Nac oeddwn
(↓) Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf —Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf —Nac ydw, erioed wedi gweithio (<i>Os caiff ei ddewis, hepgorir y cwestiynau sy'n weddill yng ngholofn (1) sydd â (↓).</i>)
(↓) Yn eich prif swydd, beth oedd eich statws cyflogaeth?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Gweithiwr cyflogedig —Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt ei hun heb gyflogi gweithwyr eraill —Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill
(↓) Beth oedd enw'r sefydliad neu'r busnes roeddech chi'n gweithio iddo?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> — <i>Nodir enw'r sefydliad neu'r busnes</i> Neu — Dim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat
(↓) Beth oedd teitl llawn eich swydd?	<i>Nodir teitl y swydd</i>
(↓) Beth oeddech chi'n ei wneud yn eich prif swydd?	<i>Disgrifir y swydd</i>
(↓) Beth oedd prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?	<i>Nodir y prif weithgarwch</i>
(↓) Oeddech chi'n goruchwyllo neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Oeddwn —Nac oeddwn
Gwybodaeth am ymwelwyr	
(‡) Beth yw dyddiad geni (<i>enw'r ymwelydd</i>)?	<i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i> <i>Diwrnod-Mis-Blwyddyn</i>
(‡) Beth yw rhyw (<i>enw'r ymwelydd</i>)?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Benyw —Gwryw
(‡) Beth yw cyfeiriad arferol (<i>enw'r ymwelydd</i>)?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —(<i>lle mae mwy nag un ymwelydd mewn cartref, caiff yr ail, trydydd ymwelydd ac ati yr opsiwn ymateb ychwanegol o fabwysiadu'r opsiwn ymateb sydd wedi'i ddewis gan yr ymwelydd cyntaf</i>)

(1) <i>Cwestiwn</i>	(2) <i>Opsiynau Ymateb</i>
	—Cyfeiriad yn y Deyrnas Unedig (<i>os felly nodir y cyfeiriad a'r cod post</i>) —Cyfeiriad y tu allan i'r Deyrnas Unedig (<i>os felly nodir enw presennol y wlad</i>)

RHAN 2

Holiadur (ar-lein) i Unigolion

(1) <i>Cwestiwn</i>	(2) <i>Opsiynau Ymateb</i>
Pa fath o gartref yw (<i>cyfeiriad y cyfrifiad</i>)?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Sefydliad cymunedol (er enghraifft, neuadd breswyl i fyfyrwyr, ysgol breswyl, un o ganolfannau'r lluoedd arfog, ysbyty, cartref gofal, carchar) (<i>Os dewisir yr opsiwn ymateb hwn, gofynnir y cwestiwn isod yng ngholofn (1) sydd â (*).</i>) —Cartref preifat neu gartref teulu
Ydych chi'n ateb y cwestiynau hyn drosoch chi eich hun neu ar ran rhywun arall?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Dros of fi fy hun —Ar ran rhywun arall
<i>Os mai "Dros of fi fy hun" yw'r ymateb yna:</i> Beth yw eich enw?	<i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i> <i>Enw cyntaf</i> <i>Enw(au) canol</i> <i>Cyfenw</i>
<i>Os mai "Ar ran rhywun arall" yw'r ymateb yna:</i> Beth yw enw'r unigolyn?	<i>Rhoddir yr ymateb ar y ffurf ganlynol:</i> <i>Enw cyntaf</i> <i>Enw(au) canol</i> <i>Cyfenw</i>
(* Pa un o'r rhain sy'n eich disgrifio orau yn y sefydliad hwn?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Preswlydd (er enghraifft, myfyriwr, aelod o'r lluoedd arfog, claf, carcharor) —Aelod o staff neu berchennog y sefydliad —Perthynas neu bartner i'r perchennog neu i aelod o'r staff —Aros dros dro (heb gyfeiriad arferol yn y Deyrnas Unedig)
<i>Mae'r cwestiynau dilynol yn yr holiadur hwn yn union debyg i'r cwestiynau yn Holiadur y Cartref (ar-lein) a nodir yn y tabl yn Rhan 1 o'r Atodlen, o a chan gynnwys y cwestiwn "Beth yw eich dyddiad geni?" hyd at ond heb gynnwys y cwestiynau sydd â (‡).</i>	<i>Mae'r opsiynau ymateb dilynol yn yr holiadur hwn yn union debyg i'r opsiynau ymateb yn Holiadur y Cartref (ar-lein) a nodir yn y tabl yn Rhan 1 o'r Atodlen, o a chan gynnwys yr opsiwn ymateb i'r cwestiwn "Beth yw eich dyddiad geni?" hyd at ond heb gynnwys yr opsiynau ymateb i'r cwestiynau sydd â (‡).</i> <i>Nid yw'r cyfarwyddyd cyfeirio sy'n dilyn yr ail opsiwn ymateb i'r cwestiwn "Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?", na'r cyfarwyddyd cyfeirio sy'n dilyn y cwestiwn "Ydy'r cyfeiriad hwn yn y Deyrnas Unedig?" (y mae'r ddau ohonynt yn cyfeirio ymatebwyr i'r</i>

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	<i>cwestiynau sydd â (‡) yn y tabl yn Rhan 1 o'r Atodlen hon yn gymwys yn y tabl hwn. Yn hytrach, ym mhob achos, y cyfarwyddyd cyfeirio yw: "Os caiff ei ddewis/Ar ôl y cwestiwn hwn (fel y bo'n briodol), ni ofynnir unrhyw gwestiynau pellach."</i>

RHAN 3

Holiadur (ar-lein) i Sefydliadau Cymunedol

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
Pa fath o sefydliad yw hwn?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Meddygol neu ofal —Addysg —Lluoedd arfog —Sefydliad cadw —Llety dros dro neu wrth deithio —Sefydliad crefyddol —Llety i staff neu weithwyr yn unig —Sefydliad arall
<i>Os mai "Meddygol neu ofal" yw'r ymateb yna:</i> Pa fath o sefydliad meddygol neu ofal yw (cyfeiriad y cyfrifiad)?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Cartref gofal heb nyrsio —Cartref gofal â nyrsio —Cartref plant (gan gynnwys unedau diogel) —Ysbyty cyffredinol —Ysbyty neu uned iechyd meddwl (gan gynnwys unedau diogel) —Ysbyty arall —Math arall o sefydliad meddygol neu ofal
<i>Os mai "Addysg" yw'r ymateb yna:</i> Pa fath o sefydliad addysg yw (cyfeiriad y cyfrifiad)?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Ysgol —Prifysgol (er enghraifft, neuadd breswyl) —Math arall o sefydliad addysg
<i>Os mai "Sefydliad cadw" yw'r ymateb yna:</i> Pa fath o sefydliad cadw yw (cyfeiriad y cyfrifiad)?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Sefydliad gwasanaeth carchardai (gan gynnwys sefydliadau troseddwr ifanc) —Safle a gymeradwywyd (hostel prawf neu fechnïaeth) —Canolfan gadw —Math arall o sefydliad cadw
<i>Os mai "Llety dros dro neu wrth deithio" yw'r ymateb yna:</i> Pa fath o sefydliad llety dros dro neu wrth deithio yw (cyfeiriad y cyfrifiad)?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Gwesty, tŷ llety, gwely a brecwast, hostel ieuencid (gan gynnwys tafarndai) —Llety gwyliau (er enghraifft, parc gwyliau) —Hostel neu loches dros dro i bobl ddigartref —Math arall o lety dros dro neu wrth deithio
Pwy sy'n gyfrifol am reoli'r sefydliad hwn?	<i>Dewisir un o'r canlynol:</i> —Y Gwasanaeth Iechyd Gwladol —Awdurdod lleol

<i>(1) Cwestiwn</i>	<i>(2) Opsiynau Ymateb</i>
	<p>—Un o adrannau neu asiantaethau'r llywodraeth</p> <p>—Landlord cymdeithasol cofrestredig neu gymdeithas dai</p> <p>—Elusen neu gorff gwirfoddol</p> <p>—Cwmni neu berchennog preifat</p> <p>—Sefydliad addysg uwch neu addysg bellach</p> <p>—Arall</p>
<p>Oes unrhyw un o'r canlynol yn byw yn y sefydliad hwn ar hyn o bryd?</p>	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <p>—Unrhyw un sydd eisoes wedi treulio, neu sy'n disgwyl treulio, 6 mis neu fwy yn y sefydliad hwn, hyd yn oed os bydd i ffwrdd ar 21 Mawrth 2021</p> <p>—Preswylwyr y Deyrnas Unedig sy'n aros yn y sefydliad hwn ar 21 Mawrth 2021 ac sydd heb gyfeiriad arferol arall yn y Deyrnas Unedig</p> <p>—Pobl sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel arfer, sydd wedi aros, neu sy'n bwriadu aros, yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy ac sydd heb gyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig</p> <p>—Myfyrwyr neu blant ysgol sy'n aros yn y sefydliad hwn yn ystod y tymor</p> <p>—Chi'ch hun, eich teulu, staff ac unrhyw un arall sy'n byw yn y sefydliad hwn</p> <p>Neu</p> <p>—Dim un o'r rhain</p>
<p>Faint o bobl sy'n byw yn y sefydliad hwn ar hyn o bryd?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—<i>Nodir nifer y preswylwyr</i></p> <p>—Nid oes neb yn byw yn y sefydliad hwn (<i>Bydd yr opsiwn ymateb ychwanegol hwn ond yn ymddangos os mai'r opsiwn ymateb a ddewiswyd ar gyfer y cwestiwn blaenorol yng ngholofn (1) oedd "Dim un o'r rhain".</i>)</p>
<p>Oes unrhyw un o'r ymwelwyr canlynol yn aros dros nos yn y sefydliad hwn ar 21 Mawrth 2021?</p>	<p><i>Dewisir pob un sy'n berthnasol:</i></p> <p>—Unrhyw un â chyfeiriad arferol arall yn y Deyrnas Unedig sydd wedi treulio, neu sy'n disgwyl treulio, llai na 6 mis yn y sefydliad hwn</p> <p>—Unrhyw un o'r tu allan i'r Deyrnas Unedig sy'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig am lai na 3 mis</p> <p>Neu</p> <p>—Dim un o'r rhain</p>
<p>Faint o ymwelwyr sy'n aros dros nos yn y sefydliad hwn ar 21 Mawrth 2021?</p>	<p><i>Dewisir un o'r canlynol:</i></p> <p>—<i>Nodir nifer yr ymwelwyr</i></p> <p>—Nid oes unrhyw ymwelwyr yn aros dros nos (<i>Bydd yr opsiwn ymateb ychwanegol hwn ond yn ymddangos os mai'r opsiwn ymateb a ddewiswyd ar gyfer y cwestiwn blaenorol yng ngholofn (1) oedd "Dim un o'r rhain".</i>)</p>

RHAN 4

Holiadur (papur) y Cartref

cyfrifiad
2021

Holiadur y Cartref
Cymru

**RHADBOST
Cyfrifiad 2021**

Mae angen eich help chi arnom ni i gynnal y cyfrifiad, sy'n casglu gwybodaeth hanfodol er mwyn helpu i gynllunio gwasanaethau fel trafndiaeth, addysg a gofal iechyd.

Dylai pob cartref lenwi'r cyfrifiad ar 21 Mawrth 2021, neu cyn gynted â phosibl ar ôl y dyddiad hwnnw.

Os yw'n well gennych chi, gallwch lenwi'r holiadur ar lein:

1. Ewch i www.cyfrifiad.gov.uk
2. Rhwch god mynediad y cartref sydd ar flaen yr holiadur hwn.
3. Atebwch y cwestiynau a dewiswch 'Cyflwyno'.

Diolch am gymryd rhan.

Yr Athro Syr Ian Diamond
Ystadegydd Gwladol

Rhaid i chi gymryd rhan yn y cyfrifiad yn ôl y gyfraith. Os nad ydych chi'n cymryd rhan, neu os ydych chi'n darparu gwybodaeth anwir, gallech chi gael eich dirwyo. Mae rhai cwestiynau wedi'u labelu'n glir fel rhai gwirfoddol – nid yw'n drosedd peidio ag ateb y rhain.

Caiff eich gwybodaeth ei diogelu gan y gyfraith.

Mae rhagor o wybodaeth yn y daflen sy'n dod gyda'r holiadur hwn.

Llenwch ar lein

www.cyfrifiad.gov.uk

Cod mynediad y cartref yw:

NEU llenwch yr holiadur papur hwn.

Os yw eich cyfeiriad yn anghywir neu ar goll, nodwch eich cyfeiriad cywir isod:

Cod post

Datganiad

Mae'r holiadur hwn wedi'i lenwi'n gywir hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred.

Llofnod

Dyddiad

Os ydych chi wedi colli'r amlen, anfonwch eich holiadur wedi'i lenwi i: **RHADBOST** Cyfrifiad 2021

Sut mae cael cymorth?

www.cyfrifiad.gov.uk/help

Canolfan Gyswilt **0800 169 2021**

NGT (18001) **0800 169 2021**

Llinell gymorth iaith **0800 587 2021**

Swyddfa
Ystadegau Gwladol

H2W

103001

Tudalen 1

Cyn i chi ddechrau

Deiliad y cartref sy'n gyfrifol am sicrhau bod yr holiadur hwn yn cael ei lenwi a'i anfon yn ôl.

Deiliad y cartref yw'r person sy'n byw, neu sy'n bresennol, yn y cyfeiriad hwn ac:

- sy'n berchen (neu'n gyd-berchen) ar y cartref/sy'n rhentu (neu'n cyd-rentu) y cartref; ac/neu
- sy'n gyfrifol (neu'n gyfrifol ar y cyd) am dalu biliau a chostau'r cartref

Mae cartref yn golygu:

- un person sy'n byw ar ei ben ei hun; neu
- grŵp o bobl (nid oes rhaid iddyn nhw berthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad, ac sy'n rhannu cyfleusterau coginio ac ystafell fyw neu lolfa neu le bwyta

Beth ddylwn i ei lenwi yn yr holiadur hwn?

- Cwestiynau am y cartref ar dudalennau 3–6 am y cartref a'r llety hwn.
- Cwestiynau i unigolion ar dudalennau 7–31 ar gyfer pawb sy'n byw yn y cartref hwn fel arfer. Dylai pob person sydd wedi bod, neu sy'n bwriadu bod, yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy gael ei gynnwys yn y cwestiynau hyn yn ei gyfeiriad arferol yn y Deyrnas Unedig.
- Cwestiynau am ymwelwyr ar y dudalen gefn (tudalen 32) ar gyfer pob person arall sy'n aros yn y cartref hwn dros nos ar 21 Mawrth 2021.
Mae'n bwysig cynnwys ymwelwyr sy'n aros yn y cartref hwn dros nos, er mwyn sicrhau bod pawb yn cael eu cyfrif. Rhaid i ymwelwyr sydd fel arfer yn byw yn rhywle arall yn y Deyrnas Unedig gael eu cynnwys hefyd yn holiadur eu cyfeiriad arferol.

Mae rhagor o wybodaeth am bwy i'w gynnwys yn yr holiadur hwn ar y daflen sy'n dod gyda'r holiadur.

A fydd angen holiaduron ychwanegol arnaf i?

- Os oes mwy na 5 person yn y cartref hwn, neu fwy na 3 ymwelydd sy'n aros dros nos, gallwch lenwi'r holiadur cyfan ar lein, neu gallwch lenwi'r holiadur hwn a chysylltu â ni i ofyn am un neu fwy o Holiaduron Cartref (Parhad).
- Os na fydd aelodau o'r cartref hwn yn dymuno i bobl eraill weld eu hatebion, gallwch ofyn am Holiaduron i Unigolion ar eu cyfer. Cofiwch gynnwys y bobl hynny yn y Cwestiynau am y cartref (H1 i H14) wrth lenwi'r holiadur hwn, ond gadewch eu Cwestiynau i unigolion (1 i 51) yn wag.
- Os oes mwy nag un cartref yn y cyfeiriad hwn, cysylltwch â ni i ofyn am un neu fwy o Holiaduron Cartref ychwanegol.

Gallwch ofyn am holiaduron ychwanegol ar lein yn www.cyfrifiad.gov.uk neu drwy ffonio 0800 169 2021.

Sut ddylwn i lenwi fy holiadur yn gywir?

Dylech:

- ddefnyddio inc du neu las wrth ateb
- ticio eich atebion o fewn y blwch, fel hyn:
- defnyddio priflythrennau yn y blychau, gan roi un llythyren ym mhob blwch, fel hyn:

D	A	F	Y	D	D
---	---	---	---	---	---
- cywiro unrhyw gamgymeriadau drwy lenwi'r blwch, fel hyn: neu fel hyn:

J	O	J	N	E	S		
---	---	---	---	---	---	--	--
- parhau ar y llinell nesaf (os yw'n bosibl) pan na fydd digon o le i'r gair cyfan ar un llinell, fel hyn:

B	R	Y	N		A	W	E	L
O	N							
- dilyn y cyfarwyddiadau → **EWCHI** gan adael yn gwbl wag unrhyw gwestiynau neu dudalennau nad oes angen i chi eu hateb; gallai'r cyfrifiadur gamgymryd unrhyw farciau neu linellau am atebion

Cwestiynau am y cartref

H1 Pwy sy'n byw yma fel arfer?

Ticiwch bob un sy'n berthnasol. Darllenwch y daflen sy'n dod gyda'r holiadur hwn am ragor o gyngor ar bwy i'w gynnwys

- Fi, dyma fy nghyfeiriad parhaol neu gyfeiriad y teulu
- Aelodau o'r teulu, gan gynnwys partneriaid, plant, a babanod a anwyd ar 21 Mawrth 2021 neu cyn y dyddiad hwnnw
- Myfyrwyr a/neu blant ysgol sy'n byw i ffwrdd o'r cartref yn ystod y tymor
- Tenantiaid, lojers neu bobl sy'n rhannu cartref
- Pobl sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel arfer, ond sy'n aros yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy
- Pobl sy'n gweithio i ffwrdd o'r cartref yn y Deyrnas Unedig, neu sy'n aelodau o'r lluoedd arfog, os mai hwn yw eu cyfeiriad parhaol neu gyfeiriad y teulu
- Pobl sydd y tu allan i'r Deyrnas Unedig dros dro am lai na 12 mis
- Pobl sy'n aros yma dros dro, sy'n byw yn y Deyrnas Unedig fel arfer, ond sydd heb gyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, er enghraifft, perthnasau, ffrindiau
- Pobl eraill sy'n byw yma fel arfer, gan gynnwys unrhyw un sydd i ffwrdd o'r cartref dros dro
- NEU** nid oes neb yn byw yma fel arfer, er enghraifft, ail gyfeiriad neu dŷ gwyliau yw hwn → **EWCH I H4**

H2 Gan gyfrif pawb a gafodd eu cynnwys yng nghwestiwn H1, faint o bobl sy'n byw yma fel arfer?

H3 Gan roi eich enw chi eich hun yn gyntaf, rhestrwch enwau'r holl bobl a gafodd eu cyfrif yng nghwestiwn H2, gan gynnwys plant, babanod a lojers.

Os bydd aelod o'r cartref hwn wedi gofyn am Holiadur i Unigolion, ticiwch y blwch sy'n dilyn ei enw, a gadewch y Cwestiynau i unigolion 1 i 51 yn wag ar gyfer y person hwnnw

Wedi gofyn
am Holiadur i
Unigolion?

	Enw cyntaf	Cyfenw	
Chi'ch hun (Person 1)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 2	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 3	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 4	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐
Person 5	<input type="text"/>	<input type="text"/>	☐

Os oes mwy na 5 person, llenwch yr holiadur cyfan ar lein neu cysylltwch â ni i ofyn am Holiadur Cartref (Parhad).

H4 Ar wahân i bawb a gafodd eu cyfrif yng nghwestiwn H2, pwy arall sy'n aros yma dros nos ar 21 Mawrth 2021? Mae'r bobl hyn yn cael eu cyfrif fel ymwelwyr. Cofiwch gynnwys plant a babanod.

Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Pobl sydd fel arfer yn byw yn rhywle arall yn y Deyrnas Unedig, er enghraifft, cariadon, ffrindiau, perthnasau
- Pobl sy'n aros yma gan mai dyma eu hail gyfeiriad, er enghraifft, oherwydd gwaith. Mae eu cyfeiriad parhaol neu gyfeiriad y teulu yn rhywle arall
- Pobl sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel arfer, ac sy'n aros yn y Deyrnas Unedig am lai na 3 mis
- Pobl sydd ar wyliau yma
- NEU** nid oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos ar 21 Mawrth 2021 → **EWCH I H6**

H5 Gan gyfrif dim ond y bobl a gafodd eu cynnwys yng nghwestiwn H4, faint o ymwelwyr sy'n aros yma dros nos ar 21 Mawrth 2021?

- Cofiwch ateb y Cwestiynau am ymwelwyr ar y dudalen gefn (tudalen 32) ar gyfer y bobl hyn
- Os nad oes neb yn byw yma fel arfer (dim ond ymwelwyr sy'n aros yma) → **EWCH I H7**

Tudalen 3

Cwestiynau am y cartref – parhad

H6 Sut mae aelodau o'r cartref hwn yn perthyn i'w gilydd? Os nad yw'r aelodau'n perthyn i'w gilydd, ticiwch y blwch "Ddim yn perthyn".

- Gan ddilyn yr un drefn ag a ddefnyddiwyd yng nghwestiwn H3 (tudalen 3), ysgrifennwch ar ben pob colofn enw pawb sy'n byw yma fel arfer. Cofiwch gynnwys plant, babanod a phobl sydd wedi gofyn am Holiadur i Unigolion
- Ticiwch un o'r blychau i ddangos perthynas pob person â phob un o aelodau eraill y cartref hwn
- Os nad oes neb yn byw yma fel arfer ac nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos ar 21 Mawrth 2021 ➔ **EWCH I H7**

Enghraifft:

i ddangos sut mae cartref sy'n cynnwys 2 riant a 3 o blant yn perthyn i'w gilydd

PEIDIWCH ag ysgrifennu yn yr adran hon ➔

Rhowch fanylion aelodau'r cartref yn yr adran ISOD ↓

Enw Person 1

Enw cyntaf

MAIR

Cyfenw

JONES

Enw Person 2

Enw cyntaf

ROBERT

Cyfenw

JONES

Perthynas

Person 2 â Pherson:

1

Gŵr neu wraig

Partner sifil cofrestredig cyfreithiol

Partner

Mab neu ferch

Llysblentyn

Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)

Enw Person 1

Enw cyntaf

Cyfenw

RHOWCH ENW PERSON 1 YMA FEL YNG NGHWESTIWN H3

OS YDYCH CHI'N BYW AR EICH PEN EICH HUN EWCH I H7

Enw Person 2

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas

Person 2 â Pherson:

1

Gŵr neu wraig

Partner sifil cofrestredig cyfreithiol

Partner

Mab neu ferch

Llysblentyn

Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)

Llysfrawd neu lyschwaer

Mam neu dad

Llysfam neu lystad

Ŵyr neu wyres

Taid/tad-cu neu nain/mam-gu

Perthynas arall

Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Enw Person 3

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas

Person 3 â Pherson:

1 2

Gŵr neu wraig

Partner sifil cofrestredig cyfreithiol

Partner

Mab neu ferch

Llysblentyn

Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)

Llysfrawd neu lyschwaer

Mam neu dad

Llysfam neu lystad

Ŵyr neu wyres

Taid/tad-cu neu nain/mam-gu

Perthynas arall

Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Person 5 (Wil) yw mab Person 1 (Mair) a Pherson 2 (Robert), a brawd Person 3 (Martha) a Pherson 4 (Dylan).

Enw Person 3		Enw Person 4		Enw Person 5	
Enw cyntaf MARTHA		Enw cyntaf DYLAN		Enw cyntaf WIL	
Cyfenw JONES		Cyfenw JONES		Cyfenw JONES	
Perthynas Person 3 â Pherson: 1 2		Perthynas Person 4 â Pherson: 1 2 3		Perthynas Person 5 â Pherson: 1 2 3 4	
Gŵr neu wraig	☐ ☐	Gŵr neu wraig	☐ ☐ ☐	Gŵr neu wraig	☐ ☐ ☐ ☐
Partner sifil cofrestredig cyfreithiol	☐ ☐	Partner sifil cofrestredig cyfreithiol	☐ ☐ ☐	Partner sifil cofrestredig cyfreithiol	☐ ☐ ☐ ☐
Partner	☐ ☐	Partner	☐ ☐ ☐	Partner	☐ ☐ ☐ ☐
Mab neu ferch	☒ ☒	Mab neu ferch	☒ ☒ ☐	Mab neu ferch	☒ ☒ ☐ ☐
Llysblentyn	☐ ☐	Llysblentyn	☐ ☐ ☐	Llysblentyn	☐ ☐ ☐ ☐
Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)	☐ ☐	Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)	☐ ☐ ☒	Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)	☐ ☐ ☒ ☒

Enw Person 4		Enw Person 5	
Enw cyntaf <input type="text"/>		Enw cyntaf <input type="text"/>	
Cyfenw <input type="text"/>		Cyfenw <input type="text"/>	
Perthynas Person 4 â Pherson: 1 2 3		Perthynas Person 5 â Pherson: 1 2 3 4	
Gŵr neu wraig	☐ ☐ ☐	Gŵr neu wraig	☐ ☐ ☐ ☐
Partner sifil cofrestredig cyfreithiol	☐ ☐ ☐	Partner sifil cofrestredig cyfreithiol	☐ ☐ ☐ ☐
Partner	☐ ☐ ☐	Partner	☐ ☐ ☐ ☐
Mab neu ferch	☐ ☐ ☐	Mab neu ferch	☐ ☐ ☐ ☐
Llysblentyn	☐ ☐ ☐	Llysblentyn	☐ ☐ ☐ ☐
Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)	☐ ☐ ☐	Brawd neu chwaer (gan gynnwys hanner brawd neu chwaer)	☐ ☐ ☐ ☐
Llysfrawd neu lyschwaer	☐ ☐ ☐	Llysfrawd neu lyschwaer	☐ ☐ ☐ ☐
Mam neu dad	☐ ☐ ☐	Mam neu dad	☐ ☐ ☐ ☐
Llysfam neu lystad	☐ ☐ ☐	Llysfam neu lystad	☐ ☐ ☐ ☐
Ŵyr neu wyres	☐ ☐ ☐	Ŵyr neu wyres	☐ ☐ ☐ ☐
Taid/tad-cu neu nain/mam-gu	☐ ☐ ☐	Taid/tad-cu neu nain/mam-gu	☐ ☐ ☐ ☐
Perthynas arall	☐ ☐ ☐	Perthynas arall	☐ ☐ ☐ ☐
Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)	☐ ☐ ☐	Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)	☐ ☐ ☐ ☐

Os oes mwy na 5 person, cysylltwch â ni i ofyn am Holiadur Cartref (Parhad)

Tudalen 5

Cwestiynau am y cartref – parhad

H7 Pa fath o gartref yw hwn?

Tŷ neu fyangalo cyfan sydd:

- yn adeilad ar wahân
- yn dŷ neu fyangalo semi
- mewn teras (gan gynnwys ar y pen)

Fflat neu maisonette sydd:

- mewn bloc o fflatiau neu denement a adeiladwyd yn bwrpasol
- yn rhan o dŷ wedi'i addasu neu o dŷ sy'n cael ei rannu (gan gynnwys fflatiau un ystafell)
- yn rhan o adeilad arall wedi'i addasu (er enghraifft, hen ysgol, eglwys neu warws)
- mewn adeilad masnachol (er enghraifft, mewn adeilad o swyddfeydd, gwesty, neu uwchben siop)

Cartref symudol neu dros dro:

- Carafán neu fath arall o gartref symudol neu dros dro

H8 Ydy pob ystafell yn y cartref, gan gynnwys y gegin, yr ystafell ymolchi a'r toiled, y tu ôl i ddrws sydd ddim ond yn cael ei ddefnyddio gan aelodau o'r cartref hwn?

- Ydy
- Nac ydy, mae o leiaf un o'r ystafelloedd yn cael ei rhannu ag aelodau o gartref arall

H9 Sawl ystafell wely sydd at ddefnydd aelodau o'r cartref hwn yn unig?

 Dylech gynnwys pob ystafell a gafodd ei hadelladu neu ei throi i'w defnyddio fel ystafell wely

Nifer yr ystafelloedd gwely

H10 Pa fath o wres canolog sydd yn y cartref hwn?

 Ticiwch bob un sy'n berthnasol, hyd yn oed os nad ydych yn defnyddio'r gwres canolog

 System ganolog, sy'n cynhyrchu gwres ar gyfer nifer o ystafelloedd, yw gwres canolog

- Dim gwres canolog
- Prif gyflenwad nwy
- Nwy tanc neu botel
- Trydan (gan gynnwys gwresogyddion stôr)
- Olew
- Coed (er enghraifft, boncyffion, pren gwastraff neu belenni)
- Tanwydd solet (er enghraifft, glo)
- Ynni adnewyddadwy (er enghraifft, pymplau gwres neu solar thermol)
- Rhwydweithiau gwres rhanbarthol neu gymunedol
- Arall

H11 Os oes o leiaf un person yn byw yma fel arfer

→ **EWCH I H12**

NEU os nad oes neb yn byw yma fel arfer (dim ond ymwelwyr sy'n aros yma)

→ **EWCH I** dudalen 32

NEU os nad oes neb yn byw yma fel arfer ac nad oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos ar 21 Mawrth 2021

→ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

H12 Oes aelod neu aelodau o'ch cartref yn berchen ar y cartref hwn neu'n ei rentu?

 Ticiwch un yn unig

- Yn berchen arno'n gyfan gwbl → **EWCH I H14**
- Yn berchen arno gyda morgais neu fenthyciad → **EWCH I H14**
- Yn berchen arno'n rhannol ac yn ei rentu'n rhannol (cynllun rhanberchnogaeth)
- Yn ei rentu (gyda chymorth budd-dal tai neu hebdo)
- Yn byw yma heb dalu rhent

H13 Pwy yw eich landlord?

 Ticiwch un yn unig

- Cymdeithas dai, cwmni tai cydweithredol, ymddiriedolaeth elusennol, landlord cymdeithasol cofrestredig
- Y cyngor neu'r awdurdod lleol
- Landlord preifat neu asiantaeth gosod tai
- Cyflogwr aelod o'r cartref
- Perthynas neu ffrind i aelod o'r cartref
- Arall

H14 Sawl car neu fan sy'n eiddo i aelodau o'r cartref hwn, neu sydd ar gael i'w defnyddio ganddynt?

 Dylech gynnwys unrhyw geir neu faniau cwmni sydd ar gael at ddefnydd preifat

- Dim un
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5 neu fwy, nodwch y nifer

Cwestiynau i unigolion – Person 1 i ddechrau yma

<p>P Gan feddwl am y bobl sydd wedi’u rhestru yng nghwestiwn H3, ai chi yw Person 1?</p> <p>☐ Ie</p> <p>☐ Na – rhowch fanylion Person 1 yn yr adran hon</p>	<p>6 Ydych chi’n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?</p> <p>➔ Gallai’r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân</p> <p>☐ Nac ydw ➔ EWCH I 8</p> <p>☐ Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod</p> <p>☐ NEU ydw, y tu allan i’r DU, nodwch enw’r wlad</p>
<p>1 Beth yw eich enw? (Person 1 yng nghwestiwn H3)</p> <p>Enw cyntaf</p> <p>Enw(au) canol</p> <p>Cyfenw</p>	<p>Cod post</p>
<p>2 Beth yw eich dyddiad geni?</p> <p>Diwrnod Mis Bhwyddyn</p>	<p>7 Pa fath o gyfeiriad yw’r cyfeiriad hwnnw?</p> <p>☐ Cyfeiriad un o ganolfannau’r lluoedd arfog</p> <p>☐ Cyfeiriad arall wrth weithio i fwrdd o’r cartref</p> <p>☐ Cyfeiriad cartref myfyriwr</p> <p>☐ Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor</p> <p>☐ Cyfeiriad rhiant neu warcheidwad arall</p> <p>☐ Cyfeiriad partner</p> <p>☐ Cyfeiriad tŷ gwyliau</p> <p>☐ Arall</p>
<p>3 Beth yw eich rhyw?</p> <p>➔ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi’n 16 oed neu’n hŷn</p> <p>☐ Benyw</p> <p>☐ Gwryw</p>	<p>8 Ydych chi’n blentyn ysgol neu’n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?</p> <p>☐ Ydw ☐ Nac ydw ➔ EWCH I 10</p>
<p>4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestrdig ar 21 Mawrth 2021?</p> <p>☐ Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil ➔ EWCH I 6</p> <p>☐ Priod</p> <p>☐ Mewn partneriaeth sifil gofrestrdig</p> <p>☐ Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod</p> <p>☐ Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil</p> <p>☐ Wedi ysgaru</p> <p>☐ Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi’i diddymu’n gyfreithiol</p> <p>☐ Person gweddw</p> <p>☐ Wedi colli partner sifil cofrestrdig drwy farwolaeth</p>	<p>9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi’n byw fel arfer?</p> <p>☐ Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn</p> <p>☐ Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 ➔ EWCH I 51</p> <p>☐ Mewn cyfeiriad arall ➔ EWCH I 51</p>
<p>5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu’ch partner sifil cofrestrdig?</p> <p>☐ Person o’r rhyw arall</p> <p>☐ Person o’r un rhyw</p>	<p>10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?</p> <p>☐ Cymru ➔ EWCH I 13</p> <p>☐ Lloegr ➔ EWCH I 13</p> <p>☐ Yr Alban ➔ EWCH I 13</p> <p>☐ Gogledd Iwerddon ➔ EWCH I 13</p> <p>☐ Gweriniaeth Iwerddon</p> <p>☐ Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad</p>

Cwestiynau i unigolion – Person 1 parhad

11 Os na chwsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➡ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>

➡ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➡ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➡ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Cod post

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

- NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➡ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➡ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Cwestiynau i unigolion – Person 1 parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➔ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

- NEU** ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➔ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➔ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➔ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

103009

Tudalen 9

Cwestiynau i unigolion – Person 1 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➤ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➤ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➤ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nysrio

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*-C, 9-4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2-3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➤ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➤ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➤ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

Cwestiynau i unigolion – Person 1 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➔ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➔ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➔ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➔ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BMYD I FUSNESAU

➔ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➔ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddwn)
- Nac ydw (Nac oeddwn)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**
Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**
Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➔ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➔ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar safle ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 1.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 2

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar y dudalen gefn

NEU os nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

103011

Tudalen 11

Cwestiynau i unigolion – Person 2 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi'u rhestru yng nghwestiwn H3, ai chi yw Person 2?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 2 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 2 yng nghwestiwn H3)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod	Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Beth yw eich rhyw?

➡ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestredig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil **➡ EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestredig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu'ch partner sifil cofrestredig?

- Person o'r rhyw arall
- Person o'r un rhyw

6 Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

➡ Gallai'r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw **➡ EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post	
<input type="text"/>	<input type="text"/>

- NEU** ydw, y tu allan i'r DU, nodwch enw'r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheldwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw **➡ EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 **➡ EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall **➡ EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru **➡ EWCH I 13**
- Lloegr **➡ EWCH I 13**
- Yr Alban **➡ EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon **➡ EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Cwestiynau i unigolion – Person 2 parhad

11 Os na chawsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➤ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

➤ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➤ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➤ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➤ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

103013

Tudalen 13

Cwestiynau i unigolion – Person 2 parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

NEU ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

Cwestiynau i unigolion – Person 2 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrsio

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*-C, 9-4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2-3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorfennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorfennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorfennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

103015

Tudalen 15

Cwestiynau i unigolion – Person 2 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDIOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BŴYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar safle ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 2.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 3

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar y dudalen gefn

NEU os nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

Cwestiynau i unigolion – Person 3 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi’u rhestru yng nghwestiwn H3, ai chi yw Person 3?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 3 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 3 yng nghwestiwn H3)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod Mis Bhwyddyn

3 Beth yw eich rhyw?

P Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi’n 16 oed neu’n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestrdig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil → **EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestrdig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi’i diddymu’n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestrdig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu’ch partner sifil cofrestrdig?

- Person o’r rhyw arall
- Person o’r un rhyw

6 Ydych chi’n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

P Gallai’r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw → **EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post

- NEU** ydw, y tu allan i’r DU, nodwch enw’r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw’r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau’r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o’r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheidwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi’n blentyn ysgol neu’n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw → **EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi’n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 → **EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall → **EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru → **EWCH I 13**
- Lloegr → **EWCH I 13**
- Yr Alban → **EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon → **EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Cwestiynau i unigolion – Person 3 parhad

11 Os na chwsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➤ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>

➤ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➤ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➤ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

Cod post

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

- NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➤ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Cwestiynau i unigolion – Person 3 parhad

<p>16 Beth yw eich crefydd?</p> <p>➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Dim crefydd</p> <p>☐ Cristnogaeth (pob enwad)</p> <p>☐ Bwdhaeth</p> <p>☐ Hindwaeth</p> <p>☐ Iddewiaeth</p> <p>☐ Islam</p> <p>☐ Siciaeth</p> <p>☐ Unrhyw grefydd arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p>	<p>22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?</p> <p>☐ Oes</p> <p>☐ Nac oes ➔ EWCH I 24</p>
<p>17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?</p> <p>➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol</p> <p>☐ Deall Cymraeg llafar</p> <p>☐ Siarad Cymraeg</p> <p>☐ Darllen Cymraeg</p> <p>☐ Ysgrifennu Cymraeg</p> <p>☐ NEU ddim un o'r uchod</p>	<p>23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?</p> <p>☐ Ydy, yn fawr</p> <p>☐ Ydy, ychydig</p> <p>☐ Ddim o gwbl</p>
<p>18 Beth yw eich prif iaith?</p> <p>☐ Cymraeg neu Saesneg ➔ EWCH I 20</p> <p>☐ Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)</p> <p><input type="text"/></p>	<p>24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?</p> <p>➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud</p> <p>☐ Nac ydw</p> <p>☐ Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos</p>
<p>19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?</p> <p>Da iawn Da Ddim yn dda Ddim o gwbl</p> <p>☐ ☐ ☐ ☐</p>	<p>25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ EWCH I 26</p> <p>Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ EWCH I 51</p>
<p>20 Pa basbortau sydd gennych chi?</p> <p>➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol</p> <p>☐ Y Deyrnas Unedig</p> <p>☐ Iwerddon</p> <p>☐ Arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p> <p>☐ NEU ddim un</p>	<p>26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?</p> <p>➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Heterorywiol/Strêt</p> <p>☐ Hoyw neu Lesbiaidd</p> <p>☐ Deurywiol/Bi</p> <p>☐ Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p>
<p>21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?</p> <p>Da iawn Da Gweddol Gwael Gwael iawn</p> <p>☐ ☐ ☐ ☐ ☐</p>	<p>27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?</p> <p>➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Ydy</p> <p>☐ Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd</p> <p><input type="text"/></p>

Cwestiynau i unigolion – Person 3 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➤ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➤ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➤ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrso

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*–C, 9–4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2–3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➤ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➤ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➤ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

Cwestiynau i unigolion – Person 3 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BWYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwyllo neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar sâl ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 3.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 4

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar y dudalen gefn

NEU os nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

103021

Tudalen 21

Cwestiynau i unigolion – Person 4 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi'u rhestru yng nghwestiwn H3, ai chi yw Person 4?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 4 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 4 yng nghwestiwn H3)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod	Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Beth yw eich rhyw?

➡ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestredig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil **➡ EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestredig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu'ch partner sifil cofrestredig?

- Person o'r rhyw arall
- Person o'r un rhyw

6 Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

➡ Gallai'r diwrnodau hyn fod yn ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw **➡ EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post	
<input type="text"/>	<input type="text"/>

- NEU** ydw, y tu allan i'r DU, nodwch enw'r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheldwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw **➡ EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 **➡ EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall **➡ EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru **➡ EWCH I 13**
- Lloegr **➡ EWCH I 13**
- Yr Alban **➡ EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon **➡ EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Cwestiynau i unigolion – Person 4 parhad

11 Os na chwsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis
Blwyddyn Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 → **EWCHI 13** Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny → **EWCHI 12****12** Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

-
- Llai na 12 mis
-
-
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

-
- Fel Person 1
-
-
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
-
-
- Cyfeiriad myfyrwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
-
-
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

Cod post **NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad**14** Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

Ticiwch bob un sy'n berthnasol

-
- Cymro/Cymraes
-
-
- Sais/Saesnes
-
-
- Albanwr/Albanes
-
-
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
-
-
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
-
-
- Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

-
- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
-
-
- Gwyddelig
-
-
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
-
-
- Roma
-
-
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

-
- Gwyn a Du Caribiaidd
-
-
- Gwyn a Du Affricanaidd
-
-
- Gwyn ac Asiaidd
-
-
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

-
- Indiaidd
-
-
- Pacistanaidd
-
-
- Bangladeshaidd
-
-
- Tsieineaidd
-
-
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

-
- Caribiaidd
-
-
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
-
-
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

-
- Arabaidd
-
-
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

103023

Tudalen 23

Cwestiynau i unigolion – Person 4 parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

NEU ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

Cwestiynau i unigolion – Person 4 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrsio

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*-C, 9-4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2-3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

103025

Tudalen 25

Cwestiynau i unigolion – Person 4 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➡ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➡ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŴWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➡ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➡ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BŴYD I FUSNESAU

➡ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➡ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➡ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➡ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar safle ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 4.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 5

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar y dudalen gefn

NEU os nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

Cwestiynau i unigolion – Person 5 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi’u rhestru yng nghwestiwn H3, ai chi yw Person 5?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 5 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 5 yng nghwestiwn H3)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod Mis Bhwyddyn

3 Beth yw eich rhyw?

➔ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi’n 16 oed neu’n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestrdig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil ➔ **EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestrdig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi’i diddymu’n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestrdig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu’ch partner sifil cofrestrdig?

- Person o’r rhyw arall
- Person o’r un rhyw

6 Ydych chi’n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

➔ Gallai’r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw ➔ **EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post

- NEU** ydw, y tu allan i’r DU, nodwch enw’r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw’r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau’r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o’r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheidwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi’n blentyn ysgol neu’n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw ➔ **EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi’n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 ➔ **EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall ➔ **EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru ➔ **EWCH I 13**
- Lloegr ➔ **EWCH I 13**
- Yr Alban ➔ **EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon ➔ **EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Cwestiynau i unigolion – Person 5 parhad

11 Os na chwsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➤ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

➤ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➤ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➤ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
 Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
 Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
 Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
 Sais/Saesnes
 Albanwr/Albanes
 Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
 Prydeiniwr/Prydeinwraig
 Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➤ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
 Gwyddelig
 Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
 Roma
 Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
 Gwyn a Du Affricanaidd
 Gwyn ac Asiaidd
 Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
 Pacistanaidd
 Bangladeshaidd
 Tsieineaidd
 Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
 Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
 Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
 Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

Cwestiynau i unigolion – Person 5 parhad

<p>16 Beth yw eich crefydd?</p> <p>➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Dim crefydd</p> <p>☐ Cristnogaeth (pob enwad)</p> <p>☐ Bwdhaeth</p> <p>☐ Hindŵaeth</p> <p>☐ Iddewiaeth</p> <p>☐ Islam</p> <p>☐ Siciaeth</p> <p>☐ Unrhyw grefydd arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p>	<p>22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?</p> <p>☐ Oes</p> <p>☐ Nac oes ➔ EWCH I 24</p>
<p>17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?</p> <p>➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol</p> <p>☐ Deall Cymraeg llafar</p> <p>☐ Siarad Cymraeg</p> <p>☐ Darllen Cymraeg</p> <p>☐ Ysgrifennu Cymraeg</p> <p>☐ NEU ddim un o'r uchod</p>	<p>23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?</p> <p>☐ Ydy, yn fawr</p> <p>☐ Ydy, ychydig</p> <p>☐ Ddim o gwbl</p>
<p>18 Beth yw eich prif iaith?</p> <p>☐ Cymraeg neu Saesneg ➔ EWCH I 20</p> <p>☐ Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)</p> <p><input type="text"/></p>	<p>24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?</p> <p>➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud</p> <p>☐ Nac ydw</p> <p>☐ Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos</p>
<p>19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?</p> <p>Da iawn Da Ddim yn dda Ddim o gwbl</p> <p>☐ ☐ ☐ ☐</p>	<p>25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ EWCH I 26</p> <p>Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ EWCH I 51</p>
<p>20 Pa basbortau sydd gennych chi?</p> <p>➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol</p> <p>☐ Y Deyrnas Unedig</p> <p>☐ Iwerddon</p> <p>☐ Arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p> <p>☐ NEU ddim un</p>	<p>26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?</p> <p>➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Heterorywiol/Strêt</p> <p>☐ Hoyw neu Lesbiaidd</p> <p>☐ Deurywiol/Bi</p> <p>☐ Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p>
<p>21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?</p> <p>Da iawn Da Gweddol Gwael Gwael iawn</p> <p>☐ ☐ ☐ ☐ ☐</p>	<p>27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?</p> <p>➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Ydy</p> <p>☐ Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd</p> <p><input type="text"/></p>

Cwestiynau i unigolion – Person 5 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrso

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*–C, 9–4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2–3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

Cwestiynau i unigolion – Person 5 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŴWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BWYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwyllo neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar sâl ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 5.

Os oes mwy o bobl yn eich cartref, bydd angen i chi ofyn am Holiadur Cartref (Parhad).

➔ **EWCH I'R Cwestiynau am ymwelwyr** ar y dudalen gefn

NEU os nad oes ymwelwyr yn aros yma dros nos,

➔ **EWCH I'R Datganiad** ar y dudalen flaen

103031

Tudalen 31

Cwestiynau am ymwelwyr

V Faint o ymwelwyr a gafodd eu cynnwys yng nghwestiwn H5?

- 1 i 3 ymwelydd – atebwch gwestiynau V1 i V4 isod am bob ymwelydd
- 4 neu fwy o ymwelwyr – atebwch gwestiynau V1 i V4 isod am y 3 ymwelydd cyntaf, ac yna ewch i www.cyfrifiad.gov.uk neu ffoniwch 0800 169 2021 i ofyn am Holiadur Cartref (Parhad)

Ymwelydd A

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd B

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Yr un cyfeiriad ag Ymwelydd A

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd C

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Yr un cyfeiriad ag Ymwelydd A

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Nawr ➔ EWCH I'R Datganiad ar y dudalen flaen

RHAN 5

Holiadur (papur) y Cartref (Parhad)

cyfrifiad
2021

Holiadur y Cartref (Parhad)
Cymru

RHADBOST Cyfrifiad 2021

Defnyddiwch yr Holiadur Cartref (Parhad) hwn os oes mwy na 5 person yn eich cartref, a/neu os oes mwy na 3 ymwelydd yn aros dros nos ar 21 Mawrth 2021.

Atebwch y cwestiynau ar gyfer pawb sydd heb gael eu cynnwys yn Holiadur y Cartref.

Os oes mwy na 10 person yn eich cartref, neu os oes mwy na 9 ymwelydd yn aros gyda chi, bydd angen Holiadur Cartref (Parhad) ychwanegol arnoch.

Dylai pob cartref lenwi'r cyfrifiad ar 21 Mawrth 2021, neu cyn gynted â phosibl ar ôl y dyddiad hwnnw.

Diolch am gymryd rhan.

Yr Athro Syr Ian Diamond
Ystadegydd Gwladol

Caiff eich gwybodaeth ei diogelu gan y gyfraith.
Mae rhagor o wybodaeth yn y daflen sy'n dod gyda'r holiadur hwn.

Os yw eich cyfeiriad yn anghywir neu ar goll, nodwch eich cyfeiriad cywir isod:

Cod post

Datganiad

Mae'r holiadur hwn wedi'i lenwi'n gywir hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred.

Llofnod

Dyddiad

Os ydych chi wedi colli'r amlen, anfonwch eich holiadur wedi'i lenwi i: **RHADBOST** Cyfrifiad 2021

Sut mae cael cymorth?

www.cyfrifiad.gov.uk/help

Canolfan Gyswllt 0800 169 2021

NGT (18001) 0800 169 2021

Llinell gymorth iaith 0800 587 2021

Swyddfa
Ystadegau Gwladol

HC2W

113001

Tudalen 1

MAE'R DUDALEN HON YN WAG YN FWRIADOL

Tudalen 2

Cyn i chi ddechrau

Deiliad y cartref sy'n gyfrifol am sicrhau bod yr holiadur hwn yn cael ei lenwi a'i anfon yn ôl.

Deiliad y cartref yw'r person sy'n byw, neu sy'n bresennol, yn y cyfeiriad hwn ac:

- sy'n berchen (neu'n gyd-berchen) ar y cartref/sy'n rhentu (neu'n cyd-rentu) y cartref; ac/neu
- sy'n gyfrifol (neu'n gyfrifol ar y cyd) am dalu biliau a chostau'r cartref

Mae cartref yn golygu:

- un person sy'n byw ar ei ben ei hun; neu
- grŵp o bobl (nid oes rhaid iddyn nhw berthyn i'w gilydd) sy'n byw yn yr un cyfeiriad, ac sy'n rhannu cyfleusterau coginio ac ystafell fyw neu lolfa neu le bwyta

Beth ddylwn i ei lenwi yn yr holiadur hwn?

Os oes mwy na 5 person yn y cartref hwn:

- atebwch y cwestiwn am berthnasau ar dudalennau 4 a 5 o'r holiadur hwn
- atebwch y cwestiynau sy'n weddill ar gyfer pob aelod o'r cartref hwn sydd heb gael ei gynnwys yn eich Holiadur Cartref cyntaf

Os oes mwy na 3 ymwelydd yn y cartref hwn:

- atebwch y Cwestiynau am ymwelwyr ar dudalennau 31 a 32 o'r holiadur hwn
- dylech gynnwys pob ymwelydd sy'n aros dros nos ar 21 Mawrth 2021 ac sydd heb gael ei gynnwys yn eich Holiadur Cartref cyntaf

A fydd angen holiaduron ychwanegol arnaf i?

Os oes mwy na 10 person yn y cartref hwn:

- bydd angen Holiadur Cartref (Parhad) ychwanegol arnoch chi

Os oes mwy na 9 ymwelydd yn y cartref hwn:

- bydd angen Holiadur Cartref (Parhad) ychwanegol arnoch chi

Sut ddylwn i lenwi fy holiadur yn gywir?

Dylech:

- ddefnyddio inc du neu las wrth ateb
- ticio eich atebion o fewn y blwch, fel hyn:
- defnyddio priflythrennau yn y blychau, gan roi un llythyren ym mhob blwch, fel hyn:

D	A	F	Y	D	D
---	---	---	---	---	---
- cywiro unrhyw gamgymeriadau drwy lenwi'r blwch, fel hyn: neu fel hyn:

J	O	N	E	S		
---	---	---	---	---	--	--
- parhau ar y llinell nesaf (os yw'n bosibl) pan na fydd digon o le i'r gair cyfan ar un llinell, fel hyn:

B	R	Y	N		A	W	E	L
O	N							
- dilyn y cyfarwyddiadau → **EWCHI** gan adael yn gwbl wag unrhyw gwestiynau neu dudalennau nad oes angen i chi eu hateb; gallai'r cyfrifiadur gamgymryd unrhyw farciau neu linellau am atebion

Tudalen 3

Cwestiynau am y cartref

C1 Sut mae aelodau o'r cartref hwn yn perthyn i'w gilydd? Os nad yw'r aelodau'n perthyn i'w gilydd, ticiwch y blwch "Ddim yn perthyn".

- Ysgrifennwch enw pob person nad oedd wedi ei gynnwys yn eich Holiadur Cartref cyntaf ar ben pob colofn. Cofiwch gynnwys plant a babanod
- Ticiwch un o'r blychau i ddangos perthynas pob person â phob un o aelodau eraill y cartref hwn

Enghraifft:

i ddangos sut mae 3 phlentyn arall nad oeddent wedi'u cynnwys yn eich Holiadur Cartref cyntaf yn perthyn i'w gilydd **AC** i Berson 1 o'r holiadur cyntaf.

PEIDIWCH ag ysgrifennu yn yr adran hon →

Rhowch fanylion aelodau'r cartref sydd heb gael eu cynnwys yn eich Holiadur Cartref cyntaf yn yr adran **ISOD** ↓

Enw Person 6

Enw cyntaf
SARA

Cyfenw
JONES

Perthynas
Person 6 â Pherson: **1**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)

Enw Person 7

Enw cyntaf
GETHIN

Cyfenw
JONES

Perthynas
Person 7 â Pherson: **1 6**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)

Enw Person 1

O H3 yn eich Holiadur Cartref cyntaf

Enw cyntaf

Cyfenw

Enw Person 6

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas
Person 6 â Pherson: **1**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)
- Llysfrawd neu lyschwaer
- Mam neu dad
- Llysfam neu lystad
- Ŵyr neu wyres
- Taid/tad-cu neu nain/mam-gu
- Perthynas arall
- Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Enw Person 7

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas
Person 7 â Pherson: **1 6**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)
- Llysfrawd neu lyschwaer
- Mam neu dad
- Llysfam neu lystad
- Ŵyr neu wyres
- Taid/tad-cu neu nain/mam-gu
- Perthynas arall
- Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Enw Person 8

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas
Person 8 â Pherson: **1 6 7**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)
- Llysfrawd neu lyschwaer
- Mam neu dad
- Llysfam neu lystad
- Ŵyr neu wyres
- Taid/tad-cu neu nain/mam-gu
- Perthynas arall
- Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Enw Person 8

Enw cyntaf

CATRIN

Cyfenw

JONES

Perthynas

Person 8 â Pherson: **1 6 7**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)

Enw Person 9

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas

Person 9 â Pherson: **1 6 7 8**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)
- Llysfrawd neu lyschwaer
- Mam neu dad
- Llysfam neu lystad
- Ŵyr neu wyres
- Taid/tad-cu neu nain/mam-gu
- Perthynas arall
- Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Enw Person 10

Enw cyntaf

Cyfenw

Perthynas

Person 10 â Pherson: **1 6 7 8 9**

- Gŵr neu wraig
- Partner sifil cofrestredig cyfreithiol
- Partner
- Mab neu ferch
- Llysblentyn
- Brawd neu chwaer (neu hanner brawd neu chwaer)
- Llysfrawd neu lyschwaer
- Mam neu dad
- Llysfam neu lystad
- Ŵyr neu wyres
- Taid/tad-cu neu nain/mam-gu
- Perthynas arall
- Ddim yn perthyn (gan gynnwys plentyn maeth)

Tudalen 5

Cwestiynau i unigolion – Person 6 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi'u rhestru yng nghwestiwn C1, ai chi yw person 6?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 6 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 6 yng nghwestiwn C1)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod	Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Beth yw eich rhyw?

➡ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestredig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil **➡ EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestredig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil gofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu'ch partner sifil gofrestredig?

- Person o'r rhyw arall
- Person o'r un rhyw

6 Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

➡ Gallai'r diwrnodau hyn fod yn ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw **➡ EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post

- NEU** ydw, y tu allan i'r DU, nodwch enw'r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheldwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw **➡ EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 **➡ EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall **➡ EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru **➡ EWCH I 13**
- Lloegr **➡ EWCH I 13**
- Yr Alban **➡ EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon **➡ EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Tudalen 6

Cwestiynau i unigolion – Person 6 parhad

11 Os na chawsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➔ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

➔ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➔ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Fflwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➔ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol fflwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

Cod post

- NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➔ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaid
- Tsieinaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

113007

Tudalen 7

Cwestiynau i unigolion – Person 6 parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

- NEU** ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

Cwestiynau i unigolion – Person 6 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrsio

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*-C, 9-4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2-3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorfennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorfennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorfennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

113009

Tudalen 9

Cwestiynau i unigolion – Person 6 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDIOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BŴYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar safle ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 6.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 7

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar dudalen 31

NEU os nad oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

Cwestiynau i unigolion – Person 7 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi’u rhestru yng nghwestiwn C1, ai chi yw person 7?

Ie

Na – rhowch fanylion Person 7 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 7 yng nghwestiwn C1)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod	Mis	Bhwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Beth yw eich rhyw?

Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi’n 16 oed neu’n hŷn

Benyw

Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestrdig ar 21 Mawrth 2021?

Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil → **EWCH I 6**

Priod

Mewn partneriaeth sifil gofrestrdig

Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod

Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil

Wedi ysgaru

Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi’i diddymu’n gyfreithiol

Person gweddw

Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu’ch partner sifil cofrestredig?

Person o’r rhyw arall

Person o’r un rhyw

6 Ydych chi’n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

Gallai’r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân

Nac ydw → **EWCH I 8**

Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post

NEU ydw, y tu allan i’r DU, nodwch enw’r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw’r cyfeiriad hwnnw?

Cyfeiriad un o ganolfannau’r lluoedd arfog

Cyfeiriad arall wrth weithio i ffordd o’r cartref

Cyfeiriad cartref myfyriwr

Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor

Cyfeiriad rhiant neu warcheidwad arall

Cyfeiriad partner

Cyfeiriad tŷ gwyliau

Arall

8 Ydych chi’n blentyn ysgol neu’n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

Ydw

Nac ydw → **EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi’n byw fel arfer?

Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn

Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 → **EWCH I 51**

Mewn cyfeiriad arall → **EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

Cymru → **EWCH I 13**

Lloegr → **EWCH I 13**

Yr Alban → **EWCH I 13**

Gogledd Iwerddon → **EWCH I 13**

Gweriniaeth Iwerddon

Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Cwestiynau i unigolion – Person 7 parhad

11 Os na chawsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➔ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

➔ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➔ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➔ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

Cod post

- NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➔ Dewisiwch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

Cwestiynau i unigolion – Person 7 parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindwaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

- NEU** ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

113013

Tudalen 13

Cwestiynau i unigolion – Person 7 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrso

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*–C, 9–4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2–3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

Cwestiynau i unigolion – Person 7 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŴWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BWYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwyllo neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar sâl ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 7.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 8

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar dudalen 31

NEU os nad oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

113015

Tudalen 15

Cwestiynau i unigolion – Person 8 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi'u rhestru yng nghwestiwn C1, ai chi yw person 8?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 8 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 8 yng nghwestiwn C1)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod	Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Beth yw eich rhyw?

➡ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestredig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil **➡ EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestredig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu'ch partner sifil cofrestredig?

- Person o'r rhyw arall
- Person o'r un rhyw

6 Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

➡ Gallai'r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw **➡ EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post

- NEU** ydw, y tu allan i'r DU, nodwch enw'r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheldwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw **➡ EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 **➡ EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall **➡ EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru **➡ EWCH I 13**
- Lloegr **➡ EWCH I 13**
- Yr Alban **➡ EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon **➡ EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Tudalen 16

113016

Cwestiynau i unigolion – Person 8 parhad

11 Os na chwsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➡ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

➡ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 → **EWCHI 13**

➡ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny → **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➡ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➡ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➡ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

Cwestiynau i unigolion – Person 8 parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

NEU ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

Cwestiynau i unigolion – Person 8 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrsio

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*-C, 9-4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2-3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorfennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorfennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorfennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

113019

Tudalen 19

Cwestiynau i unigolion – Person 8 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDIOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BŴYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar safle ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 8.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 9

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar dudalen 31

NEU os nad oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

Cwestiynau i unigolion – Person 9 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi'u rhestru yng nghwestiwn C1, ai chi yw person 9?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 9 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 9 yng nghwestiwn C1)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod Mis Bhwyddyn

3 Beth yw eich rhyw?

P Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestredig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil → **EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestredig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu'ch partner sifil cofrestredig?

- Person o'r rhyw arall
- Person o'r un rhyw

6 Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

P Gallai'r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw → **EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post

- NEU** ydw, y tu allan i'r DU, nodwch enw'r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheidwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw → **EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 → **EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall → **EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru → **EWCH I 13**
- Lloegr → **EWCH I 13**
- Yr Alban → **EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon → **EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

113021

Tudalen 21

Cwestiynau i unigolion – Person 9 parhad

11 Os na chwsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➤ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>

➤ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➤ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➤ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>

<input type="text"/>	Cod post	<input type="text"/>
----------------------	----------	----------------------

- NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➤ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------

Cwestiynau i unigolion – Person 9 parhad

<p>16 Beth yw eich crefydd?</p> <p>➔ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Dim crefydd</p> <p>☐ Cristnogaeth (pob enwad)</p> <p>☐ Bwdhaeth</p> <p>☐ Hindwaeth</p> <p>☐ Iddewiaeth</p> <p>☐ Islam</p> <p>☐ Siciaeth</p> <p>☐ Unrhyw grefydd arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p>	<p>22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?</p> <p>☐ Oes</p> <p>☐ Nac oes ➔ EWCH I 24</p>
<p>17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?</p> <p>➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol</p> <p>☐ Deall Cymraeg llafar</p> <p>☐ Siarad Cymraeg</p> <p>☐ Darllen Cymraeg</p> <p>☐ Ysgrifennu Cymraeg</p> <p>☐ NEU ddim un o'r uchod</p>	<p>23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?</p> <p>☐ Ydy, yn fawr</p> <p>☐ Ydy, ychydig</p> <p>☐ Ddim o gwbl</p>
<p>18 Beth yw eich prif iaith?</p> <p>☐ Cymraeg neu Saesneg ➔ EWCH I 20</p> <p>☐ Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)</p> <p><input type="text"/></p>	<p>24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?</p> <p>➔ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud</p> <p>☐ Nac ydw</p> <p>☐ Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos</p> <p>☐ Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos</p>
<p>19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?</p> <p>Da iawn Da Ddim yn dda Ddim o gwbl</p> <p>☐ ☐ ☐ ☐</p>	<p>25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ EWCH I 26</p> <p>Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ EWCH I 51</p>
<p>20 Pa basbortau sydd gennych chi?</p> <p>➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol</p> <p>☐ Y Deyrnas Unedig</p> <p>☐ Iwerddon</p> <p>☐ Arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p> <p>☐ NEU ddim un</p>	<p>26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?</p> <p>➔ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Heterorywiol/Strêt</p> <p>☐ Hoyw neu Lesbiaidd</p> <p>☐ Deurywiol/Bi</p> <p>☐ Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch</p> <p><input type="text"/></p>
<p>21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?</p> <p>Da iawn Da Gweddol Gwael Gwael iawn</p> <p>☐ ☐ ☐ ☐ ☐</p>	<p>27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?</p> <p>➔ Mae'r cwestiwn hwn yn wirfoddol</p> <p>☐ Ydy</p> <p>☐ Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd</p> <p><input type="text"/></p>

113023

Tudalen 23

Cwestiynau i unigolion – Person 9 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➤ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➤ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➤ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrso

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*–C, 9–4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2–3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➤ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog **Rheolaidd** yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog **Wrth Gefn** yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➤ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➤ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

Cwestiynau i unigolion – Person 9 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BWYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwyllo neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsï
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar sâl ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 9.

➔ **EWCH I'R** cwestiynau ar gyfer Person 10

NEU os nad oes rhagor o bobl yn y cartref hwn

➔ **EWCH I'R** Cwestiynau am ymwelwyr ar dudalen 31

NEU os nad oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R** Datganiad ar y dudalen flaen

113025

Tudalen 25

Cwestiynau i unigolion – Person 10 i ddechrau yma

P Gan feddwl am y bobl sydd wedi'u rhestru yng nghwestiwn C1, ai chi yw person 10?

- Ie
- Na – rhowch fanylion Person 10 yn yr adran hon

1 Beth yw eich enw? (Person 10 yng nghwestiwn C1)

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod	Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Beth yw eich rhyw?

➡ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestredig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil **➡ EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestredig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu'ch partner sifil cofrestredig?

- Person o'r rhyw arall
- Person o'r un rhyw

6 Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

➡ Gallai'r diwrnodau hyn fod un ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw **➡ EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

Cod post

- NEU** ydw, y tu allan i'r DU, nodwch enw'r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheldwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw Nac ydw **➡ EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 **➡ EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall **➡ EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru **➡ EWCH I 13**
- Lloegr **➡ EWCH I 13**
- Yr Alban **➡ EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon **➡ EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Cwestiynau i unigolion – Person 10 parhad

11 Os na chwsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➤ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

➤ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➤ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➤ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Fel Person 1
- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

Cod post

- NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➤ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

113027

Tudalen 27

Cwestiynau i unigolion – Person 10 parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

NEU ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

Cwestiynau i unigolion – Person 10 parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrsio

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*-C, 9-4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2-3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

113029

Tudalen 29

Cwestiynau i unigolion – Person 10 parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BŴYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**

Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar safle ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

												Cod post										

51 Nid oes rhagor o gwestiynau ar gyfer Person 10.

Os oes mwy o bobl yn eich cartref, bydd angen i chi ofyn am Holiadur Cartref (Parhad) ychwanegol.

➔ **EWCH I'R Cwestiynau am ymwelwyr** ar dudalen 31

NEU os nad oes unrhyw ymwelwyr yn aros yma dros nos

➔ **EWCH I'R Datganiad** ar y dudalen flaen

Cwestiynau am ymwelwyr

V Faint o ymwelwyr sydd heb gael eu cynnwys yn eich Holiadur Cartref cyntaf sy'n aros yma dros nos ar 21 Mawrth 2021?

- 1 i 6 ymwelydd – atebwch gwestiynau V1 i V4 isod am bob ymwelydd
- 7 neu fwy o ymwelwyr – atebwch gwestiynau V1 i V4 isod am y 6 ymwelydd sydd heb eu cynnwys yn eich Holiadur Cartref cyntaf, ac yna ewch i www.cyfrifiad.gov.uk neu ffoniwch 0800 169 2021 i ofyn am Holiadur Cartref (Parhad) ychwanegol

Ymwelydd D

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd E

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Yr un cyfeiriad ag Ymwelydd D

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd F

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Yr un cyfeiriad ag Ymwelydd D

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

113031

Tudalen 31

Cwestiynau am ymwelwyr – parhad

Ymwelydd G

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Yr un cyfeiriad ag Ymwelydd D

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd H

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Yr un cyfeiriad ag Ymwelydd D

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Ymwelydd I

V1 Beth yw enw'r person hwn?

Enw cyntaf

Cyfenw

V2 Beth yw dyddiad geni'r person hwn?

Diwrnod

Mis

Blwyddyn

V3 Beth yw rhyw'r person hwn?

Benyw

Gwryw

V4 Beth yw cyfeiriad arferol y person hwn yn y DU?

Yr un cyfeiriad ag Ymwelydd D

Cod post

NEU y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

Nawr ➔ EWCH I'R Datganiad ar y dudalen flaen

RHAN 6

Holiadur (papur) i Unigolion

cyfrifiad
2021

Holiadur i Unigolion
Cymru

**RHADBOST
Cyfrifiad 2021**

Mae angen eich help chi arnom ni i gynnal y cyfrifiad, sy'n casglu gwybodaeth hanfodol er mwyn helpu i gynllunio gwasanaethau fel trafndiaeth, addysg a gofal iechyd.

Dylai pawb lenwi'r cyfrifiad ar 21 Mawrth 2021, neu cyn gynted â phosibl ar ôl y dyddiad hwnnw.

Os yw'n well gennych chi, gallwch lenwi'r holiadur ar lein:

1. Ewch i www.cyfrifiad.gov.uk
2. Rhowch god mynediad yr unigolyn sydd ar flaen yr holiadur hwn.
3. Atebwch y cwestiynau a dewiswch 'Cyflwyno'.

Diolch am gymryd rhan.

Yr Athro Syr Ian Diamond
Ystadegydd Gwladol

Rhaid i chi gymryd rhan yn y cyfrifiad yn ôl y gyfraith. Os nad ydych chi'n cymryd rhan, neu os ydych chi'n darparu gwybodaeth anwir, gallech chi gael eich dirwyo. Mae rhai cwestiynau wedi'u labelu'n glir fel rhai gwirfoddol – nid yw'n drosedd peidio ag ateb y rhain.

Caiff eich gwybodaeth ei diogelu **gan y gyfraith**.

Mae rhagor o wybodaeth yn y daflen sy'n dod gyda'r holiadur hwn.

Llenwch ar lein

www.cyfrifiad.gov.uk

Cod mynediad yr unigolyn yw:

NEU llenwch yr holiadur papur hwn.

Os yw eich cyfeiriad yn anghywir neu ar goll, nodwch eich cyfeiriad cywir isod:

Cod post

Datganiad

Mae'r holiadur hwn wedi'i lenwi'n gywir hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred.

Llofnod

Dyddiad

Os ydych chi wedi colli'r amlen, anfonwch eich holiadur wedi'i lenwi i: **RHADBOST** Cyfrifiad 2021

Sut mae cael cymorth?

www.cyfrifiad.gov.uk/help

Canolfan Gyswllt 0800 169 2021

NGT (18001) 0800 169 2021

Llinell gymorth iaith 0800 587 2021

Swyddfa
Ystadegau Gwladol

I2W

123001

Tudalen 1

Cyn i chi ddechrau

Pwy ddylai lenwi'r holiadur hwn?

Dylai pawb sydd wedi aros, neu sy'n bwriadu aros, yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy gael eu cynnwys yn holiadur y cyfrifiad.

Mae'r Holiadur i Unigolion hwn ar gyfer:

- pobl sy'n byw mewn cartref preifat ac sydd wedi gofyn am Holiadur i Unigolion
- pobl sy'n byw yn y Deyrnas Unedig fel arfer ac sydd wedi aros, neu sy'n bwriadu aros, mewn sefydliad cymunedol (heb gynnwys carchar) am 6 mis neu fwy
- pobl sy'n byw yn y Deyrnas Unedig fel arfer ac sydd yn cael eu cadw'n gaeth am 12 mis neu fwy
- pobl sy'n byw neu sy'n aros dros dro mewn sefydliad cymunedol nad oes ganddynt gyfeiriad arferol arall yn y Deyrnas Unedig

Beth yw sefydliad cymunedol?

Sefydliad sy'n cynnig llety preswyl wedi'i reoli yw sefydliad cymunedol. Ystyr "wedi'i reoli" yn y cyd-destun hwn yw bod y llety'n cael ei oruchwylio drwy'r amser neu am ran o'r amser.

Mae enghreifftiau o sefydliadau cymunedol yn cynnwys neuadd breswyl i fyfyrwyr, ysgol breswyl, un o ganolfannau'r lluoedd arfog, ysbyty, cartref gofal a charchar.

Sut ddylwn i lenwi fy holiadur yn gywir?

Dylech:

- ddefnyddio inc du neu las wrth ateb
- ticio eich atebion o fewn y blwch, fel hyn:
- defnyddio priflythrennau yn y blychau, gan roi un llythyren ym mhob blwch, fel hyn:

D	A	F	Y	D	D
---	---	---	---	---	---
- cywiro unrhyw gamgymeriadau drwy lenwi'r blwch, fel hyn: neu fel hyn:

J	O	J	N	E	S		
---	---	---	---	---	---	--	--
- parhau ar y llinell nesaf (os yw'n bosibl)
pan na fydd digon o le i'r gair cyfan ar un llinell, fel hyn:

B	R	Y	N		A	W	E	L
O	N							
- dilyn y cyfarwyddiadau → **EWCH I** gan adael yn gwbl wag unrhyw gwestiynau neu dudalennau nad oes angen i chi eu hateb; gallai'r cyfrifiadur gamgyrmyd unrhyw farciau neu linellau am atebion

Cofiwch lofnodi'r Datganiad ar y dudalen flaen cyn anfon eich holiadur yn ôl ar ôl i chi ei lenwi.

Sut mae anfon yr holiadur yn ôl ar ôl i mi ei lenwi?

Ar ôl i chi ei lenwi a'i lofnodi, rhwch eich holiadur yn yr amlen radbost sydd wedi cael ei darparu. Os ydych chi wedi colli eich amlen, gallwch ddefnyddio amlen blaen ac ysgrifennu'r cyfeiriad isod arni.

RHADBOST Cyfrifiad 2021

Yna postiwch yr holiadur.

Os ydych chi'n byw mewn sefydliad cymunedol, efallai y byddai'n well gennych chi roi eich holiadur wedi'i lenwi a'i lofnodi yn eich amlen i reolwr eich sefydliad. Yna gall ef neu hi ei anfon yn ôl ar eich rhan.

Bydd yr holl wybodaeth bersonol a rowch i ni yn cael ei chadw'n gwbl gyfrinachol, a dim ond yn cael ei defnyddio at ddibenion ystadegol.

Dechreuwch yma

A1 Pa fath o lety yw hwn?

- Sefydliad cymunedol (er enghraifft, neuadd breswyl i fyfyrwyr, ysgol breswyl, un o ganolfannau'r lluoedd arfog, ysbyty, cartref gofal, carchar)
- Cartref preifat neu gartref teulu → **EWCH I'R** Cwestiynau i unigolion ar dudalen 4

A2 Pa un o'r rhain sy'n eich disgrifio orau yn y sefydliad hwn?

↻ Os ydych chi'n ateb ar ran rhywun arall, cofiwch mai'r unigolyn sydd dan sylw ac nid chi eich hun

- Preswylydd (er enghraifft, myfyriwr, aelod o'r lluoedd arfog, claf, carcharor)
- Aelod o staff neu berchennog y sefydliad
- Perthynas neu bartner i'r perchennog neu i aelod o'r staff
- Aros dros dro (dim cyfeiriad arferol yn y Deyrnas Unedig)

123003

Tudalen 3

Cwestiynau i unigolion

P Ydych chi'n ateb y cwestiynau hyn drosoch chi eich hun neu ar ran rhywun arall?

- Drosod fi fy hun
- Ar ran rhywun arall – sicrhewch mai manylion yr unigolyn ac nid eich manylion chi sy'n cael eu rhoi yn yr holiadur hwn

1 Beth yw eich enw?

Enw cyntaf

Enw(au) canol

Cyfenw

2 Beth yw eich dyddiad geni?

Diwrnod	Mis	Blwyddyn
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3 Beth yw eich rhyw?

➡ Bydd cwestiwn am hunaniaeth o ran rhywedd yn dilyn os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn

- Benyw
- Gwryw

4 Yn gyfreithiol, beth yw eich statws priodasol neu statws eich partneriaeth sifil gofrestredig ar 21 Mawrth 2021?

- Erioed wedi priodi na chofrestru partneriaeth sifil **➡ EWCH I 6**
- Priod
- Mewn partneriaeth sifil gofrestredig
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod yn briod
- Wedi gwahanu, ond yn gyfreithiol yn dal i fod mewn partneriaeth sifil
- Wedi ysgaru
- Wedi bod mewn partneriaeth sifil sydd bellach wedi'i diddymu'n gyfreithiol
- Person gweddw
- Wedi colli partner sifil cofrestredig drwy farwolaeth

5 Pwy yw (oedd) eich priod cyfreithiol neu'ch partner sifil cofrestredig?

- Person o'r rhyw arall
- Person o'r un rhyw

6 Ydych chi'n aros mewn cyfeiriad arall am fwy na 30 diwrnod y flwyddyn?

➡ Gallai'r diwrnodau hyn fod yn ar ôl y llall neu ar wahân

- Nac ydw **➡ EWCH I 8**
- Ydw, nodwch y cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig (y DU) isod

<input type="text"/>	Cod post	<input type="text"/>
----------------------	----------	----------------------

- NEU** ydw, y tu allan i'r DU, nodwch enw'r wlad

7 Pa fath o gyfeiriad yw'r cyfeiriad hwnnw?

- Cyfeiriad un o ganolfannau'r lluoedd arfog
- Cyfeiriad arall wrth weithio i ffwrdd o'r cartref
- Cyfeiriad cartref myfyriwr
- Cyfeiriad myfyriwr yn ystod y tymor
- Cyfeiriad rhiant neu warcheldwad arall
- Cyfeiriad partner
- Cyfeiriad tŷ gwyliau
- Arall

8 Ydych chi'n blentyn ysgol neu'n fyfyrwr mewn addysg amser llawn?

- Ydw
- Nac ydw **➡ EWCH I 10**

9 Yn ystod y tymor, ble ydych chi'n byw fel arfer?

- Yn y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Yn y cyfeiriad yng nghwestiwn 6 **➡ EWCH I 51**
- Mewn cyfeiriad arall **➡ EWCH I 51**

10 Ym mha wlad y cawsoch chi eich geni?

- Cymru **➡ EWCH I 13**
- Lloegr **➡ EWCH I 13**
- Yr Alban **➡ EWCH I 13**
- Gogledd Iwerddon **➡ EWCH I 13**
- Gweriniaeth Iwerddon
- Rhywle arall, nodwch enw presennol y wlad

Tudalen 4

Cwestiynau i unigolion - parhad

11 Os na chawsoch eich geni yn y Deyrnas Unedig (y DU), pryd ddaethoch chi i fyw yma ddiwethaf?

➤ Peidiwch â chyfrif ymweliadau byr i ffwrdd o'r DU

Mis Blwyddyn

➤ Os daethoch chi yma cyn 21 Mawrth 2020 ➔ **EWCHI 13**

➤ Os daethoch chi yma ar 21 Mawrth 2020 neu ar ôl hynny ➔ **EWCHI 12**

12 Gan gynnwys yr amser rydych chi wedi'i dreulio yma'n barod, am faint ydych chi'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig?

- Llai na 12 mis
- 12 mis neu fwy

13 Flwyddyn yn ôl, beth oedd eich cyfeiriad arferol?

➤ Os nad oedd gennych chi gyfeiriad arferol flwyddyn yn ôl, nodwch y cyfeiriad lle roeddech chi'n aros

- Y cyfeiriad ar flaen yr holiadur hwn
- Cyfeiriad myfyrwr yn ystod y tymor neu gyfeiriad ysgol breswyl yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod
- Cyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig, nodwch isod

Cod post

- NEU** y tu allan i'r Deyrnas Unedig, nodwch enw'r wlad

14 Sut fydddech chi'n disgrifio eich hunaniaeth genedlaethol?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Cymro/Cymraes
- Sais/Saesnes
- Albanwr/Albanes
- Gwyddel/Gwyddeles o Ogledd Iwerddon
- Prydeiniwr/Prydeinwraig
- Arall, nodwch

15 Beth yw eich grŵp ethnig?

➤ Dewiswch un adran o A i E, wedyn ticiwch un blwch sy'n disgrifio orau eich grŵp ethnig neu eich cefndir

A Gwyn

- Cymreig, Seisnig, Albanaidd, Gwyddelig Gogledd Iwerddon neu Brydeinig
- Gwyddelig
- Sipsi neu Deithiwr Gwyddelig
- Roma
- Unrhyw gefndir Gwyn arall, nodwch

B Grwpiau Cymysg neu Amlethnig

- Gwyn a Du Caribiaidd
- Gwyn a Du Affricanaidd
- Gwyn ac Asiaidd
- Unrhyw gefndir Cymysg neu Amlethnig arall, nodwch

C Asiaidd, Asiaidd Cymreig neu Asiaidd Prydeinig

- Indiaidd
- Pacistanaidd
- Bangladeshaidd
- Tsieineiaidd
- Unrhyw gefndir Asiaidd arall, nodwch

D Du, Du Cymreig, Du Prydeinig, Caribiaidd neu Affricanaidd

- Caribiaidd
- Affricanaidd, nodwch o ba gefndir isod
- Unrhyw gefndir Du, Du Prydeinig neu Garibiaidd arall, nodwch

E Grŵp ethnig arall

- Arabaidd
- Unrhyw grŵp ethnig arall, nodwch

Tudalen 5

Cwestiynau i unigolion - parhad

16 Beth yw eich crefydd?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Dim crefydd
- Cristnogaeth (pob enwad)
- Bwdhaeth
- Hindŵaeth
- Iddewiaeth
- Islam
- Siciaeth
- Unrhyw grefydd arall, nodwch

17 Ydych chi'n gallu deall, siarad, darllen neu ysgrifennu Cymraeg?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Deall Cymraeg llafar
- Siarad Cymraeg
- Darllen Cymraeg
- Ysgrifennu Cymraeg
- NEU** ddim un o'r uchod

18 Beth yw eich prif iaith?

- Cymraeg neu Saesneg ➔ **EWCH I 20**
- Arall, nodwch (gan gynnwys iaith Arwyddion Prydain)

19 Pa mor dda ydych chi'n gallu siarad Saesneg?

Da iawn	Da	Ddim yn dda	Ddim o gwbl
☐	☐	☐	☐

20 Pa basbortau sydd gennych chi?

➤ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Y Deyrnas Unedig
- Iwerddon
- Arall, nodwch

- NEU** ddim un

21 Sut mae eich iechyd yn gyffredinol?

Da iawn	Da	Gweddol	Gwael	Gwael iawn
☐	☐	☐	☐	☐

22 Oes gennych chi gyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol sydd wedi para neu sy'n debygol o bara 12 mis neu fwy?

- Oes
- Nac oes ➔ **EWCH I 24**

23 Ydy unrhyw gyflwr neu salwch sydd gennych chi'n lleihau eich gallu i wneud gweithgareddau pob dydd?

- Ydy, yn fawr
- Ydy, ychydig
- Ddim o gwbl

24 Ydych chi'n gofalu am unrhyw un, neu'n cynnig unrhyw help neu gefnogaeth i unrhyw un, oherwydd cyflwr neu salwch corfforol neu feddyliol hir dymor, neu broblemau sy'n gysylltiedig â henaint?

➤ Peidiwch â chyfrif unrhyw beth y byddwch chi'n derbyn cyflog am ei wneud

- Nac ydw
- Ydw, 9 awr neu lai yr wythnos
- Ydw, 10 i 19 awr yr wythnos
- Ydw, 20 i 34 awr yr wythnos
- Ydw, 35 i 49 awr yr wythnos
- Ydw, 50 awr neu fwy yr wythnos

25 Os ydych chi'n 16 oed neu'n hŷn ➔ **EWCH I 26**
Os ydych chi'n 15 oed neu'n iau ➔ **EWCH I 51**

26 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio orau eich cyfeiriadedd rhywiol?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Heterorywiol/Strêt
- Hoyw neu Lesbiaidd
- Deurywiol/Bi
- Cyfeiriadedd rhywiol arall, nodwch

27 Ydy'r rhywedd rydych chi'n uniaethu ag ef yr un peth â'r rhyw a gofrestrwyd pan gawsoch chi eich geni?

➤ Mae'r cwestiwn hwn yn **wirfoddol**

- Ydy
- Nac ydy, nodwch eich hunaniaeth o ran rhywedd

Cwestiynau i unigolion - parhad

28 Mae'r cwestiynau nesaf yn ymwneud â'ch cymwysterau.

➔ Nodwch bob cymhwyster sydd gennych o Gymru, neu o unrhyw le arall yn y byd, gan gynnwys cymwysterau cyfatebol, hyd yn oed os nad ydych chi'n eu defnyddio

29 Ydych chi wedi cwblhau prentisiaeth?

➔ Er enghraifft, crefft, uwch, sylfaen, modern

- Ydw Nac ydw

30 Oes gennych chi gymhwyster ar lefel gradd neu uwch?

➔ Er enghraifft, gradd, gradd sylfaen, HND neu HNC, NVQ lefel 4 ac uwch, addysgu neu nyrsio

- Oes Nac oes

31 Oes gennych chi unrhyw gymwysterau eraill?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

TGAU neu gymwysterau cyfatebol

- 5 neu fwy o gymwysterau TGAU (A*-C, 9-4), Lefel O (llwyddo), TAU (gradd 1) neu Fagloriaeth Cymru – Canolradd
- Unrhyw gymwysterau TGAU, Lefel O neu TAU eraill (unrhyw radd), cwrs Sgiliau Sylfaenol neu Fagloriaeth Cymru – Sylfaen

Lefel A, AS neu gymwysterau cyfatebol

- 2 neu fwy o gymwysterau Lefel A (Safon Uwch), 4 neu fwy o gymwysterau Lefel AS (Safon UG), neu Fagloriaeth Cymru – Uwch
- 1 Lefel A (Safon Uwch), 2-3 Lefel AS (Safon UG)
- 1 Lefel AS (Safon UG)

NVQ neu gymwysterau cyfatebol

- NVQ lefel 3, BTEC Cenedlaethol, OND neu ONC, Crefft Uwch City and Guilds
- NVQ lefel 2, BTEC Cyffredinol, Crefft City and Guilds
- NVQ lefel 1

NEU gymwysterau eraill neu ddim cymwysterau

- Unrhyw gymwysterau eraill, heb wybod beth sy'n cyfateb iddynt
- Dim cymwysterau

32 Ydych chi wedi gwasanaethu yn Lluoedd Arfog y Deyrnas Unedig yn y gorffennol (e.e. y fyddin)?

➔ Aelodau sy'n gwasanaethu ar hyn o bryd, ticiwch "nac ydw" yn unig

- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Rheolaidd yn y gorffennol
- Ydw, wedi gwasanaethu yn y Lluoedd Arfog Wrth Gefn yn y gorffennol
- NEU** nac ydw

33 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n gwneud unrhyw un o'r canlynol?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

➔ Dylech gynnwys gwaith achlysurol neu dros dro, hyd yn oed os mai dim ond am awr y buoch chi'n gweithio

- Gwaith cyflogedig ➔ **EWCH I 39**
- Gwaith hunangyflogedig neu ar eich liwt eich hun ➔ **EWCH I 39**
- I ffwrdd o'ch gwaith dros dro yn sâl, ar wyliau, neu wedi'ch cadw dros dro o'ch gwaith am na all eich cyflogwr gynnig gwaith ar hyn o bryd ➔ **EWCH I 39**
- Ar gyfnod mamolaeth neu dadolaeth ➔ **EWCH I 39**
- Unrhyw fath arall o waith am dâl ➔ **EWCH I 39**
- NEU** ddim un o'r uchod

34 Pa un o'r canlynol sy'n disgrifio'r hyn roeddech chi'n ei wneud yn ystod y 7 diwrnod diwethaf?

➔ Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Wedi ymddeol (gan dderbyn pensiwn neu beidio)
- Astudio
- Gofalu am y cartref neu am y teulu
- Anabl neu yn sâl am gyfnod hir
- Arall

35 Yn ystod y 4 wythnos diwethaf, oeddech chi wrthi'n chwilio am unrhyw fath o waith am dâl?

- Oeddwn Nac oeddwn

36 Petai swydd ar gael nawr, fydddech chi'n gallu dechrau arni o fewn pythefnos?

- Byddwn Na fyddwn

37 Yn ystod y 7 diwrnod diwethaf, oeddech chi'n aros i ddechrau swydd roeddech chi eisoes wedi'i derbyn?

- Oeddwn Nac oeddwn

38 Ydych chi erioed wedi gwneud unrhyw waith am dâl?

- Ydw, yn ystod y 12 mis diwethaf
- Ydw, ond nid yn ystod y 12 mis diwethaf
- Nac ydw, erioed wedi gweithio ➔ **EWCH I 51**

39 Atebwch y cwestiynau sydd ar ôl ar gyfer eich prif swydd neu, os nad ydych chi'n gweithio, eich prif swydd ddiwethaf.

➔ Eich prif swydd yw'r swydd rydych (roeddech) chi fel arfer yn gweithio'r nifer fwyaf o oriau ynddi

123007

Tudalen 7

Cwestiynau i unigolion - parhad

40 Yn eich prif swydd, beth yw (oedd) eich statws cyflogaeth?

- Gweithiwr cyflogedig
- Hunangyflogedig neu'n gweithio ar eich liwt eich hun heb gyflogi gweithwyr eraill
- Hunangyflogedig ac yn cyflogi gweithwyr eraill

41 Beth yw (oedd) enw'r sefydliad neu'r busnes rydych (roeddech) chi'n gweithio iddo?

➤ Os ydych (oeddech) chi'n hunangyflogedig yn eich busnes eich hun, nodwch enw eich busnes

- NEU** ddim sefydliad neu'n gweithio i unigolyn preifat

42 Beth yw (oedd) teitl llawn eich swydd?

➤ Er enghraifft, GWEITHIWR SIOP, GLANHŶWR SWYDDFA, NYRS ARDAL, ATHRO YSGOL GYNRADD

➤ Peidiwch â nodi eich gradd na band eich cyflog

43 Beth ydych (oeddech) chi'n ei wneud yn eich prif swydd?

44 Beth yw (oedd) prif weithgarwch eich sefydliad, busnes neu'ch gwaith ar eich liwt eich hun?

➤ Er enghraifft, GWERTHU DILLAD, YSBYTY CYFFREDINOL, ADDYSG GYNRADD, GWERTHU BŴYD I FUSNESAU

➤ Os ydych (oeddech) yn was sifil, nodwch GWASANAETH SIFIL

➤ Os ydych (oeddech) yn swyddog llywodraeth leol, nodwch LLYWODRAETH LEOL, a nodwch enw eich adran yn yr awdurdod lleol

45 Ydych (oeddech) chi'n goruchwylio neu'n cadw golwg ar waith gweithwyr eraill o ddydd i ddydd?

- Ydw (Oeddw'n)
- Nac ydw (Nac oeddw'n)

46 Os oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**
Os oeddech chi i ffwrdd o'r gwaith dros dro yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 47**
Os nad oedd gennych chi swydd yr wythnos diwethaf ➔ **EWCH I 51**

47 Yn eich prif swydd, sawl awr yr wythnos ydych chi'n gweithio fel arfer?

➤ Dylech gynnwys oriau ychwanegol am dâl neu heb dâl

0 i 15 16 i 30 31 i 48 49 neu fwy

-
-
-
-

48 Sut ydych chi'n teithio i'r gwaith fel arfer?

➤ Ticiwch un yn unig ar gyfer y rhan hiraf, o ran pellter, o'ch taith arferol i'r gwaith

- Gweithio gartref neu o'r cartref yn bennaf
- Trên tanddaearol, metro, tram, neu reilffordd ysgafn
- Trên
- Bws neu fws mini
- Tacsî
- Beic modur, moped neu sgwter
- Gyrru car neu fan
- Teithiwr mewn car neu fan
- Beic
- Cerdded
- Arall

49 Ble ydych chi'n gweithio'n bennaf?

- Mewn gweithle neu'n adrodd i ddepo
- Gartref neu o'r cartref ➔ **EWCH I 51**
- Ar safle ar y môr ➔ **EWCH I 51**
- Dim man penodol ➔ **EWCH I 51**

50 Beth yw cyfeiriad eich gweithle neu eich depo?

Cod post

51 Nid oes rhagor o gwestiynau.

➔ **EWCH I** dudalen 2 i gael cyfarwyddiadau ar sut i anfon eich holiadur yn ôl, yna

➔ **EWCH I'R Datganiad** ar y dudalen flaen

cyfrifiad 2021

Holiadur i Sefydliadau
Cymunedol
Cymru

RHADBOST Cyfrifiad 2021

Y rheolwr neu'r person â chyfrifoldeb am y sefydliad hwn sy'n gyfrifol am lenwi'r holiadur hwn.

Beth sydd angen i chi ei wneud

- Atebwch y cwestiynau am y sefydliad ar y dudalen nesaf.
- Sicrhewch fod pob preswlydd arferol yn cael Holiadur i Unigolion (preswylwyr arferol yw'r bobl hynny, gan gynnwys staff, sy'n aros, neu sy'n disgwyl aros, yn y sefydliad am 6 mis neu fwy).
- Dylech chi gyfrif gweithwyr shiftt (er enghraifft, porthorion gwestai) sy'n aros dros nos ar 21 Mawrth 2021 fel ymwelwyr.
- Anfonwch holiaduron papur y preswylwyr, wedi'u llenwi, yn y pecyn sydd wedi'i ddarparu.

Dylai pawb lenwi'r cyfrifiad ar 21 Mawrth 2021, neu cyn gynted â phosibl ar ôl y dyddiad hwnnw.

Diolch am gymryd rhan.

Yr Athro Syr Ian Diamond
Ystadegydd Gwladol

Rhaid i chi gymryd rhan yn y cyfrifiad yn ôl y gyfraith. Os nad ydych chi'n cymryd rhan, neu os ydych chi'n darparu gwybodaeth anwir, gallech chi gael eich erlyn a'ch dirwyo.

Mae'r wybodaeth ar y ffurflen hon wedi'i diogelu gan y gyfraith.

Mae rhagor o wybodaeth yn y daflen sy'n dod gyda'r holiadur hwn.

Os yw enw neu gyfeiriad y sefydliad yn anghywir neu ar goll, ysgrifennwch y cyfeiriad cywir isod:

Cod post

Datganiad

Mae'r holiadur hwn wedi'i lenwi'n gywir hyd eithaf fy ngwybodaeth a'm cred.

Llofnod

Dyddiad

Os ydych chi wedi colli'r amlen, anfonwch eich holiadur wedi'i lenwi i:

RHADBOST Cyfrifiad 2021

Sut mae cael cymorth?

www.cyfrifiad.gov.uk/help

Canolfan Gyswilt 0800 169 2021

NGT (18001) 0800 169 2021

Llinell gymorth iaith 0800 587 2021

Swyddfa
Ystadegau Gwladol

CE2W

Cwestiynau am y sefydliad

1 Beth yw natur y sefydliad hwn?

 Ticiwch un blwch yn unig

Meddygol neu ofal

- Cartref gofal heb nyrsio
- Cartref gofal â nyrsio
- Cartref plant (gan gynnwys unedau diogel)
- Ysbyty cyffredinol
- Ysbyty neu uned lechyd meddwl (gan gynnwys unedau diogel)
- Ysbyty arall
- Math arall o sefydliad meddygol neu ofal

Addysg

- Ysgol
- Prifysgol (er enghraifft, neuadd breswyl)
- Math arall o sefydliad addysg

Lluoedd arfog

- Sefydliad amddiffyn (gan gynnwys llongau)

Cadw

- Sefydliad gwasanaeth carchardai (gan gynnwys sefydliadau troseddwr ifanc)
- Safle a gymeradwywyd (hostel prawf neu fechniaeth)
- Canolfan gadw
- Math arall o sefydliad cadw

Llety dros dro neu wrth deithio

- Gwesty, tŷ llety, gwely a brecwast, hostel ieuentid (gan gynnwys tafarndai)
- Llety gwyliau (er enghraifft, parc gwyliau)
- Hostel neu loches dros dro i bobl ddigartref
- Math arall o lety dros dro neu wrth deithio

Arall

- Sefydliad crefyddol
- Llety i staff neu weithwyr yn unig
- Sefydliad arall

2 Pwy sy'n gyfrifol am reoli'r sefydliad hwn?

- Y Gwasanaeth Iechyd Gwladol
- Awdurdod lleol
- Un o adrannau neu asiantaethau'r llywodraeth
- Landlord cymdeithasol cofrestredig neu gymdeithas dai
- Elusen neu gorff gwirfoddol
- Cwmni neu berchennog preifat
- Sefydliad addysg uwch neu addysg bellach
- Arall

3 Oes unrhyw un o'r canlynol yn byw yn y sefydliad hwn ar hyn o bryd?

 Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Unrhyw un sydd eisoes wedi treulio, neu sy'n disgwyl treulio, 6 mis neu fwy yn y sefydliad hwn, hyd yn oed os bydd i ffwrdd ar 21 Mawrth 2021
- Preswylwyr y Deyrnas Unedig sy'n aros yn y sefydliad hwn ar 21 Mawrth 2021 ac sydd heb gyfeiriad arferol arall yn y Deyrnas Unedig
- Pobl sy'n byw y tu allan i'r Deyrnas Unedig fel arfer, sydd wedi aros, neu sy'n bwriadu aros, yn y Deyrnas Unedig am 3 mis neu fwy ac sydd heb gyfeiriad arall yn y Deyrnas Unedig
- Myfyrwyr neu blant ysgol sy'n aros yn y sefydliad hwn yn ystod y tymor
- Chi'ch hun, eich teulu, staff ac unrhyw un arall sy'n byw yn y sefydliad hwn
- NEU** ddim un o'r uchod

4 Faint o bobl sy'n byw yn y sefydliad hwn ar hyn o bryd?

5 Oes unrhyw un o'r ymwelwyr canlynol yn aros dros nos yn y sefydliad hwn ar 21 Mawrth 2021?

 Ticiwch bob un sy'n berthnasol

- Unrhyw un â chyfeiriad arferol arall yn y Deyrnas Unedig sydd wedi treulio, neu sy'n disgwyl treulio, llai na 6 mis yn y sefydliad hwn
- Unrhyw un o'r tu allan i'r Deyrnas Unedig sy'n bwriadu aros yn y Deyrnas Unedig am lai na 3 mis
- NEU** ddim un o'r uchod

6 Faint o ymwelwyr sy'n aros dros nos yn y sefydliad hwn ar 21 Mawrth 2021?

RHAN 8

Swyddogaethau a Nodweddion Holiaduron Ar-lein

1. Bydd holiaduron ar-lein a gwefan yr Awdurdod sy'n lletya holiaduron ar-lein yn cynnwys gwybodaeth sy'n ymwneud â'r cyfrifiad ac o ran llenwi a chyflwyno holiaduron ar-lein, gan gynnwys gwybodaeth am y canlynol—

- (a) dechrau holiadur ar-lein,
- (b) y personau y mae rhaid iddynt lenwi ffurflen y cyfrifiad,
- (c) aelodau o'r aelwyd yn ateb y rhannau o holiadur sy'n berthnasol iddynt hwy,
- (d) pryd y dylid llenwi ffurflen y cyfrifiad,
- (e) sut y bydd yr Awdurdod yn defnyddio ac yn diogelu gwybodaeth sy'n ymwneud â pherson rhagnodedig,
- (f) ble a sut y gellir dod o hyd i gymorth er mwyn llenwi holiadur ar-lein, ac
- (g) natur fandadol y cyfrifiad yn ei gyfanrwydd, ond natur wirfoddol cwestiynau penodol o fewn y cyfrifiad.

2. Bydd holiaduron ar-lein a gwefan yr Awdurdod sy'n lletya holiaduron ar-lein yn cynnwys swyddogaethau a nodweddion er mwyn galluogi—

- (a) person rhagnodedig i gael mynediad i'r holiadur ar-lein perthnasol drwy fewnbynnu cod mynediad unigryw ar-lein,
- (b) i god mynediad unigryw gysylltu'n awtomatig â chyfeiriad aelwyd neu sefydliad cymunedol,
- (c) i gyfeiriad person rhagnodedig gael ei arddangos yn awtomatig pan fo'n berthnasol mewn rhannau gwahanol o holiadur ar-lein,
- (d) pan fo holiadur ar-lein yn cael ei lenwi gan berson ar ran person arall yn unol â'r Rholiadau hyn, i unrhyw eiriau, llythrennau neu atalnodi gael eu haddasu'n awtomatig i sicrhau bod y cyfarwyddiadau neu'r cwestiynau yn gwneud synnwyr yn ramadegol, gan gynnwys rhoi enw'r person y mae'r holiadur ar-lein yn cael ei lenwi ar ei ran yn lle'r geiriau 'chi' ac 'eich' yn awtomatig mewn unrhyw gwestiwn,
- (e) i ymatebion ynghylch y berthynas rhwng un person a'r personau eraill mewn aelwyd o bump neu ragor o bersonau gael eu defnyddio er mwyn casglu perthynas y personau eraill hynny â'i gilydd, gan gynnwys, at y diben hwn, y swyddogaeth i ofyn cwestiwn yn y canol, sef "A yw unrhyw un neu ragor o'r bobl hyn yn perthyn i chi?" neu amrywiadau trydydd person ar y cwestiwn hwnnw,
- (f) i destun gael ei arddangos sy'n cynnwys cyfarwyddiadau neu wybodaeth sy'n ymwneud â llenwi cwestiynau penodol, neu'n ymwneud yn gyffredinol â llenwi'r holiadur ar-lein,
- (g) i wybodaeth gael ei arddangos o ran pam y mae cwestiwn penodol yn bwysig,
- (h) i gwestiynau gael eu hateb mewn trefn wahanol,
- (i) i ystod o opsiynau ymateb rhagbenodedig gael eu cynnig mewn perthynas â chwestiwn,
- (j) i ymatebion sy'n cael eu teipio gael cymorth drwy destun rhagfynegol (pan fo'n briodol),
- (k) i lwybr gael ei bennu drwy'r holiadur ar-lein drwy ddefnyddio cwestiynau i bennu'r llwybr hwnnw,
- (l) i arwydd gael ei roi nad yw cwestiwn sy'n pennu'r llwybr wedi cael ei ateb,
- (m) y gofyniad bod cwestiwn sy'n pennu'r llwybr yn cael ei ateb cyn y caniateir i gwestiynau pellach gael eu hateb,
- (n) atal atebion sy'n anghyson â'i gilydd rhag cael eu dewis mewn ymateb i gwestiwn,
- (o) i awgrym gael ei arddangos pan fo'n briodol i annog adolygu'r ymateb,
- (p) i ymateb gael ei ddiwygio cyn iddo gael ei gyflwyno, a
- (q) i holiadur ar-lein sydd wedi ei lenwi'n rhannol gael ei arbed a'i barhau yn nes ymlaen.

ATODLEN 3

Rheoliad 20(1)

Cynnwys y datganiad statudol

Byddaf fi, [A.B. *etc*], sef person a benodwyd at ddiben cynnal Cyfrifiad 2021 (“y cyfrifiad”), yn cyflawni’r dyletswyddau a neilltuir imi o dan Ddeddf y Cyfrifiad 1920 a Rheoliadau’r Cyfrifiad (Cymru) 2020 (“dyletswyddau yn y cyfrifiad”) yn llawn ac yn onest.

Byddaf yn cyflawni fy nyletswyddau yn y cyfrifiad gan gydymffurfio â darpariaethau adran 39 o Ddeddf Ystadegau a’r Gwasanaeth Cofrestru 2007, y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR), Deddf Diogelu Data 2018 a phob rhwymedigaeth gyfreithiol berthnasol arall. Yr wyf yn deall y gall methu â chydymffurfio â’r rhwymedigaethau hynny arwain at euogfarn droseddol a dirwy neu garchariad.

Ac eithrio wrth gyflawni fy nyletswyddau yn y cyfrifiad, ni fyddaf yn datgelu nac yn mynegi, ar unrhyw bryd, unrhyw fater y caf wybod amdano ynglŷn ag unrhyw berson, teulu neu aelwyd.

Dim ond i gyflawni fy nyletswyddau yn y cyfrifiad y byddaf yn defnyddio unrhyw ddeunyddiau mynediad a roddir imi, gan gynnwys unrhyw bäs diogelwch, cyfryngau electronig, deunydd adnabod personol neu gyfrineiriau. Ni fyddaf yn rhoi benthyg, yn trosglwyddo nac yn datgelu fel arall ddeunyddiau o’r fath i unrhyw berson arall, oni bai fy mod yn cael fy nghyfarwyddo’n benodol i wneud hynny gan y Bwrdd Ystadegau.

Byddaf yn rhoi gwybod am unrhyw bryderon sydd gennyf ynghylch cyfrinachedd gwybodaeth bersonol mewn cysylltiad â’r dyletswyddau yn y cyfrifiad, neu o ran unrhyw faterion eraill sy’n ymwneud â’r cyfrifiad pa un a ydynt yn deillio o’r gweithredoedd i neu weithredoedd pobl eraill, yn uniongyrchol i’r Bwrdd Ystadegau.

ATODLEN 4 Rheoliad 20(3) a (4)

Ffurflen ymgymeriad

Yr wyf fi, [A.B. *etc*], sef person a benodwyd at ddiben cynnal Cyfrifiad 2021 (“y cyfrifiad”), yn ymrwmo y byddaf yn cyflawni’r dyletswyddau a neilltuir imi o dan Ddeddf y Cyfrifiad 1920 a Rheoliadau’r Cyfrifiad (Cymru) 2020 (“dyletswyddau yn y cyfrifiad”) yn llawn ac yn onest.

Byddaf yn cyflawni fy nyletswyddau yn y cyfrifiad gan gydymffurfio â darpariaethau adran 39 o Ddeddf Ystadegau a’r Gwasanaeth Cofrestru 2007, y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data (GDPR), Deddf Diogelu Data 2018 a phob rhwymedigaeth gyfreithiol berthnasol arall. Yr wyf yn deall y gall methu â chydymffurfio â’r rhwymedigaethau hynny arwain at euogfarn droseddol a dirwy neu garchariad.

Ac eithrio wrth gyflawni fy nyletswyddau yn y cyfrifiad, ni fyddaf yn datgelu nac yn mynegi, ar unrhyw bryd, unrhyw fater y caf wybod amdano ynglŷn ag unrhyw berson, teulu neu aelwyd.

Dim ond i gyflawni fy nyletswyddau yn y cyfrifiad y byddaf yn defnyddio unrhyw ddeunyddiau mynediad a roddir imi, gan gynnwys unrhyw bäs diogelwch, cyfryngau electronig, deunydd adnabod personol neu gyfrineiriau. Ni fyddaf yn rhoi benthyg, yn trosglwyddo nac yn datgelu fel arall ddeunyddiau o’r fath i unrhyw berson arall, oni bai fy mod yn cael fy nghyfarwyddo’n benodol i wneud hynny gan y Bwrdd Ystadegau.

Byddaf yn rhoi gwybod am unrhyw bryderon sydd gennyf ynghylch cyfrinachedd gwybodaeth bersonol mewn cysylltiad â’r dyletswyddau yn y cyfrifiad, neu o ran unrhyw faterion eraill sy’n ymwneud â’r cyfrifiad pa un a ydynt yn deillio o’r gweithredoedd i neu weithredoedd pobl eraill, yn uniongyrchol i’r Bwrdd Ystadegau.

Llofnodwyd _____

Dyddiedig _____

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru) 2020

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan y Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1

Datganiad y Gweinidog/Dirprwy Weinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru) 2020. Rwyf wedi fy modloni bod y manteision yn cyfiawnhau'r costau tebygol.

Rebecca Evans AS
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
1 Mehefin 2020

RHAN 1

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer y trefniadau a'r gweithdrefnau gweithredol sy'n angenrheidiol i gynnal cyfrifiad 2021 ac yn rhagnodi'r holiaduron a gaiff eu defnyddio. Mae enghreifftiau o'r holiadur papur a disgrifiadau o'r cwestiynau a'r opsiynau ymateb ar gyfer yr holiadur ar-lein wedi'u cynnwys fel atodiadau i'r Rheoliadau.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Gwneir y Rheoliadau o dan adran 3 o Ddeddf y Cyfrifiad 1920. Mae adran 3(2) o Ddeddf y Cyfrifiad 1920 yn darparu bod rhaid gosod y Rheoliadau am gyfnod o 20 diwrnod eistedd. Yn ystod y cyfnod hwn, caniateir eu dirymu. Mae'r cyfnod eistedd 20 diwrnod anarferol hwn wedi'i ddisodli gan adran 5(2) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946 sy'n darparu bod y cyfnod dirymu yn para 40 diwrnod.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Rheoliadau'r Cyfrifiad (Cymru) 2020 yn galluogi dwyn Gorchymyn y Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 i rym. Cymeradwywyd Gorchymyn y Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 gan Senedd y DU ar 14 Mai 2020 ac fe'i gwnaed gan Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor ar 20 Mai 2020.

Mae adran 1 o Ddeddf y Cyfrifiad 1920 yn galluogi Ei Mawrhydi yn y Cyfrin Gyngor i wneud Gorchymyn yn cyfarwyddo bod cyfrifiad ar gyfer Prydain Fawr neu unrhyw ran ohoni yn cael ei gynnal. Yng Nghymru a Lloegr, trosglwyddwyd y dyletswyddau o dan adran 2 o Ddeddf 1920 sy'n ymwneud â pharatoi ar gyfer cyfrifiad a'i gynnal (a roddwyd gynt i'r Cofrestrydd Cyffredinol) i'r Bwrdd Ystadegau gan baragraffau 1 a 2 o Atodlen 1 i Ddeddf Gwasanaethau Ystadegau a Chofrestru 2007 (p. 18). Yn ymarferol, mae'r swyddogaethau hyn yn cael eu harfer gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol (SYG), sef swyddfa weithredol i'r Bwrdd Ystadegau (a sefydlwyd o dan adran 32 o Ddeddf 2007).

Mae adran 3 o Ddeddf y Cyfrifiad 1920 yn darparu ar gyfer gwneud rheoliadau cyfrifiad ar gyfer y trefniadau gweithdrefnol ac ymarferol sy'n angenrheidiol i gynnal cyfrifiad yn unol â gorchymyn cyfrifiad.

Trosglwyddwyd y pŵer i wneud rheoliadau cyfrifiad ar gyfer Cymru i'r Cynulliad Cenedlaethol yn unol â Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) (Rhif 2) 2006 (O.S. 2006/3334). Mae'r swyddogaethau hyn bellach wedi'u breinio yng Ngweinidogion Cymru yn rhinwedd paragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Yn unol ag adran 3(2) o Ddeddf y Cyfrifiad 1920, mae'r Rheoliadau hyn yn dilyn y weithdrefn penderfyniad negyddol.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Arolwg a gynhelir bob deng mlynedd o holl bobl a chartrefi'r Deyrnas Unedig yw'r cyfrifiad. Mae'n darparu gwybodaeth hanfodol o lefel genedlaethol i lefel cymdogaeth i'r llywodraeth, busnesau a'r gymuned.

Mae cymryd rhan yn y cyfrifiad yn orfodol (yn orfodadwy o dan y Rheoliadau hyn). Fodd bynnag, mae'r cwestiynau ynglŷn â chrefydd, cyfeiriadedd rhywiol a hunaniaeth o ran rhywedd yn wirfoddol o dan Ddeddf y Cyfrifiad 1920, fel y'i diwygiwyd yn Neddf y Cyfrifiad (Diwygio) 2000 a Deddf y Cyfrifiad (Manylion y Ffurflen a Dileu Cosbau) 2019, a chânt eu nodi'n glir fel cwestiynau gwirfoddol.

Mae'n hanfodol bod pob ymdrech yn cael ei gwneud i gynnwys pawb yn y cyfrifiad gan mai hwn yw'r unig broses o gasglu data sy'n rhoi darlun manwl o'r boblogaeth gyfan ac mae'n unigryw am ei fod yn cwmpasu pawb ar yr un pryd ac yn gofyn yr un cwestiynau ym mhobman. Mae hyn yn ei gwneud yn bosibl cael data ar gyfer grwpiau bach o'r boblogaeth ac ardaloedd daearyddol bach, a chymharu gwahanol rannau o'r DU.

Am y tro cyntaf, caiff y cyfrifiad yn 2021 ei gynnal ar-lein yn bennaf. Mae hyn yn dilyn adolygiad gan SYG ar ddarparu ystadegau ynglŷn â'r boblogaeth yn y dyfodol yng Nghymru a Lloegr, ac argymhelliad bod anghenion yn cael eu diwallu drwy gynnal cyfrifiad ar-lein yn bennaf yn 2021. Cadarnhaodd Llywodraeth Cymru ei chefnogaeth i'r dull arfaethedig hwn o gynnal y cyfrifiad mewn datganiad a gyhoeddwyd ar 27 Mawrth 2014 gan y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd.

Mae Gorchymyn y Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 (O.S. 2020/532) yn darparu y bydd y cyfrifiad yn cwmpasu pob unigolyn sy'n bresennol yng Nghymru neu yn Lloegr ar noson y cyfrifiad, a hefyd bobl sy'n absennol os ydynt yn breswylwyr arferol. Mae'r cyfrifiad, sydd i'w gynnal ar 21 Mawrth 2021, yn rhoi'r cyfrifoldeb i gwblhau holiaduron ar-lein neu bapur ar ddeiliaid tai ac ar unigolion a phobl sy'n gyfrifol am sefydliadau cymunedol, gydag eithriadau i ymdrin ag amgylchiadau penodol. Mae darpariaethau Gorchymyn y Cyfrifiad yn debyg yn fras i'r rhai mewn cyfrifiadau blaenorol.

Diben y Rheoliadau hyn yw darparu ar gyfer y trefniadau a'r gweithdrefnau gweithredol sy'n angenrheidiol i gynnal cyfrifiad 2021 yng Nghymru. Bydd hyn yn galluogi dwyn Gorchymyn y Cyfrifiad i rym. Yn benodol, mae'r Rheoliadau yn darparu ar gyfer y canlynol:

- sut y caiff y wlad ei rhannu at ddibenion gweinyddol y cyfrifiad a'r personau i'w penodi o fewn yr ardaloedd gweinyddol hynny;
- cyfrifoldebau'r personau a gyflogir at ddibenion y cyfrifiad;
- cyflwyno holiaduron dwyieithog ar-lein y ceir atynt drwy god mynediad unigryw, ynghyd â darparu holiaduron papur dwyieithog;
- y dyletswyddau ar berson i lenwi holiaduron a'u dychwelyd;
- darparu systemau olrhain holiaduron, offer rheoli gwaith maes a dyfeisiau electronig y cyfrifiad er defnydd y rhai a gyflogir i gynnal y cyfrifiad er mwyn rheoli'r cyfrifiad ac olrhain ffurflenni'r cyfrifiad;

- paratoi a darparu pecynnau'r cyfrifiad i'w cwblhau gan y rhai y mae'n ofynnol iddynt lenwi ffurflen y cyfrifiad;
- y broses o ddarparu pecynnau a chodau mynediad newydd er mwyn llenwi ffurflen;
- y broses o ddarparu ffurflen y cyfrifiad;
- lle y bo angen, dylai gwybodaeth gael ei rhoi i'r personau y mae'n ofynnol iddynt gyflwyno ffurflen y cyfrifiad;
- y weithdrefn a gaiff ei dilyn os nad yw ffurflen angenrheidiol wedi cael ei chyflwyno neu os yw'n anghyflawn;
- y broses o sicrhau bod holiaduron, cofnodion a dogfennau a geir neu a gynhyrchir mewn perthynas â'r cyfrifiad yn cael eu cadw'n ddiogel, ynghyd â sicrhau bod dyfeisiau electronig y cyfrifiad yn cael eu cadw'n ddiogel;
- mae'n rhaid i'r person a gyflogir i ddefnyddio'r system data electronig wneud datganiad statudol ynghylch cyfrinachedd data'r cyfrifiad;
- copïau enghreifftiol o'r holiaduron papur ac ar-lein a disgrifiad o'r ffordd y mae'r holiaduron ar-lein yn gweithredu.

5. Ymgynghori

Mae manylion yr ymgynghoriad a gynhaliwyd wedi'u cynnwys yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol isod.

RHAN 2 – ASESIAD EFFAITH RHEOLEIDDIOL

6. Opsiynau

Opsiwn 1: Gwneud dim – Mae'r Rheoliadau hyn yn rhan o becyn o ddeddfwriaeth sy'n angenrheidiol i gynnal cyfrifiad 2021. Mae Gorchymyn y Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 (O.S. 2020/532) yn cyfarwyddo y bydd cyfrifiad yn cael ei gynnal ar 21 Mawrth 2021. Drwy wneud dim, ni fyddai'r trefniadau gweithdrefnol yn cael eu rhoi ar waith i ganiatáu i gyfrifiad 2021 gael ei gynnal yng Nghymru.

Opsiwn 2: Gwneud y Rheoliadau hyn – Drwy wneud y Rheoliadau hyn, gellir cynnal cyfrifiad 2021 yng Nghymru, fel y cyfarwyddir o dan Orchymyn y Cyfrifiad 2020.

7. Costau a manteision

Opsiwn 1: Gwneud Dim

Nid oes unrhyw gostau ychwanegol yn gysylltiedig â'r opsiwn hwn. Fodd bynnag, ni ellid gwireddu manteision cynnal y cyfrifiad. Ni fyddai Cymru yn gallu defnyddio unrhyw ddata o gyfrifiad 2021, yn wahanol i wledydd eraill y DU, lle y byddai'r cyfrifiad yn parhau i fynd rhagddo. Byddai'n rhaid i ddefnyddwyr data'r cyfrifiad barhau i ddefnyddio data o gyfrifiad 2011 neu ffynonellau eraill, neu gomisiynu gwaith casglu data costus. Gallai gwneud dim arwain at nifer o

ganlyniadau posibl, gan gynnwys camddyrrannu adnoddau, gwaith cynllunio gwael ac ymyriadau wedi'u targedu'n wael.

Opsiwn 2: Gwneud y Rheoliadau hyn

Mae SYG wedi paratoi achos busnes llawn dros Raglen Trawsnewid y Cyfrifiad a Chasglu Data. Mae'r rhaglen yn destun proses adnewyddu'r achos busnes yn flynyddol, a gymeradwyir gan Drysorlys EM a Swyddfa'r Cabinet.

Costau

Gwnaeth SYG ddarpariaeth o tua £900 miliwn ar gyfer Rhaglen Trawsnewid y Cyfrifiad a Chasglu Data a'r Rhaglen Trawsnewid Digidol ar gyfer y cyfnod 2015-2026. Mae'r arian yn trawsnewid gweithgareddau casglu data SYG, ac yn darparu arbedion effeithlonrwydd, drwy ddefnyddio mwy o ddata gweinyddol a data arolwg a gesglir ar-lein. Mae'r cyfrifiad yng Nghymru yn rhan o'r rhaglen drawsnewid honno.

Nid yw'r Rheoliadau hyn yn gosod unrhyw gostau ychwanegol ar SYG.

Ym mis Gorffennaf 2006, cytunodd y Gweinidog Cyllid ar y pryd ac Ysgrifennydd Ariannol y Trysorlys ar egwyddorion cytundeb cyllido ar gyfer cyfrifiad Cymru a Lloegr. Nododd y cytundeb hwn y bydd SYG yn talu am "fusnes fel arfer" mewn perthynas â'r cyfrifiad, ac y bydd Llywodraeth Cymru yn talu am unrhyw newidiadau y mae'n eu gosod. Nid yw Llywodraeth Cymru wedi gosod unrhyw newidiadau ar gyfer cyfrifiad 2021 a fyddai'n achosi costau ychwanegol; felly, nid oes unrhyw oblygiadau ariannol i Lywodraeth Cymru.

Ystyrir bod effaith y ddeddfwriaeth hon ar gostau busnesau, llywodraeth leol a chyrrff gwirfoddol yn fach iawn, a hynny oherwydd nad casglu data busnes yw diben y cyfrifiad. Yr unig effaith ar fusnesau fydd y gofyniad i bersonau sy'n gyfrifol am sefydliadau cymunedol masnachol gyflwyno ffurflen mewn perthynas â'r sefydliad ac unrhyw breswylwyr neu garcharorion sy'n preswyllo ar eu safle, na allant gyflwyno eu ffurflen eu hunain.

Bydd awdurdodau lleol yn mynd i rai costau o ganlyniad i'w cydweithrediad â SYG wrth gynllunio a chynnal y cyfrifiad. Mae pob awdurdod lleol yng Nghymru wedi penodi Rheolwr Cyswllt y Cyfrifiad a Rheolwr Cyswllt Cynorthwyol y Cyfrifiad. Fodd bynnag, nid ystyrir bod y rhain yn swyddi llawn amser a disgwylir y byddai swyddogion presennol yn ymgymryd â'r dyletswyddau hyn ochr yn ochr â'u rôl arferol. Gofynnwyd i awdurdodau lleol hefyd gynorthwyo gyda gwaith ar gofrestrau cyfeiriadau'r cyfrifiad, datblygu cysylltiadau cymunedol, cefnogi staff maes lleol a hyrwyddo'r cyfrifiad yn eu hardal. Mae cost y gweithgareddau hyn yn amrywio, yn dibynnu ar faint yr awdurdod; felly, nid oes modd cyfrifo cost gyfartalog. Fodd bynnag, ystyrir bod y manteision sy'n gysylltiedig â chael data cyfrifiad yn fwy na'r costau yr eid iddynt.

Manteision

Mae manteision y cyfrifiad i ddefnyddwyr wedi cael eu mesur, gan roi tua £5 o fudd yn yr economi ehangach am bob £1 sy'n caei ei gwario. Bydd hefyd fanteision ychwanegol sylweddol, i'r llywodraeth yn enwedig, na fu modd eu

mesur (er enghraifft, ar gyfer datblygu polisi pensiynau a gwaith monitro cydraddoldeb). At hynny, mae'r cyfrifiad yn cefnogi blaenoriaethau ehangach y llywodraeth, megis Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol; agendâu digidol a data Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU (drwy newid i gasglu data ar-lein) a datblygu cofrestr cyfeiriadau agored genedlaethol.

Defnyddir data cyfrifiad i ddyrannu adnoddau ar gyfer llywodraeth leol a'r gwasanaeth iechyd. Yng Nghymru, defnyddir data'r cyfrifiad i ddyrannu tua £500m o gyllid llywodraeth leol yn uniongyrchol. Mae'r data hefyd yn llywio £2.0bn arall o setliad llywodraeth leol drwy gael eu defnyddio fel y llinell sylfaen ar gyfer data ar y boblogaeth a'r dangosyddion teneurwydd poblogaeth a ddefnyddir.

Mae'r broses o ddyrannu adnoddau iechyd yng Nghymru yn defnyddio'r cyfrifiad fel rhan o asesiad o angen ychwanegol. Nid oes modd cyfrifo union ffigur i ddangos manteision data'r cyfrifiad. Fodd bynnag, mae amcangyfrif yn awgrymu, pe na bai data cyfrifiad wedi bod ar gael, a phe bai rhaid defnyddio'r ffynhonnell data orau nesaf (Arolwg Cenedlaethol Cymru), y gall fod gwahaniaethau mewn dyraniadau o hyd at 6% i rai byrddau iechyd. Byddai hyn yn cyfateb i ddyrannu tua £70m yn wahanol, pe bai'n cael ei gymhwyso at gyfrannau targed ar yr elfen gyfan sy'n ymwneud â gwasanaethau ysbytai a gwasanaethau iechyd cymunedol.

Yn ogystal â'r defnydd gan y sector cyhoeddus, defnyddir y data a gesglir drwy'r cyfrifiad gan nifer mawr o sefydliadau masnachol, academyddion ac aelodau o'r cyhoedd sydd â diddordeb mewn olrhain eu hachau.

Dyletswyddau Statudol a Chyrff Statudol

Mae'r cyfrifiad yn un o'r ffynonellau data allweddol ar y Gymraeg a meysydd cydraddoldebau yng Nghymru. Pe na bai'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud, ni fyddai data ar y pynciau hyn ar gael ar gyfer ardaloedd daearyddol bach na grwpiau bach o'r boblogaeth. Gallai hyn gael effaith ar ddatblygu polisïau, monitro a thargedu ymyriadau. Byddai'n rhaid i ddefnyddwyr y data hyn ddibynnu ar ffynonellau eraill (er enghraifft, data arolwg) a fyddai'n llai manwl ac yn llai dibynadwy, ac mewn rhai achosion ni fyddai'r data ar gael o gwbl.

O dan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, yn eu hasesiadau llesiant lleol, mae'n ofynnol i fyrddau gwasanaethau cyhoeddus fel rhan o asesu llesiant yn eu hardal, gynnwys dadansoddiad o'r sefyllfa o ran llesiant ym mhob ardal gymunedol ac yn yr ardal yn ei chyfanrwydd. Defnyddir data'r cyfrifiad yn eang i ddarparu data perthnasol yn yr asesiadau llesiant lleol hyn a heb y data diweddaraf o gyfrifiad 2021, byddai angen i fyrddau gwasanaethau cyhoeddus ddibynnu ar ddata llai manwl neu gyfredol neu fuddsoddi'n sylweddol mewn ffynonellau data amgen.

Mae SYG wedi cyhoeddi asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb¹ (wedi'i ddiweddarau ym mis Mawrth 2020) sy'n ystyried a yw'r wybodaeth y bydd yn ei

¹Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ar gyfer Cyfrifiad 2021, <https://www.ons.gov.uk/census/censustransformationprogramme/legislationandpolicy>

chasglu o'r cyfrifiad, a'r ffordd y mae'r cyfrifiad yn cael ei gynnal, yn unol â Deddf Cydraddoldeb 2010.

Mae SYG wedi ymrwymo i sicrhau bod gofynion Deddf yr Iaith Gymraeg 1993, Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a'r Rheoliadau cysylltiedig yn cael eu bodloni drwy wneud trefniadau priodol ar gyfer gweithgareddau cyfrifo, cyhoedduswydd ac ymgysylltu â'r cyhoedd yng Nghymru. Bydd hyn yn cynnwys:

- fersiynau Cymraeg a Saesneg o'r holiaduron ar-lein a'r rhai papur ac unrhyw ohebiaeth allweddol arall;
- llinell gymorth Gymraeg a chyfleusterau ar-lein Cymraeg pwrpasol;
- defnyddio staff maes dwyieithog, yn enwedig mewn ardaloedd lle mae cyfrannau uchel o siaradwyr Cymraeg.

8. Ymgynghori

Er nad yw ymgynghoriad cyhoeddus wedi cael ei gynnal ar y Rheoliadau hyn, rydym wedi ymgynghori â Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth a'r Bwrdd Ystadegau mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

Mae cyfres o weithgareddau ymgynghori drwy raglen gyfan y cyfrifiad wedi llywio'r broses o ddatblygu'r Rheoliadau hyn. Ceir crynodeb o'r rhaglen ymgynghori hon isod. Mae Llywodraeth Cymru wedi gweithio gyda SYG drwy gydol y broses o ddatblygu cyfrifiad 2021 er mwyn sicrhau y caiff gofynion Cymru eu hystyried.

Ymgynghori â defnyddwyr

Mae cynnwys cyfrifiad 2021 wedi cael ei lywio'n bennaf gan ofynion defnyddwyr ystadegau'r cyfrifiad, yn ogystal â gwerthusiad o gyfrifiad 2011 a chyngor ac arweiniad sefydliadau sydd wedi cael profiad o weithrediadau tebyg. Mae SYG wedi bod yn ymgysylltu'n eang ar gwestiynau'r cyfrifiad. Cynhaliodd SYG raglen helaeth o waith ymgynghori, ymchwil, casglu tystiolaeth a gwerthuso.

Ym mis Mehefin 2015, lansiodd SYG ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos a oedd yn gofyn i ddefnyddwyr y cyfrifiad am eu safbwyntiau a thystiolaeth o'r gofynion ar gyfer yr holiadur yng Nghymru a Lloegr ar gyfer cyfrifiad 2021. Gallai unrhyw un gymryd rhan a llywiodd yr adborth a gafwyd ragor o ymchwil, a gyfrannodd at ddatblygu, profi a gwerthuso cwestiynau arfaethedig y cyfrifiad. Cafwyd 1,095 o ymatebion i'r ymgynghoriad ledled Cymru a Lloegr: 279 gan sefydliadau ac 816 gan unigolion.

Cyhoeddwyd ymateb llawn SYG i'r ymgynghoriad ym mis Mai 2016², a nodwyd y meini prawf a ddefnyddiwyd i werthuso pynciau a safbwyntiau SYG ar y rhai hynny y dylid eu cynnwys yng nghyfrifiad 2021. Cyhoeddodd SYG adroddiadau ar bynciau unigol hefyd, gyda phob un yn nodi'r gwerthusiad o'r pwnc hwnnw

² Cyfrifiad 2021 Asesiad o Ofynion Cychwynnol Defnyddwyr o ran Cynnwys ar gyfer Cymru a Lloegr: Ymateb i'r Ymgynghoriad
<https://www.ons.gov.uk/file?uri=/census/censustransformationprogramme/consultations/assessmentofinitialuserrequirementscontentforenglandandwales/maintopicreportwelshlanguage.pdf>

yn erbyn y meini prawf penodedig, y safbwynt diweddaraf ynglŷn â'r pwnc hwnnw, goblygiadau i gydraddoldeb a'r camau nesaf i'w cymryd.

Ym mis Mehefin 2015 a mis Gorffennaf 2016, cynhaliodd SYG sioeau teithiol rhanbarthol er mwyn rhannu'r newyddion diweddaraf ar gynnwys arfaethedig holiadur Cyfrifiad 2021.

Ar ôl yr ymgynghoriad cyhoeddus, cynhaliodd SYG raglen ymchwil ac ymgysylltu barhaus â grwpiau rhanddeiliaid, ac â'r cyhoedd yn fwy cyffredinol, er mwyn profi gwahanol opsiynau dyluniad cwestiynau. Gwnaeth SYG hefyd weithio gyda nifer o bartïon â diddordeb i ddeall anghenion manwl ar gyfer cwestiynau a diffiniadau penodol, gan gynnwys:

- adrannau'r llywodraeth yr ymgynghorwyd â nhw drwy'r Penaethiaid Proffesiwn yng Ngwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth a'r pwyllgorau rhyngadrannol, a thrwy gydgyssylltu ag arbenigwyr pwnc yng Ngwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth;
- Grwpiau Cynghori ar y Cyfrifiad (gan gynnwys Grŵp Cynghori ar y Cyfrifiad i Gymru) gyda chynrychiolwyr o adrannau llywodraeth ganolog, awdurdodau lleol, y gwasanaeth iechyd; y gymuned academiaidd, busnesau a chymdeithasau proffesiynol, a defnyddwyr a phartïon eraill â diddordeb yng Nghymru, a chyrrff yn y trydydd sector sy'n cynrychioli buddiannau cymunedau lleol, grwpiau lleiafrifol yn y boblogaeth, pobl ag anableddau a sefydliadau ffydd;
- cyfarfod â rhanddeiliaid yn rheolaidd yng Nghymru, dan arweiniad Llywodraeth Cymru, er enghraifft [Pwyllgor Cyswilt Ystadegol Cymru](#) a [Phanel Defnyddwyr Ystadegau'r Trydydd Sector](#);
- digwyddiadau bord gron yng Nghymru, gan gynnwys fforwm polisi cyhoeddus a digwyddiad â rhanddeiliaid â diddordeb yn y Gymraeg;
- arbenigwyr pwnc a methodolegwyr yng Ngwasanaeth Ystadegol y Llywodraeth, yr ymgynghorwyd â nhw'n rheolaidd er mwyn cael eu gwybodaeth fanwl, arbenigol.

Drwy ymgysylltu o'r fath, cafwyd dealltwriaeth lawnach o bwysigrwydd nodau ac amcanion Cyfrifiad 2021 a chefnogaeth iddynt.

Drwy gydgyssylltu â grwpiau cymunedol, elusennau a chyrrff eraill yn y trydydd sector, helpwyd SYG i sicrhau bod y cyfrifiad, yn ogystal â diwallu anghenion ystadegol defnyddwyr, yn cael ei gefnogi, a'i gwblhau, gan bob rhan o'r gymuned.

Ymgynghori â'r Senedd a Senedd y DU

Mae SYG hefyd wedi ymgynghori â'r Senedd a Senedd y DU ar wahanol agweddau ar gynigion y cyfrifiad.

Mae hyn wedi golygu ymateb i Gwestiynau'r Senedd a Chwestiynau Senedd y DU, gohebiaeth swyddogol gan Seneddwr a Phwyllgorau Dethol, gan weithio gyda nifer o Grwpiau Seneddol Hollbleidiol, yn ogystal ag ymddangos mewn digwyddiadau a gynhaliwyd yn Senedd y DU.

Rhoddodd SYG dystiolaeth ar baratoi ar gyfer Cyfrifiad 2021 i'r Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu ar 18 Ebrill 2018; ac ar 25 Medi 2019, cynhaliwyd digwyddiad ymgysylltu i Aelodau o'r Senedd yn y Senedd.

Ymgynghorwyd â Gweinidogion Cymru ar fersiwn ddrafft o Orchymyn y Cyfrifiad (Cymru a Lloegr) 2020 drwy ohebiaeth rhwng y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd a'r Gweinidogion dros y Cyfansoddiad.

9. Asesu'r gystadleuaeth

Nid yw'r Rheoliadau hyn yn cael unrhyw effaith ar gystadleuaeth.

10. Adolygu ar ôl gweithredu

Mae'r ddeddfwriaeth hon yn caniatáu i gyfrifiad arfaethedig 2021 gael ei gynnal, ac mae'n ei lywodraethu. Bydd wedi cyflawni ei nodau a bydd wedi bod yn llwyddiannus, os cynhelir y cyfrifiad ar 21 Mawrth 2021 ac os yw'r gweithgareddau a'r prosesau cysylltiedig sy'n angenrheidiol i gynnal y cyfrifiad yn llwyddiant, gyda phobl yn cwblhau eu holiadur yn ôl y gofyn, a bod yr holiaduron hyn yn cael eu casglu, eu prosesu a'u dadansoddi er mwyn paratoi allbynnau ystadegol.

Bydd ymgynghori drwy gydol 2020 er mwyn penderfynu pa ddata ystadegol sydd eu hangen ar ddefnyddwyr Cyfrifiad 2021. Bydd hyn yn helpu SYG a Llywodraeth Cymru i flaenoriaethu anghenion o ran allbynnau a pharatoi allbynnau sy'n berthnasol i ddefnyddwyr.

Bydd SYG yn paratoi adroddiad ar ôl y cyfrifiad, a fydd yn adolygu'r gweithrediad cyfan, a gaiff ei gyhoeddi ochr yn ochr ag allbynnau'r cyfrifiad. Mae SYG hefyd yn bwriadu cyflwyno cynigion ynglŷn â sut y bydd data o fath data'r cyfrifiad yn cael eu casglu yn y dyfodol yn y blynyddoedd ar ôl Cyfrifiad 2021 a bydd yn gwneud argymhelliad i'r llywodraeth ar ddyfodol y cyfrifiad.

SL(5)553 - Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru) (Coronafeirws) 2020

Cefndir a diben

Mewn ymateb i bandemig COVID-19, mae Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru) (Coronafeirws) 2020 ("y Rheoliadau") yn gostwng y cyfraddau isaf ar gyfer gwiriadau a rheoli mewn perthynas â cheisiadau am daliadau amrywiol o dan Gynllun y Taliad Sylfaenol 2020 yn unol â chyfraith yr UE.

Yng ngoleuni'r pandemig, cyhoeddodd yr UE Gyfarwyddeb Gweithredu'r Comisiwn (EU) 2020/532, yn rhanddirymu'r gofynion cyfredol yng nghyfraith yr UE yn ymwneud â Chynllun y Taliad Sylfaenol a'r Rhaglen Datblygu Gwledig ar gyfer 2020 ynghylch rhai gwiriadau gweinyddol a gwiriadau yn y fan a'r lle sy'n gymwys o fewn y Polisi Amaethyddol Cyffredin (PAC).

Mae'r Rheoliadau'n adlewyrchu'r rhanddirymiadau, i'r graddau y maent yn berthnasol i Gynllun y Taliad Sylfaenol yng Nghymru ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Mae'r Rheoliadau'n addasu Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (UE) Rhif 809/2014 ("y Rheoliad Gweithredu") (sy'n gosod y rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (UE) Rhif 1306/2013) mewn perthynas â'r system weinyddu a rheoli integredig, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 yng nghyd-destun taliadau i ffermwyr.

Yn wahanol i gyfraith arall yr UE yn ymwneud â'r PAC, nid yw newidiadau i ddeddfwriaeth Taliadau Uniongyrchol yr UE yn gymwys yn awtomatig yn ystod y Cyfnod Gweithredu. Gan hynny, mae angen deddfwriaeth ddomestig i ostwng y cyfraddau isaf ar gyfer gwiriadau a rheoli yng nghyd-destun Cynllun y Taliad Sylfaenol 2020. Mae cyfraith yr UE yn dal i lywodraethu elfennau eraill o'r PAC, gan gynnwys y Cynllun Datblygu Gwledig.

Mae'r Rheoliadau:

- yn gwneud newidiadau gweinyddol i'r modd y gellir defnyddio technoleg i gynnal gwiriadau; a
- yn gostwng cyfradd isaf y gwiriadau yn y fan a'r lle o gymharu â'r cyfraddau rheoli arferol ar gyfer rhwymedigaethau Gwyrddu, trawsgydymffurfio, Cynllun y Taliad Sylfaenol, aiddosbarthu a ffermwyr ifanc.

Gweithdrefn

Negyddol.

Materion technegol

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Nid yw Cynllun y Taliad Sylfaenol yn cael ei lywodraethu mwyach gan gyfraith yr UE o ganlyniad i Erthygl 137 o'r Cytundeb Ymadael. Cafodd deddfwriaeth y UE sy'n llywodraethu cynlluniau Taliadau Uniongyrchol PAC 2020 ei hymgorffori mewn cyfraith ddomestig drwy'r Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 ar y Diwrnod Ymadael. Yn wahanol i gyfreithiau eraill yr UE sy'n ymwneud â'r PAC, nid yw newidiadau i ddeddfwriaeth Taliadau Uniongyrchol yr UE yn gymwys yn awtomatig yn ystod y Cyfnod Gweithredu, ac felly mae'n ofynnol i ddeddfwriaeth ddomestig ostwng y cyfraddau isaf ar gyfer gwiriadau a rheoli ar gyfer Cynllun y Taliad Sylfaenol 2020 yn unol â Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn 2020/532. Mae cyfraith yr UE yn parhau i lywodraethu elfennau eraill o'r PAC, gan gynnwys y Cynllun Datblygu Gwledig.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb gan y Lywodraeth Cymru.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

9 Mehefin 2020

Senedd Cymru

Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Welsh Parliament Tudalen y pecyn 134

Legislation, Justice and Constitution Committee

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2020 Rhif 531 (Cy. 125)

AMAETHYDDIAETH, CYMRU

**Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr
(Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru)
(Coronafeirws) 2020**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae rheoliad 2 yn addasu Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 ("Rheoliad 809/2014") sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 o ran y system weinyddu a rheoli integredig, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio ar gyfer blwyddyn hawlio 2020.

Mae Rheoliad 809/2014 yn gosod rheolau ar gyfer amseru gwiriadau yn y fan a'r lle, cyfraddau rheoli gwiriadau yn y fan a'r lle penodol o fewn y system integredig gan gynnwys ar gyfer cynlluniau cymorth sy'n seiliedig ar arwynebedd, a chynyddu neu ostwng y cyfraddau rheoli. Yn ogystal, mae Rheoliad 809/2014 yn cynnwys rheolau ar wiriadau yn y fan a'r lle sy'n ymwneud â meini prawf cymhwystra, ac ymrwymadau.

Mae nifer o rwymedigaethau yn unol â Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 a Rheoliad (EU) Rhif 1307/2013 yn dibynnu ar amserlenni penodol a gwahanol ar gyfer eu cyflawni, ac o ganlyniad maent yn ei gwneud yn ofynnol i'r gwiriadau yn y fan a'r lle gael eu cynnal o fewn yr amserlenni hynny. Mae'r mesurau sydd ar waith i ymdrin â phandemig COVID-19 yn effeithio ar ddichonoldeb cyflawni'r gwiriadau yn y fan a'r lle sy'n ofynnol yn gywir ac o fewn y terfynau amser cyfatebol.

Mae rheoliad 2 yn darparu ar gyfer rhanddirymu'r gofynion hynny ac yn gostwng cyfradd isaf y gwiriadau yn y fan a'r lle o gymharu â'r cyfraddau rheoli arferol ar gyfer rhwymedigaethau Gwyrddu, trawsgydymffurfio, Cynllun y Taliad Sylfaenol, ailddosbarthu a ffermwyr ifanc.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn

perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2020 Rhif 531 (Cy. 125)

AMAETHYDDIAETH, CYMRU

**Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr
(Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru)
(Coronafeirws) 2020**

Gwnaed *21 Mai 2020*

Gosodwyd *gerbron* *Senedd*
Cymru *22 Mai 2020*

Yn dod i rym *14 Mehefin 2020*

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan Erthygl 62(2)(a) a (b) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 ar ariannu, rheoli a monitro'r polisi amaethyddol cyffredin(1), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

-
- (1) Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 ar ariannu, rheoli a monitro'r polisi amaethyddol cyffredin ac sy'n diddymu Rheoliadau'r Cyngor (EEC) Rhif 352/78, (EC) Rhif 165/94, (EC) Rhif 2799/98, (EC) Rhif 814/2000, (EC) Rhif 1290/2005 ac (EC) Rhif 485/2008 (OJ Rhif L 347, 20.12.2013, t. 549). Mae Deddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020 (p. 2) yn darparu'r sail gyfreithiol ar gyfer parhau i dalu taliadau uniongyrchol i ffermwyr ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 (roedd Erthygl 137 o'r Cytundeb ar Ymadawiad Teyrnas Unedig Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon â'r Undeb Ewropeaidd (19 Hydref 2019) yn darparu nad yw Rheoliad (EU) Rhif 1307/2013 yn gymwys i'r DU ar gyfer blwyddyn hawlio 2020). Roedd Rheoliad (EU) Rhif 1307/2013 yn sefydlu'r rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr. I'r graddau y mae'n ymwneud â chynlluniau taliadau uniongyrchol y PAC ar gyfer blwyddyn hawlio 2020, mae Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 wedi ei ymgorffori mewn cyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020. Mae Erthygl 62(2) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 wedi ei diwygio gan reoliad 7(4) o Reoliadau Ariannu, Rheoli a Monitro Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (O.S. 2020/90). Yn benodol, mae'r swyddogaeth yn Erthygl 62(2) wedi ei diwygio fel ei bod yn arferadwy gan Weinidogion Cymru (gweler Erthygl 2(1)(k) ac (m) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 am y diffiniadau o "relevant authority" ac "appropriate authority"). Mae diwygiadau eraill i Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 ond nid ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

Enwi, cychwyn, cymhwyso a dehongli

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru) (Coronafeirws) 2020.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 14 Mehefin 2020.

(3) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

(4) Yn y Rheoliadau hyn—

mae “blwyddyn hawlio 2020” i’w dehongli yn unol ag adran 1(7) o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020(1);

ystyr “Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014” (“*Commission Implementing Regulation (EU) No. 809/2014*”) yw Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 dyddiedig 17 Gorffennaf 2014 sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran y system weinyddu a rheoli integredig, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio(2), fel y mae'n ffurfio rhan o gyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020.

Addasu Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014

2. At ddibenion blwyddyn hawlio 2020, mae Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 yn cael effaith fel pe bai—

(a) y canlynol wedi ei fewnosod ar ôl is-baragraff cyntaf Erthygl 24(4)—

“By way of derogation from the first subparagraph of this paragraph, the competent authority may, in relation to the checks to be carried out in relation to area-related aid schemes, use photo-interpretation of satellite or aerial

(1) 2020 p. 2.

(2) Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 dyddiedig 17 Gorffennaf 2014 sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran y system weinyddu a rheoli integredig, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio (OJ Rhif L 227, 31.7.2014, t. 69). I'r graddau y mae'n ymwneud â'r cynlluniau taliadau uniongyrchol ar gyfer blwyddyn hawlio 2020, mae Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 wedi ei ymgorffori mewn cyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020. Mae Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 wedi ei ddiwygio gan reoliad 14 o Reoliadau Ariannu, Rheoli a Monitro Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (O.S. 2020/90). Mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol.

ortho-images or other relevant evidence including evidence provided by the beneficiary at the request of the competent authority, including geotagged photos, which could permit definitive conclusions to be drawn to the satisfaction of the competent authority.”;

- (b) y canlynol wedi ei fewnosod ar ôl trydydd is-baragraff Erthygl 26(4)—

“By way of derogation from the first three subparagraphs of this paragraph, the relevant authority may carry out the checks by the use of new technologies, or other relevant evidence, including geotagged photos, in addition to the possibility to use remote sensing in accordance with Article 40.”;

- (c) yn Erthygl 30(d), “3%” wedi ei roi yn lle “5%”;
- (d) yn Erthygl 31(1)(a), “3%” wedi ei roi yn lle “5%” yn y ddau le y mae’n digwydd;
- (e) Erthygl 33a wedi ei hepgor;
- (f) yn Erthygl 36(2), “1%” wedi ei roi yn lle “3%”;
- (g) yn Erthygl 68(1), “0.5%” wedi ei roi yn lle “1%”.

Lesley Griffiths

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig,
un o Weinidogion Cymru

21 Mai 2020

**Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru)
(Coronafeirws) 2020**

Memorandwm Esboniadol

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Is-adran yr Economi Wledig a Deddfwriaeth yn Adran yr Amgylchedd, Sgiliau ac Adnoddau Naturiol ac fe'i gosodir gerbron y Senedd ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Taliadau i Ffermwyr (Rheolaethau a Gwiriadau) (Cymru) (Coronafeirws) 2020.

Lesley Griffiths

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig

22 Mai 2020

1. Disgrifiad

1.1 O ganlyniad i'r pandemig COVID-19, bydd ("yr offeryn") yn lleihau'r cyfraddau archwilio a rheoli isaf ar gyfer Cynllun y Taliad Sylfaenol ("BPS") 2020 yn unol â Rheoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) 2020/532 sy'n rhanddirymu, mewn perthynas â'r flwyddyn 2020, Reoliadau Gweithredu (EU) Rhif 809/2014, (EU) Rhif 180/2014, (EU) Rhif 181/2014, (EU) 2017/892, (EU) 2016/1150, (EU) 2018/274, (EU) 2017/39, (EU) 2015/1368 a (EU) 2016/1240 o ran gwiriadau gweinyddol a gwiriadau yn y fan a'r lle sy'n gymwys o fewn y polisi amaethyddol cyffredin.

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

2.1 Yng ngoleuni'r pandemig COVID-19, mae'r Comisiwn Ewropeaidd wedi cynnig bod y gofynion cyffredol yng Nghyfraith yr UE ar gyfer Cynllun y Taliad Sylfaenol (BPS) a'r Rhaglen Datblygu Gwledig (RhDG) ar gyfer blwyddyn gynllun 2020 yn cael eu rhanddirymu.

2.2 Cyhoeddodd yr UE Reoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) 2020/532 a oedd yn rhanddirymu, mewn perthynas â'r flwyddyn 2020, Reoliadau Gweithredu gan y Comisiwn (EU) Rhif 809/2014, (EU) Rhif 180/2014, (EU) Rhif 181/2014, (EU) 2017/892, (EU) 2016/1150, (EU) 2018/274, (EU) 2017/39, (EU) 2015/1368 ac (EU) 2016/1240 ynghylch gwiriadau gweinyddol penodol a gwiriadau yn y fan a'r lle penodol sy'n gymwys o fewn y polisi amaethyddol cyffredin ("Rheoliadau'r UE") ar 16 Ebrill 2020.

2.3 Roedd Deddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) (c.2) ('Deddf 2020') yn ymgorffori Deddfwriaeth yr UE ynglŷn â Thaliadau Uniongyrchol mewn cyfraith ddomestig, gan ganiatáu i weinyddiaethau'r DU barhau i weithredu'r BPS ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Mae cynlluniau'r RhDG ar gyfer 2020, megis Glastir, yn parhau i weithredu o dan deddfwriaeth yr UE yn rhinwedd y Cytundeb Ymadael ac maent yn cael eu hariannu ar y cyd â'r UE.

2.4 O'r ugain o Erthyglau yn Rheoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) 2020/532, dim ond chwech ohonynt sy'n berthnasol i BPS yng Nghymru ar gyfer blwyddyn hawlio 2020. Mae pedwar o'r rhain yn golygu bod gofyn gwneud diwygiadau deddfwriaethol i Reoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 sydd, yn unol â Deddf 2020, bellach yn rhan o gyfraith ddomestig.

2.5 Mae unrhyw rannirymadau y darperir ar eu cyfer ac sy'n uniongyrchol gymwys i gynlluniau o dan yr RDP ar gyfer 2020, yn uniongyrchol gymwys eisoes oherwydd eu bod yn rhan o gyfraith yr UE, ac nid oes angen diwygio deddfwriaeth ddomestig.

3. Y cefndir deddfwriaethol

- 3.1 Mae'r newidiadau er mwyn gostwng y cyfraddau archwilio a rheoli isaf yn cael eu gwneud yn unol ag Erthygl 62(2)(a) a (b) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 17 Rhagfyr 2013 ar ariannu, rheoli a monitro'r polisi amaethyddol cyffredin ac sy'n diddymu Rheoliadau'r Cyngor (EEC) Rhif 352/78, (EC) Rhif 165/94, (EC) Rhif 2799/98, (EC) Rhif 814/2000, (EC) Rhif 1290/2005 a (EC) Rhif 485/2008 (Cyfnodolyn Swyddogol Rhif L 347, 20.12.2013, p. 549).
- 3.2 I'r graddau y mae'n ymwneud â'r BPS (Colofn 1) 2020, mae Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 wedi cael ei ymgorffori mewn cyfraith ddomestig yn unol ag adran 1 o Ddeddf 2020.
- 3.3 Mae Erthygl 62(2) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 wedi cael ei diwygio gan Reoliad 7(4) o Reoliadau Ariannu, Rheoli a Monitro Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (O.S. 2020/90). Yn benodol, mae'r swyddogaeth yn Erthygl 62(2) wedi cael ei diwygio fel ei bod yn arferadwy gan yr awdurdod priodol. Diffinnir "appropriate authority" yn Erthygl 2(1)(m) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 fel "*relevant authority for the constituent nation in which the regulations apply*". Caiff "relevant authority" ei ddiffinio wedyn yn Erthygl 2(1)(k) fel Gweinidogion Cymru ar gyfer Cymru.
- 3.4 Mae'r offeryn hwn yn dilyn y weithdrefn negyddol yn unol ag Erthygl 115B(1) o Reoliad (EU) Rhif 1306/2013 (oherwydd ei fod yn rhan o gyfraith ddomestig yn rhinwedd adran 1 o Ddeddf 2020).

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

- 4.1 Mae Rheoliad 2 yn addasu Rheoliad Gweithredu gan y Comisiwn (EU) Rhif 809/2014 ("Rheoliad 809/2014") sy'n gosod rheolau ar gyfer cymhwyso Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013, sy'n ymdrin â'r system integredig gweinyddu a rheoli, mesurau datblygu gwledig a thrawsgydymffurfio ar gyfer blwyddyn gynllun 2020.
- 4.2 Mae Rheoliad 809/2014 yn gosod rheolau ar gyfer amseru gwiriadau yn y fan a'r lle, ar gyfer cyfraddau rheoli gwiriadau yn y fan a'r lle penodol o fewn y system integredig, gan gynnwys ar gyfer cynlluniau cymorth sy'n seiliedig ar arwynebedd, a chynyddu neu ostwng y cyfraddau rheoli. Yn ogystal, mae Rheoliad 809/2014 yn cynnwys rheolau ar wiriadau yn y fan a'r lle sy'n ymwneud â meini prawf cymhwystra, ac ymrwymadau.
- 4.3 Mae nifer o rwymedigaethau yn unol â Rheoliad (EU) Rhif 1306/2013 a Rheoliad (EU) Rhif 1307/2013 yn dibynnu ar amserlenni penodol a gwahanol ar gyfer eu cyflawni, ac o ganlyniad maent yn ei gwneud yn ofynnol i'r gwiriadau yn y fan a'r lle gael eu cynnal o fewn yr amserlenni hynny. Mae'r mesurau sydd ar waith i ymdrin â phandemig COVID-19 yn

effeithio ar ddichonoldeb cyflawni'r gwiriadau yn y fan a'r lle sy'n ofynnol yn gywir ac o fewn y terfynau amser cyfatebol.

- 4.4 Mae rheoliad 2 yn darparu ar gyfer rhanddirymu'r gofynion hynny ac yn gostwng cyfradd isaf y gwiriadau yn y fan a'r lle o gymharu â'r cyfraddau rheoli arferol ar gyfer rhwymedigaethau Gwyrddu, trawsgydymffurfio, Cynllun y Taliad Sylfaenol, aiddosbarthu a ffermwyr ifanc.

5. Ymgynghori

- 5.1 Nid ymgynghorwyd yn ffurfiol am yr offeryn hwn oherwydd bod angen ei gyflwyno'n gyflym mewn ymateb i'r pandemig COVID-19.
- 5.2 Mae'r newidiadau hyn yn gostwng nifer isaf y mesurau rheoli y mae'n ofynnol eu cymryd cyn gwneud taliadau ac mae'n darparu ar gyfer dulliau amgen os na ellir cadw at y mesurau cadw pellter cymdeithasol oherwydd COVID-19. Mae'r offeryn yn atgynhyrchu hyblygrwydd a roddwyd gan y Comisiwn Ewropeaidd i bob Aelod-wladwriaeth (gan gynnwys y DU mewn perthynas â chynlluniau Colofn 2 fel Glastir).

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol (AERh)

- 6.1 Ni pharatowyd AERh mewn perthynas â'r offeryn hwn. Barnwyd nad oedd angen cynnal AERh o gostau a manteision tebygol cydymffurfio â'r offeryn hwn.
- 6.2 O ran gostwng cyfradd isaf y gwiriadau trawsgydymffurfio o 1% i 0.5%, y brif effaith fydd gostwng gwiriadau Amodau Amaethyddol ac Amgylcheddol Da (GAEC) lle, yn hanesyddol, y gwelwyd lefelau isel o fethu â chydymffurfio. Nid yw'r newidiadau'n atal gwiriadau ychwanegol rhag cael eu cynnal, e.e. os ceir adroddiadau yn ystod y flwyddyn am fethiant i gydymffurfio. Nid yw'r gostyngiad yn effeithio ar y gofyniad i archwilio 3% o ddaliadau er mwyn cynnal gwiriadau adnabod a symud da byw, ac nid oes unrhyw newid o ran y gwiriad gweinyddol 100% pan fo profion ar gyfer twbercwlosis (TB) buchol yn hwyr.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) a Fframweithiau Cyffredin
DYDDIAD	02 Mehefin 2020
GAN	Jeremy Miles AS, Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd

Mae Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) yn ei gwneud yn ofynnol i Lywodraeth y DU adrodd i Senedd y DU yn gyson am faterion sy'n ymwneud â Fframweithiau Cyffredin a'r defnydd dros dro y mae Llywodraeth y DU wedi ei wneud, os o gwbl, o bwerau o dan adran 12 o'r Ddeddf (y 'pwerau rhewi' fel y'u gelwir) er mwyn cynnal cyfyngiadau presennol cyfraith yr UE ar gymhwysedd datganoledig.

Rwy'n hysbysu'r Aelodau bod y seithfed adroddiad o'r fath wedi'i osod yn Senedd y DU ar 20 Mai. Mae'r adroddiad hwn yn ymdrin â'r cyfnod rhwng 26 Rhagfyr 2019 a 25 Mawrth 2020.

<https://www.gov.uk/government/publications/european-union-withdrawal-act-and-common-frameworks-report--5>

Cabinet Office

The European Union (Withdrawal) Act and Common Frameworks

26 December 2019 to 25 March 2020

May 2020

Cabinet Office

The European Union (Withdrawal) Act and Common Frameworks

26 December 2019 to 25 March 2020

**Presented to Parliament pursuant to paragraph 4 of Schedule 3 to the European Union
(Withdrawal) Act 2018**

This document is available in large print,
audio and braille on request. Please call
+44 (0)207 276 1234 or email
publiccorrespondence@cabinetoffice.gov.uk.

© Crown copyright 2020

This publication is licensed under the terms of the Open Government Licence v3.0 except where otherwise stated. To view this licence, visit nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3.

Where we have identified any third party copyright information you will need to obtain permission from the copyright holders concerned.

This publication is available at www.gov.uk/official-documents

Any enquiries regarding this publication should be sent to us at
publiccorrespondence@cabinetoffice.gov.uk

ISBN 978-1-5286-1927-1

CCS0520586430

Printed on paper containing 75% recycled fibre content minimum

Printed in the UK by the APS Group on behalf of the Controller of Her Majesty's Stationery Office

Contents

Contents 4

Foreword 6

Implementation of Future Common Frameworks 8

Principles for Common Frameworks 8

Progress Towards Establishing Future Frameworks 9

Legislation Relating to Retained EU Law Restrictions 17

Regulations to 'Freeze' Devolved Competence 17

Regulations to Repeal the 'Freezing' Powers 17

**The Rt Hon Michael Gove MP
Chancellor of the Duchy of
Lancaster and Minister for the
Cabinet Office**

**Chloe Smith MP Minister of State
for Constitution and Devolution**

**The Rt Hon Brandon Lewis CBE
MP Secretary of State for Northern
Ireland**

**The Rt Hon Alister Jack MP
Secretary of State for Scotland**

**The Rt Hon Simon Hart MP
Secretary of State for Wales**

Foreword

Following the UK's exit from the European Union, the UK Government is ensuring that, after the end of the transition period, appropriate measures are put in place to provide stability and security across the UK. Officials from the UK Government and the devolved administrations continue to work closely together on UK-wide common frameworks. These frameworks will help facilitate the flow of trade between different parts of the UK whilst allowing the UK to fulfil its international obligations; they will help the UK to safeguard our common resources and enable the functioning of the UK's internal market.

Schedule 3 of the European Union (Withdrawal) Act required the UK Government to report to Parliament every three months on progress that has been made in the development of these common frameworks. This report details the steps that have been taken during the seventh reporting period, from 26 December 2019 to 25 March 2020. As a demonstration of our continued cooperation, these reports are routinely shared with ministers and officials in the devolved administrations upon their publication.

Common frameworks are being developed under the principles agreed between the UK Government and Scottish and Welsh Governments at the Joint Ministerial Committee (European Negotiations) (JMC(EN)) in October 2017. As the programme progresses, the UK Government is committed to maintaining these principles. The UK Government welcomes the restoration of the Northern Ireland Executive, and looks forward to their consideration of these principles.

Over the most recent reporting period, the UK Government and devolved administrations have continued fruitful collaborative work, and several frameworks have completed formal review processes at official-level. These frameworks are approaching "provisional confirmation", and will be brought before JMC(EN) ministers in due course. Officials in the UK Government and devolved administrations have held monthly Project Board meetings, as well as weekly calls. The continued success and value of these meetings affirms the collaborative nature of the delivery of common frameworks. In light of the COVID-19 outbreak, the UK Government and the devolved administrations have put significant effort into the re-prioritisation of resources to deal with this unprecedented challenge. Nonetheless, all remain supportive of continued progress in the development of common frameworks. The next report will provide a further update and set out next steps.

This report would also include details on the use of powers in section 12 of the EU (Withdrawal) Act to temporarily maintain the existing EU law limits on devolved competence until common frameworks are in place, if those powers had been used.

As a result of the continuing joint progress and collaboration on common frameworks, the UK Government has not sought to bring forward any section 12 regulations to date.

Implementation of Future Common Frameworks

- 1.1 Part 2 of Schedule 3 to the European Union (Withdrawal) Act 2018 requires that a Minister of the Crown report to Parliament at three month intervals on various matters pertaining to common frameworks, and the use of the powers in section 12 of, and Schedule 3 to, the 2018 Act to temporarily maintain the existing EU law limits on devolved competence. Reports are shared with the devolved administrations to enable them to maintain a concurrent level of scrutiny. The last report was published on 19 March 2020 and covered the reporting period 26 September 2019 to 25 December 2019.¹
- 1.2 The purpose of these reports is to ensure that the process of developing common frameworks, in collaboration with the devolved administrations, is transparent and subject to robust parliamentary scrutiny.

Principles for Common Frameworks

- 1.3 Under the Withdrawal Agreement EU law will continue to apply to and in the UK during the transition period. Under the devolution settlements, the devolved legislatures and administrations cannot act incompatibly with EU law. The EU laws that are in place create common UK-wide approaches even where those policy areas otherwise fall within devolved competence. The UK, Scottish and Welsh Governments have agreed that common approaches will continue to be required in some areas after the UK leaves the EU. The UK Government welcomes the restoration of the Northern Ireland Executive, and looks forward to their consideration of this approach.
- 1.4 In October 2017, the Joint Ministerial Committee (European Negotiations) (JMC(EN)) agreed upon principles to guide the work to create common frameworks². These principles are set out below:
 1. *Common frameworks will be established where they are necessary in order to:*
 - *enable the functioning of the UK internal market, while acknowledging policy divergence;*
 - *ensure compliance with international obligations;*
 - *ensure the UK can negotiate, enter into and implement new trade agreements and international treaties;*

¹https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/872831/Sixth-European-Union-Withdrawal-Act-and-Common-Frameworks-Report1.pdf

²https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/652285/Joint_Ministerial_Committee_communique.pdf

- *enable the management of common resources;*
- *administer and provide access to justice in cases with a cross-border element;*
- *safeguard the security of the UK.*

2. *Frameworks will respect the devolution settlements and the democratic accountability of the devolved legislatures, and will therefore:*

- *be based on established conventions and practices, including that the competence of the devolved institutions will not normally be adjusted without their consent;*
- *maintain, as a minimum, equivalent flexibility for tailoring policies to the specific needs of each territory, as is afforded by current EU rules;*
- *lead to a significant increase in decision-making powers for the devolved administrations.*

3. *Frameworks will ensure recognition of the economic and social linkages between Northern Ireland and Ireland and that Northern Ireland will be the only part of the UK which shares a land frontier with the EU. They will also adhere to the Belfast Agreement.*

1.5 These principles continue to guide all discussions between the UK Government and the devolved administrations on common frameworks. Details of how these principles have been taken into account are included in this report, and will be included in future iterations of this publication.

Progress Towards Establishing Future Frameworks

1.6 The following section sets out the steps taken during this reporting period by the UK Government, in collaboration with the devolved administrations, toward implementing long-term common frameworks. It also outlines how the frameworks principles have been taken into account.

1.7 Towards the end of this reporting period, the COVID-19 outbreak escalated significantly, leading to the redeployment of a large number of policy officials in both the UK Government and the devolved administrations. The UK Government and devolved administrations remain committed to the development of frameworks, and are re-evaluating delivery plans and timelines to take account of the COVID-19 outbreak and its impact.

Frameworks Delivery Plan

- 1.8 Frameworks will be implemented depending on the requirements of the particular policy area. This may require a combination of legislative and non-legislative measures. The delivery process accounts for frameworks to be implemented in different ways, with some activity undertaken concurrently, to ensure that all of the due process has been completed. As a result, frameworks will be implemented at different points in time, depending on their individual requirements.
- 1.9 The work to establish common frameworks has five phases. The delivery plan below illustrates how a framework moves through these five phases of development. Each framework moves through this process at a different pace.
- **Phase 1: Principles and proof of concept:** Took place between October 2017 to March 2018 and consisted of engagement between UKG and DA officials (also referred to as multilateral deep dives) focussing on legislative and key non-legislative frameworks, as well as establishing some of the key interdependencies that affect multiple frameworks.
 - **Phase 2: Policy development:** Detailed policy development takes place, including joint work between UKG/DA officials to agree policy approaches and operational and governance arrangements for each policy area. Initial stakeholder engagement may also take place. This results in a jointly drafted and agreed outline framework. At the end of this phase there is a light-touch, official-level review of the outline framework. UKG and DA portfolio ministers are sighted to agree the policy direction.
 - **Phase 3: Review and consultation:** Ongoing UKG/DA collaboration takes place to further develop and finalise policy approaches, explore interactions with cross-cutting workstreams, and agree operational and governance arrangements. Technical engagement takes place with sector specific stakeholders. Towards the end of phase 3 an in-depth review and assessment takes place, conducted jointly at official level. This phase results in cross-departmental collective agreement on the policy approach within UKG, and provisional confirmation of the framework by members of (JMC(EN)).
 - **Phase 4: Preparation and implementation:** Collaborative work takes place to prepare and deliver the implementation of legislative and non-legislative elements of individual frameworks. Phase 4 will end with a framework agreement confirmed by JMC(EN).
 - **Phase 5: Post-implementation:** Post-implementation arrangements will take place. These will vary between frameworks and details continue to be developed as the frameworks programme progresses.

Frameworks Development

- 1.10 Common frameworks continue to be developed through constructive discussions between the UK Government and devolved administrations. This has continued during the latest reporting period (26 December 2019 to 25 March 2019).
- 1.11 During this reporting period there were two meetings of the Frameworks Project Board, involving Cabinet Office officials and their counterparts in the devolved administrations. These meetings continue to facilitate constructive discussions regarding the management and governance of the frameworks programme.
- 1.12 There have also been fruitful monthly Project Team meetings between officials in the UK Government and the devolved administrations. This included a frameworks “stocktake” meeting on 9 January, which focused on common frameworks delivery over the course of 2020. Furthermore, the Project Team have held weekly conference calls.
- 1.13 Individual frameworks have continued to make progress through this reporting period. The Hazardous Substances (Planning) framework completed the Phase 3 Review and Assessment process. It was then approved by officials in the UK Government and the devolved administrations at the Frameworks Project Board in Belfast on 30 January 2020.
- 1.14 The Nutrition Health Claims, Composition and Labelling framework was brought before the Food Standards Agency board on 21 January 2020, and received their endorsement. It was also approved by officials in the UK Government and devolved administrations at the Frameworks Board in Belfast on 30 January 2020.
- 1.15 The Emissions Trading Systems (ETS) framework has completed a number of workshops to continue to develop the operational aspects of the framework and ETS has also now completed its Phase 2 Review.
- 1.16 Multiple meetings between policy teams in the UK Government and devolved administrations have taken place, including:
 - a. A workshop in Edinburgh on 18 February to discuss the interaction between frameworks, the UK internal market, international trade, the Protocol on Ireland/Northern Ireland, and the evolving context in which frameworks will operate.
 - b. A meeting between Reciprocal Healthcare policy teams from the UK Government and the devolved administrations to discuss the common framework and accompanying Memorandum of Understanding.

- c. A peer review and ‘deep dive’ meeting were held on 8 January, looking at the Nutrition Health Claims, Composition and Labelling framework. This was followed by risk analysis meetings on 19 February and 18 March.
 - d. A cross-government meeting on food frameworks was held on 11 February, ensuring coordination between different frameworks in this area (Nutrition Health Claims, Composition and Labelling, and Food and Feed Safety and Hygiene) and providing guidance to departments.
 - e. Multiple meetings have taken place between Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA) officials and their counterparts in the devolved administrations on common frameworks within the Environment, Food and Rural Affairs portfolio. These include working group meetings, taking place at least monthly, on Animal Health and Welfare, Waste, Air Quality, Fluorinated Greenhouse Gases and Ozone Depleting Substances, Chemicals and Pesticides, and Fisheries as well as a ‘deep dive’ session on Waste on 26 February.
 - f. The ETS framework team held a joint UKG/DA workshop on the 4 - 5 February and on the 10 March to progress the operational and governance aspects of the ETS framework.
- 1.17 In parallel to developing common frameworks, the UK Government has sought to develop a shared cross-cutting approach to the UK internal market with the Welsh Government, Scottish Government and with factual input from the Northern Ireland Civil Service.
- 1.18 The UK Government is exploring the evidence base for the level of economic integration between different nations and across different sectors in the UK; considering relevant international examples; and exploring the case for principles and governance structures which could be applied to the UK internal market, including how these could be put into practice.
- 1.19 Alongside individual framework areas, the Welsh Government, the Northern Ireland Civil Service and the UK Government have been working together to explore a range of evidence and ideas, including reflecting on the experience of other countries that have formal structures to manage their internal market. This work aims to ensure that the interests of businesses, workers and consumers across the UK are fully taken into account in decision making, in areas where frameworks are being considered.
- 1.20 Work is also underway to establish how frameworks will interact with the negotiation of Free Trade Agreements. Discussions have taken place between the UK Government and the devolved administrations and we continue to develop this.

Review and Consultation

- 1.21 The UK Government and the devolved administrations have previously agreed a 'Review and Assessment' process for frameworks.
- 1.22 The first, light-touch review takes place once the Phase 2 (policy development) of the frameworks process has been completed. This is not intended to be a barrier for frameworks moving to Phase 3, but to assess which areas will need further refinement during the next stage.
- 1.23 Towards the end of Phase 3, a further, more rigorous review will be provided jointly at official level by the UK Government and devolved administrations. Each outline framework, and any associated draft documents such as concordats, will form the basis for a Phase 3 'Review and Assessment' gateway process. This process will address in particular the constitutional and cross-cutting impacts of each framework in order to ensure that the approach taken on these is consistent across the frameworks programme and in line with the principles for common frameworks agreed by JMC(EN).
- 1.24 Review and Assessment combines a peer review approach, desk based assessment, evidence gathering and interviews, and draws on expertise from both policy and devolution teams.
- 1.25 The Phase 2 reviews for the ETS and Statistics frameworks have been concluded in this reporting cycle. The Public Procurement framework is currently undergoing the Phase 2 review.
- 1.26 The Hazardous Substances (Planning) framework and the Nutrition Health Claims, Composition and Labelling framework both completed their Phase 3 'Review and Assessment' process in January. It was confirmed that previous recommendations from UK Government policy officials and their devolved administration counterparts had been addressed.
- 1.27 These two frameworks are now being prepared to undergo collective agreement before being submitted to JMC(EN) for provisional confirmation. Once they have been provisionally confirmed by JMC(EN) they will become provisional frameworks entering Phase 4.

Stakeholder Engagement

- 1.28 As part of the commitment to transparency of the common frameworks programme, the UK Government has designed an extensive programme of engagements with legislatures and wider stakeholders. Where appropriate, this engagement is undertaken in collaboration with the devolved administrations. This entails both broad frameworks programme engagement as well as

technical, sector-specific engagement during the development of individual frameworks. The COVID-19 outbreak towards the end of this reporting period, while not impacting on engagements occurring during this period, has led to a reassessment of future engagement plans and has put any substantive stakeholder engagement on hold in the short-term.

- 1.29 As part of the aforementioned programme of engagements, officials from the UK Government attended an Institute of Directors event with key stakeholders in the Basildon and South Essex region on 12 February. These stakeholders included Essex County and Basildon Borough Council, Santander Bank, technology startups and small and medium enterprises based in the South Essex Region (Basildon, Brentwood, Billericay, Chelmsford), and the Centre for Economics and Business Research (CEBR). Attendees were provided with an overview of the frameworks programme and were updated on work currently being undertaken to develop individual frameworks. Further engagements of this nature continue to be scoped.
- 1.30 Each framework will undergo multilateral technical stakeholder engagement with sector specific stakeholders as part of their development. Technical stakeholder engagement is completed jointly by the UK Government and the devolved administrations. It aims to test provisional policy conclusions and to collect stakeholder feedback to inform further policy development. To date, three frameworks have undergone technical stakeholder engagement; these are Hazardous Substances (Planning), Nutrition Health Claims, Composition and Labelling, and ETS.
- 1.31 Further technical engagement for frameworks is being planned to ensure the progression of the programme. The timing, location and format of engagement will be arranged in the way most appropriate to the framework and group of stakeholders. However, the COVID-19 outbreak will impact on the manner in which stakeholder engagement can be undertaken, as in-person engagement sessions cannot be conducted at this time. Officials are working to adjust the format of engagements so that progress can still continue in a safe manner. This will be agreed by all four administrations.
- 1.32 Progress is being made by the UK, Welsh and Scottish Governments to engage with their respective legislatures on pre-implementation scrutiny of provisional frameworks. Officials from each government have developed a joint approach for formal Parliamentary scrutiny of frameworks and are working together to coordinate timelines.
- 1.33 In addition to cross-UK engagement at official level, the Chancellor of the Duchy of Lancaster attended the Joint Ministerial Committee (EU Negotiations) on 9 and 28 January alongside the Scottish Government Cabinet Secretary for

Government Business and Constitutional Relations and the Welsh Government Counsel General and Minister for European Transition. The 28 January meeting was also attended by the Welsh Government First Minister and the Northern Ireland First and deputy First Minister. During the meetings, ministers discussed issues which affected the frameworks agenda, such as the future EU relationship and IGR review.

- 1.34 The Secretary of State for Wales appeared before the National Assembly for Wales Legislation, Justice and Constitution Committee (LJCC) on 9 March 2020, where framework issues were raised.

Northern Ireland

- 1.35 Frameworks need to ensure recognition of the economic and social linkages between Northern Ireland and Ireland, and that Northern Ireland will be the only part of the UK that shares a land frontier with the EU. As set out in the agreed principles, frameworks will also adhere to the Belfast/Good Friday Agreement.
- 1.36 Prior to the restoration of the Northern Ireland Executive, officials from the Northern Ireland Civil Service have engaged in the development of common frameworks where the policy area intersects with the devolved competence of the Northern Ireland Assembly. This input has been limited to analytical and factual responses only, however it is hoped that the continuing development of the framework arrangements will reflect the position of Northern Ireland Executive Ministers.
- 1.37 The Protocol on Ireland/Northern Ireland sets out new arrangements agreed between the UK Government and European Union. These include Northern Ireland remaining within the UK's customs territory but aligning with the EU on goods (including certain laws for VAT on goods), and EU tariffs applying in Northern Ireland except for movements within the single customs territory of the UK.
- 1.38 Analysis is being carried out by both the UK Government and the Northern Ireland Executive to determine the impact of the Protocol on both individual frameworks and the programme as a whole.

Common Frameworks Analysis

- 1.39 The Revised Frameworks Analysis³ was published on 4 April 2019 and set out the progress made to develop common frameworks in collaboration with the devolved administrations since the first analysis was published in March 2018.⁴
- 1.40 The 2019 Revised Frameworks Analysis set out the 160 policy areas where EU law intersects with devolved competence, and the areas where it was anticipated that common frameworks may be required.
- 1.41 Since the publication of the 2019 Revised Frameworks Analysis, constructive, collaborative work between the UK Government and devolved administrations has progressed our understanding of areas where common frameworks will be required. Accordingly, the third iteration of the common frameworks analysis will provide a snapshot of how the categorisation of policy areas is evolving in light of this programme of work. It remains part of an ongoing dialogue that will continue to change and develop as work continues. The third iteration of the Revised Frameworks Analysis will be published in due course.

3

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/792738/20190404-FrameworksAnalysis.pdf

⁴https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/686991/20180307_FINAL_Frameworks_analysis_for_publication_on_9_March_2018.pdf

Legislation Relating to Retained EU Law Restrictions

- 2.1 Section 12 of the EU (Withdrawal) Act removes the current requirements in each of the devolution statutes that the devolved legislatures can only legislate in ways that are compatible with EU law. The Act then replaces those requirements with powers for the UK Government to apply, by regulations, a temporary 'freeze' on devolved competence in specified areas, subject to the approval of the UK Parliament, via the draft affirmative scrutiny procedure.
- 2.2 The process for making, agreeing and revoking these regulations can be found in the first *European Union (Withdrawal) Act and Common Frameworks Report*⁵.

Regulations to 'Freeze' Devolved Competence

Retained EU law restrictions applied during reporting period

- 2.3 No regulations have been made to apply retained EU law restrictions under these powers during the reporting period.

Progress towards removal of retained EU law restrictions

- 2.4 No retained EU law restrictions made under the powers in sections 30A and 57(4) of the Scotland Act 1998, sections 80(8) and 109A of the Government of Wales Act 2006, or sections 6A and 24(3) of the Northern Ireland Act 1998 had effect at the end the reporting period.

Regulations to Repeal the 'Freezing' Powers

- 2.5 In addition to the 'freezing' powers inserted into the devolution statutes by the EU (Withdrawal) Act, section 12(9) confers a power on UK Ministers to repeal, by regulations, the new provisions containing those powers.

Powers to apply retained EU law restrictions repealed during reporting period

- 2.6 No regulations have been made under section 12(9) of the EU (Withdrawal) Act to repeal the powers to apply retained EU law restrictions during the reporting period.

⁵<https://www.gov.uk/government/publications/the-european-union-withdrawal-act-and-common-frameworks-report>

Progress required in order to repeal the powers to apply retained EU law restrictions

- 2.7 The UK Government has not sought to make use of the powers to apply retained EU law restrictions at this juncture. As outlined earlier in this report, significant progress is being made across policy areas to establish common frameworks in collaboration with the devolved administrations.
- 2.8 The ‘freezing’ powers provide a mechanism to give certainty across those areas where common rules do need to be maintained, by ensuring that there will not be substantive policy change in different parts of the UK until those future arrangements are in place. In order to remove those powers from the statute book, further progress towards the implementation of common frameworks would be needed. The UK Government will keep this position under review, in line with the statutory duty in section 12(10) of the EU (Withdrawal) Act.

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Rheoliadau'r Amgylchedd (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE)
(Diwygio) (Cymru a Lloegr) 2020

DYDDIAD 27 Mai 2020

GAN Rebecca Evans AS, y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd

Rheoliadau'r Amgylchedd (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) (Diwygio) (Cymru a Lloegr) 2020 ("Rheoliadau 2020")

Mae Rheoliadau 2020 yn diwygio deddfwriaeth sy'n gymwys yng Nghymru. Mae'r Rheoliadau hefyd yn diwygio deddfwriaeth arall ar sail Lloegr yn unig. Dyma'r ddeddfwriaeth sy'n cael ei diwygio mewn perthynas â Chymru:

Rheoliadau'r UE

- Cyfarwyddeb y Cyngor 87/217/EEC ar atal a lleihau llygredd amgylcheddol a achosir gan asbestos;
- Cyfarwyddeb y Cyngor 91/271/EEC ar drin dŵr gwastraff trefol;
- Cyfarwyddeb y Cyngor 91/676/EEC ar ddiogelu dyfroedd rhag llygredd a achosir gan nitradau o ffynonellau amaethyddol;
- Cyfarwyddeb 94/62/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar ddeunydd pacio a gwastraff deunydd pacio;
- Cyfarwyddeb 94/63/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar reoli allyriadau cyfansoddion organig anweddol (VOC) sy'n ganlyniad i storio petrol a'i ddsbarthu o derfynfeydd i orsafoedd petrol;
- Cyfarwyddeb y Cyngor 96/59/EC ar waredu biffenylau polychlorinedig a therffenylau polychlorinedig (PCB/PCT);
- Cyfarwyddeb y Cyngor 1999/31/EC ar waredu gwastraff mewn safleoedd tirlenwi;

- Cyfarwyddeb 2000/14/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gyd-ddynesu cyfreithiau sydd gan Aelod-wladwriaethau yn ymdrin â swm a allyrrir i'r amgylchedd gan gyfarpar i'w ddefnyddio yn yr awyr agored;
- Cyfarwyddeb 2000/53/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gerbydau ar ddiwedd eu hoes;
- Cyfarwyddeb 2000/60/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n sefydlu fframwaith ar gyfer gweithredu gan y Gymuned ym maes polisi dŵr;
- Cyfarwyddeb 2002/49/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n ymwneud ag asesu a rheoli swm amgylcheddol;
- Cyfarwyddeb 2003/35/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n darparu ar gyfer cynnwys y cyhoedd wrth lunio cynlluniau a rhaglenni penodol sy'n ymwneud â'r amgylchedd;
- Cyfarwyddeb 2004/35/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar atebolrwydd amgylcheddol mewn perthynas ag atal ac unioni difrod amgylcheddol;
- Cyfarwyddeb 2005/64/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gymeradwyo mathau o gerbydau modur ar sail y gallu i'w haildefnyddio, eu hailgylchu, a'u hadennill;
- Cyfarwyddeb 2006/7/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar reoli ansawdd dŵr ymdrochi;
- Cyfarwyddeb 2006/21/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar reoli gwastraff o ddiwydiannau echdynnol;
- Cyfarwyddeb 2006/66/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar fatris a chronaduron a batris a chronaduron gwastraff;
- Cyfarwyddeb 2006/118/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar warchod dŵr daear rhag llygredd a rhag dirywio;
- Cyfarwyddeb 2008/50/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar ansawdd aer yr amgylchedd ac aer glanach ar gyfer Ewrop;
- Cyfarwyddeb 2008/98/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar wastraff;
- Cyfarwyddeb 2008/105/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar safonau ansawdd amgylcheddol ym maes polisi dŵr;
- Cyfarwyddeb 2009/31/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar storio carbon deuocsid yn ddaearegol;
- Cyfarwyddeb 2009/90/EC y Comisiwn sydd, yn unol â Chyfarwyddeb 2000/60/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor, yn pennu manylebau ar gyfer cynnal asesiadau technegol a monitro statws dŵr;
- Cyfarwyddeb 2009/126/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar adennill anwedd petrol Cam II II wrth ail-lenwi cerbydau modur mewn gorsafoedd petrol;
- Cyfarwyddeb 2010/75/EU Senedd Ewrop a'r Cyngor ar allyriadau diwydiannol (atal a rheoli llygredd mewn ffordd integredig);
- Cyfarwyddeb 2012/19/EU Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gyfarpar trydanol ac electronig sy'n wastraff;
- Cyfarwyddeb 2012/27/EU Senedd Ewrop a'r Cyngor ar effeithlonrwydd ynni;
- Cyfarwyddeb 2013/59 y Cyngor/Euratom sy'n pennu safonau diogelwch sylfaenol ar gyfer diogelu rhag y peryglon sy'n gysylltiedig â dod i gysylltiad ag ymbelydredd ìoneiddio;
- Cyfarwyddeb 2015/996 y Comisiwn (EU) sy'n sefydlu dulliau cyffredin ar gyfer asesu swm yn unol â Chyfarwyddeb 2002/49/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor;
- Cyfarwyddeb 2015/2193/EU Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gyfyngu ar allyrru llygryddion penodol i'r aer o gyfarpar hylosgi canolig;

- Cyfarwyddeb (EU) 2016/2284 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar leihau allyriadau naturiol o rai llygryddion atmosfferig penodol;
- Cyfarwyddeb (EU) 2019/904 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar leihau effaith cynhyrchion plastig penodol ar yr amgylchedd.

Is-ddeddfwriaeth

- Rheoliadau'r Amgylchedd (Diwygio etc.) (Ymadael 'r UE) 2019;
- Gorchymyn Atal a Rheoli Llygredd (Dynodi Cyfarwyddydau) (Cymru a Lloegr) 2019.

Unrhyw effaith y gallai'r OS ei chael ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd a/neu ar gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru

Mae Rheoliadau 2020 yn ymdrin â meysydd sydd o fewn cymhwysedd datganoledig. Mae'r diwygiadau'n sicrhau bod swyddogaethau sydd gan Weinidogion Cymru eisoes yn cael eu dargadw cyn belled â phosibl mewn perthynas â chyfraith yr UE a ddargedwir. Er mwyn mynd i'r afael â diffygion, mae pwerau presennol Gweinidogion Cymru wedi cael eu diwygio i sicrhau y byddant yn parhau i fedru cyflwyno deddfwriaeth ar ôl y diwrnod ymadael, er enghraifft, mewn perthynas â rheoli llygredd ac allyriadau.

Diben y diwygiadau

Mae'r OS hwn, sy'n dilyn y weithdrefn negyddol, yn mynd i'r afael â methiant cyfraith yr UE a ddargedwir i weithio'n effeithiol ac â diffygion eraill sy'n deillio o'r ffaith bod y DU yn ymadael â'r UE.

Mae'r OS yn gwneud diwygiadau cyfreithiol, technegol er mwyn sicrhau bod y gyfraith yn parhau i weithio yn y DU ar ôl iddi ymadael â'r UE.

Roedd Rheoliadau'r Amgylchedd (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) 2019 yn diwygio'r pŵer i wneud rheoliadau y ceid eu gwneud neu yr oedd modd eu gwneud o dan adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 yn Neddf Atal a Rheoli Llygredd 1999 er mwyn dileu'r cyfeiriad at adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972.

Mae Deddf Atal a Rheoli Llygredd 1999 yn cynnwys pŵer eang i wneud is-ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig ag atal a rheoli llygredd mewn ffordd integredig – gan gynnwys rheoleiddio gweithgareddau sy'n llygru a/neu reoli allyriadau sy'n gallu achosi llygredd. Roedd y Ddeddf yn rhoi'r pwerau hynny i'r Ysgrifennydd Gwladol i ddechrau. Ers hynny, mae'r pwerau hynny wedi cael eu trosglwyddo'n llawn i Weinidogion Cymru.

Mae Rheoliad 2 o Rheoliadau **2020** yn diwygio Rheoliadau'r Amgylchedd (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) **2019**, sydd, yn **Rheoliad 4**, yn diwygio Deddf Atal a Rheoli Llygredd 1999. Bydd y diwygiadau hyn yn galluogi Gweinidogion Cymru i barhau i wneud rheoliadau mewn cysylltiad â'r cyfarwyddydau a restrir yn y Ddeddf honno ar ôl i'r cyfnod pontio ddod i ben. Mae'r cyfarwyddydau a ddynodir yn ymwneud â: gwastraff; ansawdd dŵr; ansawdd aer; llygredd asbestos; cynnwys y cyhoedd wrth

lunio cynlluniau a rhaglenni amgylcheddol; atebolrwydd amgylcheddol (i atal neu unioni difrod i'r amgylchedd); sŵn amgylcheddol; a chemegau.

Diben y diwygiadau yn Neddf Atal a Rheoli Llygredd 1999 yw galluogi rheoliadau a wneir ar hyn o bryd o dan adran 2 o'r Ddeddf honno i barhau i gael eu gwneud mewn perthynas â rheoli llygredd/allyriadau o fewn cwrpas cyfraith yr UE a ddargedwir a restrir yn yr Atodlen i'r Ddeddf.

Mae'r OS a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n nodi effaith y diwygiadau, i'w gweld yma: <https://www.gov.uk/eu-withdrawal-act-2018-statutory-instruments/the-environment-amendment-etc-eu-exit-amendment-england-and-wales-regulations-2020>

Pam y rhoddwyd cydsyniad

Mae cydsyniad wedi'i roi i Lywodraeth y DU wneud y cywiriadau hyn mewn perthynas â Chymru, ac ar ei rhan, am resymau'n ymwneud ag effeithlonrwydd a hwylustod ac er mwyn sicrhau bod y llyfr statud yn gyson ac yn gydlynol. Mae'r diwygiadau wedi cael eu hystyried yn llawn; ac nid oes unrhyw wahaniaeth o ran polisi. Diben y diwygiadau hyn yw sicrhau bod y llyfr statud yn parhau'n weithredol ar ôl i'r DU ymadael â'r UE.

**GWEINIDOGION Y DU SY'N GWEITHREDU MEWN MEYSYDD
DATGANOLEDIG**

161 - Rheoliadau'r Amgylchedd (Diwygio etc.) (Ymadael â'r UE) (Cymru a Lloegr) 2020

Dyddiad gosod yn Senedd y DU: 13 Mai 2020

Sifftio

A fydd angen eu sifftio yn Senedd y DU?	Bydd
Gweithdrefn:	Negyddol arfaethedig
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Offerynnau Statudol Ewropeaidd Tŷ'r Cyffredin	2 Mehefin 2020
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Craffu ar Is-ddeddfwriaeth Tŷ'r Arglwyddi	2 Mehefin 2020
Dyddiad y daw'r cyfnod sifftio i ben yn Senedd y DU	18 Mehefin 2020
Datganiad ysgrifenedig o dan Reol Sefydlog 30C:	Papur 9
Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol (SICM) o dan Reol Sefydlog 30A (oherwydd eu bod yn diwygio deddfwriaeth sylfaenol)	Dim angen

Gweithdrefn graffu

Canlyniad y broses sifftio	Heb ei argymhell i'w uwchraddio
Gweithdrefn	Gwneud Negyddol
Dyddiad trafod gan y Cydbwyllgor ar Offerynnau Statudol	Anhysbys
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Offerynnau Statudol Tŷ'r Cyffredin	Anhysbys
Dyddiad trafod gan Bwyllgor Craffu ar Is-ddeddfwriaeth Tŷ'r Arglwyddi	Anhysbys

Sylwadau

Bwriedir i'r Rheoliadau hyn gael eu gwneud gan Lywodraeth y DU yn unol ag adran 8 o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, a pharagraff 21 o Atodlen 7 i'r Ddeddf.

Gwneir y Rheoliadau hyn er mwyn mynd i'r afael â methiannau cyfraith yr UE a ddargedwir i weithredu'n effeithiol, a diffygion eraill sy'n deillio o ymadawriad y Deyrnas Unedig â'r UE. Maent yn caniatáu i Weinidogion Cymru barhau i arfer rhai pwerau yn Neddf Atal a Rheoli Llygredd 1999 ar ôl i'r cyfnod gweithredu ddod i ben. Mae'r pŵer yn ymwneud â rheoleiddio gweithgareddau sy'n gallu achosi llygredd amgylcheddol mewn cysylltiad â rhai Cyfarwyddebau gan yr UE a ddynodir gan yr Ysgrifennydd Gwladol a Gweinidogion Cymru. Mae'r cyfarwyddebau'n

ymwneud â gwastraff; ansawdd dŵr; ansawdd aer; llygredd asbestos; cyfranogiad y cyhoedd mewn cynlluniau a rhaglenni amgylcheddol; atebolrwydd amgylcheddol (i atal difrod amgylcheddol neu gymryd camau adfer yn sgil difrod o'r fath); sŵn amgylcheddol; a chemegau.

Mae Cynghorwyr Cyfreithiol yn gwneud y sylw canlynol mewn perthynas â datganiad Llywodraeth Cymru ar 27 Mai 2020 ynghylch effaith y Rheoliadau hyn:

Yn y paragraff sy'n ystyried pa effaith y gall y Rheoliadau ei chael ar gymhwysedd, mae'r datganiad yn nodi bod pwerau presennol Gweinidogion Cymru wedi'u diwygio i sicrhau y byddant yn gallu parhau i gyflwyno deddfwriaeth ar ôl y diwrnod pan fydd y DU yn ymadael, a dylai nodi **ar ôl i'r cyfnod gweithredu ddod i ben** yn y man hwn.

Mae'r crynodeb uchod a chynnwys y Memorandwm Esboniadol i'r Rheoliadau hyn yn cadarnhau eu heffaith ac i ba raddau y byddai'r Rheoliadau hyn yn deddfu polisi newydd mewn meysydd datganoledig.

Nid yw'r Cynghorwyr Cyfreithiol o'r farn bod unrhyw faterion arwyddocaol yn codi o dan baragraff 8 o'r Memorandwm ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) a Sefydlu Fframweithiau Cyffredin mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

Eitem 6.1 Miles AS/MS

Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd
Counsel General and Minister for European Transition

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: MA/CG/1756/20

Mick Antoniw AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

4 Mehefin 2020

Annwyl Mick,

Rwyf yn falch iawn bod cylch gwaith eich Pwyllgor bellach wedi'i ehangu i gynnwys cyfrifoldeb dros fater pwysig cyfiawnder ac rwyf yn cymeradwyo'r Pwyllgor am fynd ati i weithio yn y maes mor gyflym drwy gynnal yr ymchwiliad "Gwneud i Gyfiawnder Weithio yng Nghymru".

Mae'r Pwyllgor wedi nodi telerau eang iawn ar gyfer yr ymchwiliad hwn. Ymdriniwyd â llawer o'r tir hwn gan y Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru, o dan gadeiryddiaeth yr Arglwydd Thomas o Gwmgiedd a hyderaf nad yw'r Pwyllgor yn ceisio ailadrodd gwaith y Comisiwn, sy'n awdurdodol ac yn eang ei gwmpas.

Roedd casgliadau'r Comisiwn ar Gyfiawnder yn glir ac yn ddiamwys, sef bod pobl Cymru yn cael eu siomi gan y system gyfiawnder yn ei chyflwr presennol. Safbwynt hirsefydlog Llywodraeth Cymru yw y dylai pwerau'r sefydliadau datganoledig fod yn seiliedig ar set gydlynol o gyfrifoldebau. Dylai cyfiawnder fod wrth graidd Llywodraeth a bod yn gyson â pholisïau sydd eisoes wedi'u datganoli i Gymru. Mae'r Llywodraeth yn cytuno â barn y Comisiwn bod angen diwygio'r system gyfiawnder yn sylweddol.

Byddwch yn gwybod bod y Prif Weinidog wedi symud yn gyflym i ymateb i argymhelliad y Comisiwn ar gyfer arweinyddiaeth glir ac atebol ym maes cyfiawnder yn Llywodraeth Cymru ac fe sefydlodd is-bwyllgor o'r Cabinet i ddarparu trosolwg Gweinidogol ar faterion cyfiawnder ar draws y Llywodraeth. Er yr effeithir yn anochel ar y broses o ddiwygio'r system gyfiawnder wrth inni ymateb i bandemig y coronafeirws, mae mynd ar drywydd amcanion adroddiad y Comisiwn, serch hynny, yn parhau'n ymrwymiad clir gan y Llywodraeth. At hynny, mae'r pandemig wedi rhoi mwy o amlygrwydd i ddatganoli ac yn benodol wedi tanlinellu'r rhyng-ddibyniaethau rhwng cyfrifoldebau Llywodraeth Cymru a'r rhannau hynny o'r system gyfiawnder sy'n parhau i fod wedi'u cadw yn ôl.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

YPCCGB@llyw.cymru PSCGMET@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 170

Yn y cyfnod hwn o gasglu tystiolaeth ar gyfer eich ymchwiliad, hoffwn dynnu sylw'r pwyllgor at y dystiolaeth a gyhoeddwyd isod:

1. Tystiolaeth ysgrifenedig Llywodraeth Cymru i'r Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru.

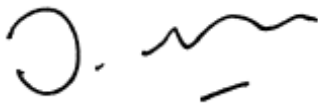
Cyflwynodd Llywodraeth Cymru gyfres o dystiolaeth i'r Comisiwn ar gyfiawnder yng Nghymru a oedd yn nodi safbwynt y Llywodraeth mewn perthynas â chyfiawnder yng Nghymru yn fanwl.

Cyhoeddwyd ein tystiolaeth mewn cyfres o ddogfennau yn ymdrin â phynciau penodol ac maent ar gael ar-lein. Rwyf wedi gofyn i'm swyddogion ddarparu dolenni i Glerc y Pwyllgor.

2. Datganiad Llafar y Prif Weinidog ar 29 Tachwedd 2019 a Chofnod cysylltiedig y Trafodion.
3. Cofnod y Trafodion ar gyfer y ddadl o dan arweiniad y Llywodraeth a gynhaliwyd ar 4 Chwefror 2020

Byddwn wrth gwrs yn hapus i ymgysylltu â'r Pwyllgor ymhellach wrth i chi ymgymryd â rhan 2 o'ch ymchwiliad.

Yn gywir,

Jeremy Miles AS/MS

Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd
Counsel General and Minister for European Transition

Jeremy Miles MS
Counsel General

11 June 2020

Dear Jeremy

Making Justice work in Wales

Thank you very much for your letter of 4 June 2020. The Committee is also looking forward to the challenge of its new responsibility in respect of justice and I welcome your warm comments.

You refer to our terms of reference for our inquiry. These have of course been unanimously agreed by the Committee. You will also appreciate that the way a committee carries out its work - securing and exploring evidence, scrutinising legislation and government and making recommendations to the Welsh Government and the Senedd - is wholly a matter for the Committee. This, as I know you will agree, is essential to ensure the proper division of powers between the Executive and Senedd.

In terms of the future steps for the inquiry, I see our work proceeding in a way that enables us to form an overview of the recommendations of the Commission on Justice in Wales, before then focusing on some key areas where we can, in the short term, influence change.

You will know that many of the Justice Commission recommendations relate to matters which are not yet devolved. However, there is a substantial part of our justice system which is devolved and has never been subject to scrutiny. This is particularly, but not solely, in the field of administrative law. Access to justice is one important field where devolved competence is engaged and where the Welsh Government has committed resources, yet scrutiny has been limited. I am aware that there are reasons for this, particularly due to the way in which powers and resources have accrued. However, there is now an opportunity to put in place a clearly defined scrutiny process and this is where the Committee's work will be important.

Senedd Cymru
Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 SeneddDCC@senedd.cymru
 0300 200 6565

Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 SeneddLJC@senedd.wales
 0300 200 6565

I very much welcome your comments about the Welsh Government's response to the Justice Commission recommendations, and in particular the establishment of a Cabinet sub-committee. We will want to ensure there is effective scrutiny of this sub-committee and its work. We will also wish to scrutinise the operation of the Welsh Government's Welsh Tribunals Unit and the Welsh Tribunals system, as well as the President of Welsh Tribunals. I note, incidentally, that there has been no scrutiny of this role so far, or any debate in the Senedd of the President's annual report, which was laid on the 9 April 2019.

Matters relating to justice evidently link to broader constitutional issues, many of which have been discussed for some years but which have become more prominent, not least because of Brexit and now the coronavirus pandemic. The Sewel convention is of course another important area. The dialectical relationship between all of these is why, in the next few months, our work is likely to become quite focused.

We will explore some of these constitutional issues with you at our meeting next week, particularly in light of the approach taken by the four nations of the UK to the Covid-19 public health emergency.

We look forward to developing a constructive approach to the scrutiny of justice matters and in time, seeing improvements in the justice system for the benefit of all citizens in Wales.

Yours sincerely,

Mick Antoniw MS
Chair of the Legislation, Justice and Constitution Committee

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Elin Jones AC
Y Llywydd a Chadeirydd y Pwyllgor Busnes
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1SN

4 Mehefin 2020

Annwyl Elin

Rwy'n ysgrifennu atoch i ofyn i'r Pwyllgor Busnes gychwyn ar y gwaith o weithredu'r darpariaethau yn Deddf y Senedd ac Etholiadau 2020 ("y Ddeddf") sy'n ymwneud â chyllid ac atebolrwydd y Comisiwn Etholiadol.

Sylweddolaf y bydd y gwaith hwn, o reidrwydd, yn llai o flaenoriaeth nag ymateb i bandemig y coronafeirws, ac yn wir y gallai'r pandemig amharu ar ein gallu i gwblhau'r gwaith yn llwyddiannus. Fodd bynnag, rwyf o'r farn ei bod yn bwysig ein bod yn anelu at weithredu'r darpariaethau fel y'u cynlluniwyd fel bod y Comisiwn Etholiadol yn atebol i'r Senedd am ei weithgareddau mewn perthynas ag etholiadau datganoledig ym mlwyddyn ein hetholiad, 2021.

Y cefndir

Mae'r Ddeddf yn diwygio Deddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 i ddarparu bod y Comisiwn Etholiadol yn cael ei ariannu gan y Senedd ac yn atebol iddi o ran ei waith mewn perthynas ag etholiadau datganoledig Cymru a refferenda datganoledig Cymru ("Etholiadau Cymru").

Mae'r Ddeddf yn darparu bod gwariant y Comisiwn Etholiadol ar etholiadau datganoledig Cymru yn daladwy o Gronfa Gyfunol Cymru. Roedd yn well gan y Senedd y dull hwn, a argymhellwyd gennych, na'r dull a gynigiwyd gan Lywodraeth Cymru y dylai'r Bil ddarparu'n benodol ar gyfer ariannu'r Comisiwn Etholiadol drwy Gomisiwn y Senedd.

Ym mis Mawrth 2019, amcangyfrifodd y Comisiwn Etholiadol y byddai cost yr etholiadau datganoledig a gâi eu hariannu gan y Senedd yn debygol o fod rhwng £0.7m ar gyfer blwyddyn heb etholiad ac £1.6m mewn blwyddyn etholiad (neu £5.3m dros gyfnod nodweddiadol o bum mlynedd).

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
YP.PrifWeinidog@llyw.cymru • ps.firstminister@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 174
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Y broses a nodir gan y Ddeddf yw:

- erbyn diwedd mis Medi bob blwyddyn, mae'r Comisiwn Etholiadol yn cyflwyno i Bwyllgor y Llywydd amcangyfrif cyllidebol o'r incwm y mae'n disgwyl ei gael a'r hyn y mae'n disgwyl ei wario am y flwyddyn ariannol nesaf o ran ei waith ar etholiadau Cymru. Mae Pwyllgor y Llywydd yn bwyllgor newydd y mae'n ofynnol i'r Senedd ei sefydlu ac y mae'n rhaid iddo gael ei gadeirio gan y Llywydd neu'r Dirprwy Lywydd;
- Mae Pwyllgor y Llywydd yn archwilio'r amcangyfrif cyllidebol o ran bod yn ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol, ac yn gwneud unrhyw newidiadau sy'n briodol yn ei farn ef, gan ystyried adroddiad diweddaraf y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a barn Gweinidogion Cymru;
- Yna, mae Pwyllgor y Llywydd yn gosod amcangyfrif cyllidebol gerbron y Senedd.

Mae'r Ddeddf hefyd yn darparu bod Pwyllgor y Llywydd:

- yn gorfod craffu'n rheolaidd, gan ddilyn yr un broses, ar gynllun gwaith pum mlynedd y Comisiwn Etholiadol sy'n nodi nodau ac amcanion y Comisiwn Etholiadol o ran arfer ei swyddogaethau mewn perthynas ag etholiadau Cymru;
- yn gorfod gosod y cynllun y craffwyd arno gydag addasiadau neu hebddynt gerbron y Senedd;
- yn cael gofyn am archwiliad pellach gan Swyddfa Archwilio Cymru o unrhyw gyfrifon sy'n cael eu harchwilio gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol;
- yn gorfod gosod adroddiad blynyddol ar ei waith gerbron y Senedd.

Mae'r Ddeddf hefyd yn darparu:

- y bydd y Comisiwn Etholiadol yn cael llunio codau ymarfer, cynnal adolygiadau o faterion etholiadol datganoledig a gosod safonau perfformiad (gyda gofynion ynghylch sut y cânt eu datblygu);
- bod rhaid i'r Comisiwn osod adroddiad blynyddol ar ei waith gerbron y Senedd.

Pe bai Pwyllgor y Llywydd yn cytuno ar daliad mwy i'r Comisiwn Etholiadol na swm y cyllid a dderbyniwyd gan Weinidogion Cymru (o dan gytundeb ariannu gyda Thrysorlys ei Mawrhydi a rhanddeiliaid eraill), byddai'n rhaid i Weinidogion Cymru ddod o hyd i'r diffyg o gyllidebau eraill. Caiff y risg hon ei lliniaru i ryw raddau gan y gofyniad i Bwyllgor y Llywydd ymgynghori â Gweinidogion Cymru wrth archwilio amcangyfrif cyllideb y Comisiwn Etholiadol a thrwy wiriadau a gwrthbwsau eraill ym mhroses gyllidebol y Senedd.

Mae'r Ddeddf yn darparu y caiff Gweinidogion Cymru gychwyn y darpariaethau sy'n ymwneud â'r Comisiwn Etholiadol drwy orchymyn. Fel y dywedodd y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit yn glir yn ystod y trafodaethau ar y Bil, byddwn yn cychwyn y darpariaethau yn amodol ar gael ein bodloni ynglŷn â chadernid y gyfundrefn atebolrwydd ac archwilio.

Hyd nes y cychwynir y darpariaethau, bydd y Comisiwn Etholiadol yn parhau i gael ei ariannu o Gronfa Gyfunol y DU, a chaiff ei gyllideb a'i gynlluniau gwaith eu cymeradwyo a'u harchwilio gan Bwyllgor y Llefarydd mewn perthynas â'i waith ar etholiadau Cymru. Byddai gan y Senedd, wrth gwrs, berffaith hawl i graffu ar weithgareddau'r Comisiwn Etholiadol mewn perthynas ag etholiadau Cymru gan ddefnyddio'r pwerau presennol, fel sy'n wir ar hyn o bryd, hyd yn oed heb fod â chyfrifoldeb dros y cyllid.

Gweithredu

Rwyf yn disgwyl, os yw hynny'n bosibl o ystyried y sefyllfa ehangach, y dylid cychwyn y darpariaethau perthnasol mewn pryd ar gyfer y broses o graffu ar gyllideb 2021-22 gan ddechrau ym mis Medi. Fel y nodais uchod, mae hyn yn ymddangos yn briodol o gofio mai etholiad y Senedd 2021 fydd y cyntaf i'w gynnal ers datganoli cyfrifoldebau etholiadol.

Mae'r gyfraith o ran tynnu taliadau o Gronfa Gyfunol Cymru yn cael ei nodi yn adran 129 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Yn benodol, mae is-adran 129(4) yn ei gwneud yn ofynnol sicrhau bod arian ar gael i Weinidogion Cymru, y Prif Weinidog, y Cwnsler Cyffredinol, Comisiwn y Senedd, yr Archwilydd Cyffredinol, Swyddfa Archwilio Cymru neu Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru, a hynny'n amodol ar gymeradwyaeth.

Felly o dan y gyfraith fel y mae, rhaid i un o'r cyrff a restrir uchod fod yn gyfrifol yn weinyddol am dalu'r Comisiwn Etholiadol o arian y mae'n eu gael o Gronfa Gyfunol Cymru. Yr unig ddau gorff priodol i ymgymryd â'r rôl weinyddol hon yw Gweinidogion Cymru neu Gomisiwn y Senedd. Mae Comisiwn y Senedd wedi nodi nad yw hyn yn ateb priodol yn ei farn ef. Y pryder yw na fyddai'n bosibl i'r taliadau gael eu gwneud ar sail weinyddol yn unig heb i'r taliad gael ei ymgorffori yng nghyllideb flynyddol Comisiwn y Senedd, sy'n codi materion yn ymwneud ag amseru ac atebolrwydd.

Yn y gorffennol, mae Llywodraeth Cymru wedi gwrthwynebu cyflawni'r rôl hon o ystyried yr egwyddor gyfansoddiadol bwysig fod Comisiwn Etholiadol yn annibynnol ar gangen weithredol y Llywodraeth. Fodd bynnag, rydym yn barod i wneud hynny dros dro, ar sail weinyddol yn unig, er mwyn galluogi i'r darpariaethau ddod i rym yn gyflym, gan dybio bod hyn yn dderbyniol gan y Comisiwn Etholiadol a'r Senedd. Mae'r Comisiwn Etholiadol yn cydnabod pwysigrwydd ei annibyniaeth oddi wrth y Llywodraeth, ond mae'n fodlon bwrw ymlaen yn y modd hwn, fel trefniant dros dro, ar yr amod y cytunir ar protocol ysgrifenedig sy'n adlewyrchu'r trefniadau hyn.

Rydym yn bwriadu parhau i ystyried opsiwn arall a fyddai'n golygu cyflwyno deddfwriaeth sylfaenol i ddiwygio Deddf Llywodraeth Cymru er mwyn ychwanegu'r Comisiwn Etholiadol at y rhestr o gyrff taledig yn adran 129(4) o Ddeddf Llywodraeth Cymru fel bod arian o Gronfa Gyfunol Cymru, unwaith y caiff ei gymeradwyo, yn gallu cael ei dalu'n uniongyrchol i'r Comisiwn Etholiadol. Byddai gwneud hynny yn cynnwys y gofynion a nodir yn adran 130A o Ddeddf Llywodraeth Cymru, sy'n pennu bod yn rhaid i deddfwriaeth Cymru ddarparu bod y Comisiwn Etholiadol yn paratoi cyfrifon ar wahân ar gyfer yr arian y mae'n ei dderbyn o Gronfa Gyfunol Cymru a bod Archwilydd Cyffredinol Cymru yn archwilio'r cyfrifon hynny a chyflawni swyddogaethau atebolrwydd eraill mewn perthynas â'r cronfeydd y mae'r Comisiwn Etholiadol yn eu cael o Gronfa Gyfunol Cymru. Mae cymhlethdod hyn ac ystod y rhanddeiliaid dan sylw yn golygu na ellid ei gyflawni tan y broses gyllidebol ar gyfer 2023-24 o leiaf.

Y camau nesaf

Mantais y datrysiad dros dro yr wyf wedi'i ddisgrifio uchod yw y byddai'n dibynnu ar y gyfundrefn atebolrwydd ac archwilio bresennol sy'n berthnasol i Lywodraeth Cymru. Fodd bynnag, byddai cychwyn y darpariaethau hefyd yn amodol ar gwblhau'r newidiadau angenrheidiol i'r Rheolau Sefydlog, sefydlu Pwyllgor y Llywydd, a negodi cytundeb ariannu rhyng-sefydliadol.

Byddwn yn ddiolchgar pe gallech gychwyn y broses o ddiwygio'r Rheolau Sefydlog a sefydlu Pwyllgor y Llywydd. Mae swyddogion y Comisiwn Etholiadol yn bwrw ymlaen â gwaith ar y cytundeb ariannu. Mae fy swyddogion yn barod i gynorthwyo ac i gysylltu â chi ynghylch amseriad y Gorchymyn cychwyn.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeiryddion y Pwyllgorau Cyllid a Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, at Archwilydd Cyffredinol Cymru ac at Bennaeth y Comisiwn Etholiadol yng Nghymru.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

MARK DRAKEFORD

Mick Antoniw AS

Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

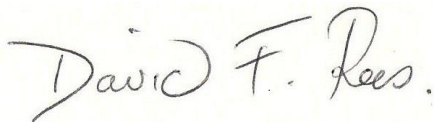
9 Mehefin 2020

Annwyl Mick,

Gohebiaeth at Ganghellor Dugiaeth Caerhirfryn

Atodaf gopi o lythyr yr ydym wedi'i anfon at Ganghellor Dugiaeth Caerhirfryn, sy'n galw am ragor o ymgysylltu rhwng Llywodraeth y Deyrnas Unedig a Llywodraeth Cymru yn ystod cymalau olaf y trafodaethau ar y berthynas rhwng y Deyrnas Unedig a'r Undeb Ewropeaidd yn y dyfodol.

Yn gywir,

David Rees AS

Cadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

 SeneddMADY@senedd.cymru

 0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

 SeneddEAAL@senedd.wales

 0300 200 6565

The Rt Hon. Michael Gove MP
Chancellor of the Duchy of Lancaster and Minister for the Cabinet Office
Cabinet Office
70 Whitehall
London
SW1A 2AS
United Kingdom

9 June 2020

Dear Michael,

UK-EU future relationship: role of the Welsh Government

We have been considering the Welsh Government's role in the UK-EU future relationship negotiations, and the wider implications that the possible outcomes from these negotiations could have for Wales.

This is both in terms of the more immediate need to prepare for the end of the transition period and the longer term implications any agreement might have for Wales and the devolution settlement.

We have previously expressed our view that achieving even a limited trade agreement with the European Union would be preferable to leaving the transition period without a trade agreement.

For any agreement to reflect the interests of the UK as a whole, and to ensure the effective implementation of any agreement in devolved areas, the devolved governments must be meaningfully engaged in the negotiations through robust and structured intra-UK intergovernmental relations.

We believe that such an approach is not only in the best interests of Wales, but also in the best interests of all the nations of the United Kingdom. This is both in terms of ensuring any agreement that is reached reflects the economies and societies of all nations of the UK and that the Welsh Government is as prepared as possible for implementing any eventual agreement in the areas for which it is responsible.

Senedd Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1SN

✉ SeneddMADY@senedd.cymru

☎ 0300 200 6565

Welsh Parliament

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

✉ SeneddEAL@senedd.wales

☎ 0300 200 6565

The role afforded to the Welsh Government has implications for the Welsh Parliament's ability to play its part in representing the interests of the people of Wales, holding the Welsh Government to account, and preparing for any legislative action that might be required to implement any eventual agreement. We raised this in our December 2019 report [UK international agreements after Brexit: a role for the Assembly \[Welsh Parliament\]](#).

The previous UK Government made commitments to the Welsh Government that it would have a more meaningful and structured role in the negotiation of the UK-EU future relationship (than it had in relation to the negotiation of the Withdrawal Agreement). We note that you have previously committed to *“working with the devolved administrations to deliver a future relationship with the EU that works for the whole of the UK”*.

On 27 May 2020, Jeremy Miles MS, Counsel General and Minister for European Transition wrote to us in relation to the role that the Welsh Government has in relation to the UK-EU future relationship negotiations, implementation of the Withdrawal Agreement, and preparation of the end of the transition period.

The Counsel General and Minister for European Transition described the level of intergovernmental engagement in the following terms:

“[...] UK Government engagement with the Devolved Governments on the negotiations remains deficient: despite the promises of improved engagement as the future relationship negotiations got underway, Ministerial engagement has become even more inadequate.

The UK Government has failed despite their formal commitment in the terms of reference of the Joint Ministerial Committee (EU Negotiations) to seek agreement with the Devolved Governments on the negotiations to provide us with meaningful opportunities to influence.

“[...] we simply do not have the enhanced role in the second phase of negotiations (on the future relationship) that we had expected and had been promised.”

The Counsel General and Minister for European Transition appeared before us on 2 June 2020. At this meeting, in response to questioning, he further elaborated on his view of the state of intergovernmental relations (as they relate to matters associated with EU transition and the future relationship). He described the UK Government's limited interaction with the Welsh Government as *“[...] courteous and respectful, but, essentially, the UK Government is fundamentally uninterested”*.

In relation to the UK's draft legal texts, the Welsh Government was only provided with these texts 24-hours in advance of their wider publication. The Counsel General and Minister for European Transition described this as "*wholly unacceptable*". This level of engagement between governments falls short of what we would reasonably expect.

In light of the limited and unstructured engagement that there appears to have been between the UK and Welsh Governments to date, and the Counsel General and Brexit Minister's stark description of this engagement, we are concerned that Welsh priorities, and the future implications for the devolution settlement that might arise from any eventual agreement, are not being considered by those conducting the negotiations.

We believe that the UK Government commitments made previously, to provide a more substantial and structured role for the devolved governments in the future relationship negotiations, should be honoured.

Whilst valuable time has been lost, and it is disappointing that the role of the devolved governments has not been resolved sooner, it is not too late to step-up the level of engagement and to implement a more structured approach to engaging with the Welsh Government.

If previous commitments are not to be honoured, we believe that the reasons for not honouring them should be made plain.

Across the four nations of the UK, we face monumental challenges as we begin our tentative recovery from the COVID-19 pandemic, and the success of the future relationship negotiations will affect our ability to address those challenges.

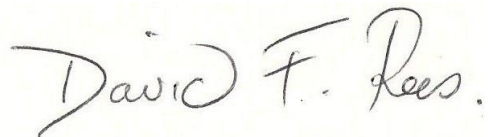
We wish to see agreement reached on the UK-EU future relationship, but believe that the level of engagement with the Welsh Government must be intensified and better structured if the people of Wales are to be assured that their interests, and the devolution settlement, are being adequately protected in the conduct of the negotiations and in the terms of any agreement that is finally reached.

I have copied this letter to Joan McAlpine MSP, Convener of the Culture, Tourism, Europe and External Affairs Committee, Bruce Crawford MSP, Convener of the Finance and Constitution Committee, Colin McGrath MLA, Chair of the Committee for the Executive Office, Rt. Hon. Hilary Benn MP, Chair of the Committee on the Future Relationship with the EU, The Earl of Kinnoull, Chair of the European Union Committee, Jeremy Miles MS, Counsel General and Minister for European Transition, Rt. Hon Penny Mordaunt MP, Paymaster General.

I look forward to your response to this letter and the invitation to join our virtual meeting on 30 June 2020.

Yours sincerely,

A handwritten signature in black ink that reads "David F. Rees." The signature is written in a cursive style and is set against a light yellow rectangular background.

David Rees MS

Chair of the External Affairs and Additional Legislation Committee

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Mick Antoniw AS
Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Mick.Antoniw@assembly.wales

09 Mehefin 2020

Annwyl Mick,

Rheoliadau Offeryn Statudol Ledled y DU – Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygiad) 2020

Rwy'n ysgrifennu i'ch hysbysu bod Llywodraeth y DU wedi llunio yr Offeryn Statudol (OS) o dan y pwerau a amlinellir yn Neddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020.

Mae'r Ddeddf yn cynnwys deddfwriaeth yr UE sy'n rheoli cynlluniau Taliadau Uniongyrchol y Polisi Amaethyddol 2020 mewn deddf ddomestig ar Ddiwrnod Ymadael. Mae hyn oherwydd bod y Cytundeb Ymadael wedi datgymhwysu Rheoliad Taliadau Uniongyrchol y DU ar gyfer blwyddyn 2020 o Ddyddiad Ymadael.

Gwnaeth dau OS, a ddaeth i rym ar 31 Ionawr 2020, ddiwygiadau i Ddeddf Taliadau Uniongyrchol y Polisi Amaethyddol, i'w gwneud yn weithredol yn y DU. Y rhain oedd Rheoliadau Cyllido, Rheoli a Monitro Taliadau Uniongyrchol (Diwygio) 2020 (OS. 2020/90) a Rheoliadau y Rheolau ar gyfer Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Diwygio) 2020 (OS. 2020/91).

Mae'r OS hwn yn gwneud rhagor o ddiwygiadau gweithredu sy'n gysylltiedig â materion sy'n codi o ymadawiad y DU â'r UE na ymdriniwyd yn llawn â hwy ar y pryd. Mae hefyd yn manylu ar y fethodoleg ar gyfer pennu y gyfradd gyfnewid Ewro i Sterling sydd i'w defnyddio i gyfrifo Taliadau Uniongyrchol 2020 i ffermwyr.

Caiff yr offeryn hwn ei wneud yn amodol ar y weithdrefn gadarnhaol.

Mae'r OS hwn a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n pennu effaith y diwygiadau ar gael yma:

<http://www.legislation.gov.uk/cy/uksi/2020/576/contents/made>

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae Gweinidogion Cymru wedi cydsynio i Lywodraeth y DU wneud y diwygiadau hyn mewn cysylltiad â, ac ar ran Cymru, am resymau effeithlonrwydd a hwylustod ac oherwydd natur dechnegol y diwygiadau hyn. Mae'r diwygiadau wedi'u hystyried yn llawn; ac nid oes unrhyw newid polisi. Mae'r newidiadau hyn yn sicrhau bod y llyfr statud yn parhau i weithredu yn dilyn ymadawiad y DU â'r UE.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd a Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Rebecca Evans." The signature is written in a cursive, flowing style.

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Mick Antoniw AS
Cadeirydd,
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Mick.Antoniw@assembly.wales

10 Mehefin 2020

Annwyl Mick,

Offeryn Statudol Led-led y DU – Rheoliadau Taliadau Uniongyrchol (Terfynnau Uchaf) 2020

Rwy'n ysgrifennu i'ch hysbysu bod Llywodraeth y DU wedi gwneud yr offeryn statudol uchod o dan bwerau a amlinellir yn Rheoliad (UE) Rhif 1307/2013 Senedd Ewrop a'r Cyngor o 17 Rhagfyr 2013 gan sefydlu rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr o dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin (sy'n cael eu cynnwys mewn deddf ddomestig drwy adran 1 y Ddeddf Taliadau Uniongyrchol i Ffermwyr (Parhad Deddfwriaethol) 2020.

Mae'r Offeryn Statudol (OS) hwn yn weithdrefn gadarnhaol sy'n diwygio terfyn uchaf cenedlaethol a therfyn uchaf net y DU ar gyfer blwyddyn 2020 yn unig. Defnyddir y terfynau ariannol hyn i gyfrifo taliadau i ffermwyr o dan y cynlluniau Taliadau Uniongyrchol.

Mae'r OS hwn yn gwneud yr addasiadau angenrheidiol i barhau i sicrhau bod Cynllun Taliadau Uniongyrchol y Polisi Amaethyddol Cyffredinol ("PAC") yn parhau i fod yn weithredol ar gyfer blwyddyn cynllun 2020, unwaith y bydd y DU yn ymadael â'r UE.

Mae'r OS a'r Memorandwm Esboniadol cysylltiedig, sy'n nodi effeithiau y diwygiadau ar gael yma:

<http://www.legislation.gov.uk/cy/ukdsi/2020/9780111196779>

O ran unrhyw effaith a gaiff yr OS ar gymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad ac/neu gymhwysedd deddfwriaethol Gweinidogion Cymru, rwy'n cadarnhau bod y Polisi Amaethyddol Cyffredin ("PAC") a'i weithrediad yng Nghymru yn bwnc sydd wedi'i ddatganoli.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Correspondence.Rebecca.Evans@gov.wales
Gohebiaeth.Rebecca.Evans@llyw.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Caiff y gyfraith ei diwygio fel a ganlyn:

Rheoliad (UE) Rhif. 1307/2013 – sefydlu rheolau ar gyfer taliadau uniongyrchol i ffermwyr o dan gynlluniau cymorth o fewn fframwaith y polisi amaethyddol cyffredin (“y Rheoliad”) fel y mae’n rhan o gyfraith ddomestig o ganlyniad i Ddeddf Parhad Deddfwriaethol Taliadau Uniongyrchol.

Mae’r OS yn addasu terfynau uchaf cenedlaethol a net 2020 ar gyfer y DU yn Atodiadau 2 a 3 y Rheoliad gan ystyried Erthyglau 7A ac 14.

Mae Erthygl 7A yn darparu y gall yr Ysgrifennydd Gwladol benderfynu cynyddu y terfynau uchaf cenedlaethol a net ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 gan ystyried argymhellion Adolygiad Bew.

Cafodd Adolygiad Bew, ynghylch dyrannu cyllid cymorth i ffermydd, ei gyhoeddi ym mis Medi 2019. Mae’r OS yn diwygio’r terfyn uchaf cenedlaethol a net i adlewyrchu canfyddiadau Adolygiad Bew. Yn unol ag argymhellion Adolygiad Bew, cytunodd Llywodraeth y Du y byddai ffermwyr yr Alban yn derbyn €60.42 miliwn yn ychwanegol a ffermwyr Cymru €6.12 miliwn yn ychwanegol dros gyfnod o ddwy flynedd, 2020-22. Mae’r terfyn uchaf ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 yn Atodiadau 2 a 3 wedi eu haddasu i ystyried y cynnydd hwn.

Mae Erthygl 14 yn galluogi’r awdurdodau perthnasol i sicrhau bod hyd at 15% ar gael o’u cyfran hwy o’r terfyn uchaf cenedlaethol ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 fel cymorth ychwanegol ar gyfer mesurau o dan ddatblygu gwledig. Penderfynodd Llywodraeth Cymru drosglwyddo 15% o’r cronfeydd fel bod modd sicrhau bod rhain ar gael at fesurau datblygu gwledig. Dyma’r un dull ag a ddefnyddiwyd yn y blynyddoedd hawlio blaenorol, ac mae’n helpu i gadw’r sefyllfa fel y mae. Mae’r terfynau uchaf ar gyfer blwyddyn hawlio 2020 yn Atodiadau 2 a 3 wedi eu haddasu i ystyried y gostyngiad dilynol i’r terfynau uchaf.

Mae Gweinidogion Cymru wedi cydsynio i Lywodraeth Cymru wneud y cywiriadau hyn yn gysylltiedig, ac ar ran, Cymu er mwyn effeithlonrwydd, hwylustod ac oherwydd natur dechnegol y diwygiadau. Mae y diwygiadau wedi eu hystyried yn llawn; ac nid oes unrhyw wyro o’r polisi. Mae’r newidiadau hyn yn sicrhau bod y llyfr statud yn parhau i weithredu wedi i’r DU ymadael â’r UE.

Rwyf yn anfon copi o’r llythyr hwn at y Cwnsler Cyffredinol a’r Gweinidog Pontio Ewropeaidd a Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig.

Yn gywir,

Rebecca Evans AS/MS
Y Gweinidog Cyllid a’r Trefnydd
Minister for Finance and Trefnydd

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

DATGANIAD GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Deddfwriaeth yn ymwneud ag ymadael â'r UE
DYDDIAD 25 Chwefror 2020
GAN Jeremy Miles AC, y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit

Roeddwn yn meddwl y byddai'n fuddiol rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau ar y datblygiadau diweddar a'r rhagolygon o ran deddfwriaeth sy'n codi yn sgil ymadael â'r Undeb Ewropeaidd.

I ddechrau, byddaf yn ystyried Deddf y Cytundeb Ymadael a'r goblygiadau ar gyfer confensiwn Sewel.

Bydd yr Aelodau'n cofio bod y Senedd hon, ar 21 Ionawr, wedi dilyn argymhelliad Llywodraeth Cymru a gwrthod cydsyniad ar gyfer y ddeddfwriaeth honno.

Mae wedi'i ddweud sawl gwaith yn y Senedd mai rhesymau cyfansoddiadol yn bennaf oedd y tu ôl i hyn – o ran bygythiad y ddeddfwriaeth hon i gymhwysedd Senedd Cymru a gallu Llywodraeth Cymru i ddylanwadu ar y negodiadau sydd ar ddod a fydd yn cael effaith ddifrifol ar feysydd polisi datganoledig. Fe wnaethon ni bopeth posibl i wella'r Bil – a hynny cyn iddo gael ei gyflwyno ac yna gan weithio'n agos gydag Aelodau o Dŷ'r Arglwyddi i gynnig gwelliannau a fyddai wedi'i wneud yn dderbyniol o safbwynt datganoli. Ond, yn y diwedd, nid oedd modd darbwylo Llywodraeth y Deyrnas Unedig. Roedd ein penderfyniad yma yn y Senedd yn adlewyrchu pleidleisiau tebyg yng Nghynulliad Gogledd Iwerddon a Senedd yr Alban – y tro cyntaf i bob un o'r tair deddfwrfa wrthod cydsyniad ar gyfer yr un ddeddfwriaeth gan Senedd y Deyrnas Unedig. Er gwaethaf hyn, gwthiodd Llywodraeth y Deyrnas Unedig y Bil drwodd i gael Cydsyniad Brenhinol wrth i Senedd San Steffan ddiystyru barn y tair deddfwrfa.

Gallai hyn fod wedi troi'n argyfwng cyfansoddiadol difrifol, gan fygwth seiliau datganoli. Fodd bynnag, mewn gohebiaeth, dywedodd Ysgrifennydd Gwladol yr Adran dros Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd fod yr amgylchiadau yn rhai "hynod, penodol ac eithriadol" a dywedodd Canghellor Dugiaeth Caerhirfryn eu bod yn "unigryw". Cafwyd sylwadau tebyg gan yr Arglwydd Callanan, Gweinidog Gwladol yn yr Adran dros Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd, yn y trydydd darlleniad yn Nhŷ'r Arglwyddi ac mewn datganiad ysgrifenedig gan Ganghellor Dugiaeth Caerhirfryn.

Ysgrifennais wedyn at Stephen Barclay a Michael Gove i gydnabod yr arwyddion calonogol hyn bod Llywodraeth y Deyrnas Unedig yn cydnabod difrifoldeb y cam hwn a'i bod yn dehongli egwyddor 'ddim fel arfer' Sewel i olygu 'dim ond o dan yr amgylchiadau mwyaf eithriadol'. Ar y sail hon, fe wnes i eu hatgoffa ein bod ni, yn 'Diwygio ein Hundeb', wedi galw am godeiddio'r confensiwn drwy nodi'r amgylchiadau a'r meini prawf pan allai Llywodraeth y Deyrnas Unedig, mewn sefyllfa gyfyng, fwrw ymlaen â'i deddfwriaeth, er gwaethaf diffyg cydsyniad gan y deddfwrfeydd datganoledig. Fe alwon ni hefyd ar i Lywodraeth y Deyrnas Unedig drafod hyn ymhellach â ni.

Felly, er bod penderfyniad Llywodraeth y Deyrnas Unedig i fwrw ymlaen â Bil y Cytundeb Ymadael heb gydsyniad y deddfwrfeydd datganoledig yn peri cryn bryder, mae'n ymddangos eu bod yn credu, fel ninnau, y dylid ystyried yr achos hwn yn un eithriadol. Mae angen inni fynd ati nawr i adeiladu ar hynny.

Gan symud ymlaen, bydd yr Aelodau yn ymwybodol bod bron y cwbl o gyfraith yr Undeb Ewropeaidd yn dal i fod yn gymwys yn y Deyrnas Unedig yn ystod y cyfnod pontio. Ond mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn ystyried a oes angen pwerau i gadw gyda datblygiadau yn neddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd y tu hwnt i'r cyfnod pontio – ac a fyddai pwerau o'r fath yn ymarferol. Nid ydym ar hyn o bryd yn gweld angen brys i gyflwyno Bil yn y Senedd sy'n cynnwys pwerau i gadw gyda deddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd. Mae sawl rheswm dros hyn.

Y prif reswm, o bosibl, yw bod gennym bryderon o ran a fyddai'n dderbyniol i'r Senedd hon pe bai Gweinidogion Cymru yn cael pwerau eang i gadw gyda deddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd o fewn cymhwysedd datganoledig drwy Fil hollgynhwysfawr. Ni fyddai hynny'n gyson â'r safbwyntiau y mae'r Aelodau wedi'u mynegi yn y gorffennol, felly byddai'r bar ar gyfer cynnig gweithred o'r fath yn cael ei osod yn uchel.

Mae yna hefyd ffyrdd eraill o alluogi Cymru i gadw gyda datblygiadau pan fyddwn yn gweld yr angen.

Yn gyntaf, mae gan Weinidogion Cymru eisoes bwerau i gadw gydag addasiadau technegol i deddfwriaeth drydyddol yr Undeb Ewropeaidd drwy swyddogaethau a gafodd eu creu gan yr Offerynnau Statudol ar gyfer Ymadael â'r Undeb Ewropeaidd fel rhan o'r rhaglen gywiriadau, neu drwy bwerau domestig sydd eisoes yn bodoli. Bydd angen mynd ati i ddadansoddi pa bwerau sydd eisoes ar gael mewn ymateb i gynigion deddfwriaethol penodol yn yr Undeb Ewropeaidd wrth iddynt gael eu datblygu.

Ar gyfer deddfwriaeth fwy sylweddol yn yr Undeb Ewropeaidd, byddai eu proses deddfwriaethol nhw yn darparu mwy na digon o amser i alluogi Senedd Cymru i gyflwyno a phasio Bil pe bai angen.

Mae cyd-destun hyn oll yn bwysig. Mae Llywodraeth Cymru yn dal i fod wedi'i hymrwymo i broses y Fframweithiau Cyffredin. Rydyn ni'n credu y dylai'r broses hon alluogi a rheoli gwahaniaethau mewn polisi rhwng Llywodraeth y Deyrnas Unedig a'r Llywodraethau Datganoledig, neu yn wir rhwng y Llywodraethau Datganoledig eu

hunain. Rydyn ni'n bwriadu dilyn proses y fframweithiau cyffredin hyd at ei diwedd cyn penderfynu ble y gall fod angen inni ddilyn datblygiadau yn neddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd yn y dyfodol.

Serch hynny, hoffwn sicrhau'r Aelodau y byddwn yn parhau i adolygu'r sefyllfa.

Yn olaf, dylai'r Aelodau fod yn ymwybodol y bydd angen corff sylweddol o is-ddeddfwriaeth eleni. Ni allwn ddweud faint fydd ei angen cyn gwybod beth fydd hynt y negodiadau â'r Undeb Ewropeaidd, ac yn wir â thrydydd gwledydd eraill. Beth bynnag, bydd galw yn codi o'r gwaith arferol i weithredu cyfraith yr UE sy'n dod i rym eleni; yr Offerynnau Statudol cywiro pellach sy'n angenrheidiol i sicrhau bod cyfraith yr UE a ddargedwir yn 'gweithio' yng nghyd-destun diwedd y cyfnod pontio; a'r is-ddeddfwriaeth fydd ei hangen i weithredu'r systemau newydd sy'n cael eu sefydlu gan Filiau'r Deyrnas Unedig a Deddf y Cytundeb Ymadael ei hun.

Mae'r gwaith wedi hen ddechrau i benderfynu faint o ddeddfwriaeth fydd yn angenrheidiol – gymaint ag y gallwn ei benderfynu ar hyn o bryd – a byddaf, wrth gwrs, yn parhau i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau.

Cadarnhewch yr hyn a draddodwyd

O dan embargo hyd nes y mae Jeremy Miles AC, y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit, wedi traddodi'r datganiad.

Mick Antoniw AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

11 Mehefin 2020

Annwyl Mick

Yn fy llythyr dyddiedig 12 Chwefror yn dilyn fy sesiwn dystiolaeth lafar ar 13 Ionawr mewn perthynas ag ymchwiliad 'Y Newid yng Nghyfansoddiad Cymru', dywedais y byddwn yn ysgrifennu atoch eto ar ôl cael cyfle i ystyried ymhellach pa mor briodol y byddai i'r Senedd gael mwy o swyddogaeth o ran craffu ar gytundebau rhynglywodraethol a materion cysylltiedig. Rwy'n ymddiheuro am yr oedi a fu cyn gwneud hyn, ond rwy'n siŵr y byddwch yn deall y rhesymau pam.

Fy mhwynt cyntaf yw bod ystod eang o gytundebau rhynglywodraethol, yn amrywio er enghraifft, o'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth a'r Cytundebau Atodol cyffredinol sy'n rhoi'r strwythur sylfaenol ar gyfer gwaith rhynglywodraethol, i drefniadau llawer mwy penodol megis y rhai a wneir o dan o dan adran 83 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Byddwn bob amser yn parchu'r cytundeb ar gysylltiadau rhyngsefydliadol. Mae hyn yn golygu y byddwn yn tynnu sylw'r Senedd yn benodol at y rhai yr ystyriwn eu bod o ddiddordeb arwyddocaol, ac yn hysbysu eraill yn briodol ac ar gyfer y cofnod.

Yn y llythyr hwn, fodd bynnag, hoffwn ymdrin â'r ddau fath o gytundeb rhynglywodraethol y deallaf eu bod o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor ar hyn o bryd: Fframweithiau Cyffredin a chytundebau sy'n ymhelaethu ar ddarpariaethau yn Neddfau'r DU neu sy'n gysylltiedig â hwy.

Fframweithiau Cyffredin

Mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn ymroddedig i'r rhaglen Fframweithiau Cyffredin, ac mae'n parhau felly. Sefydlwyd y rhaglen hon yng ngoleuni'r Cytundeb Rhynglywodraethol rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru ar Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Mae'r rhaglen Fframweithiau Cyffredin wedi cael ei harafu'n anochel gan argyfwng Covid-19, a bydd y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd yn ysgrifennu at y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol am hyn yn fuan.

Mae'r rhaglen fframweithiau cyffredin yn ymdrech ar y cyd gan bedair lywodraeth y DU ac mae'r pedair yn ymrwymedig i dryloywder a chraffu gan y pedair deddfwrfa. Ni fydd

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
YP.PrifWeinidog@llyw.cymru • ps.firstminister@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Fframweithiau yn hollol derfynol nes y bydd y Senedd a deddfwrfeydd eraill y DU wedi cael cyfle i'w hystyried a rhoi sylwadau arnynt.

Bydd Llywodraeth Cymru, wrth gwrs, yn ymdrin yn ddifrifol â'r sylwadau a wnaed gan y Senedd mewn perthynas â manylion penodol a chyffredinol y Fframweithiau, ac yn sicrhau eu bod yn cael eu hystyried yn llawn drwy Fwrdd Rhaglen y Fframweithiau Cyffredin. Fodd bynnag, mae'r Fframweithiau Cyffredin yn destun negodiadau rhynglywodraethol ac nid gan Lywodraeth Cymru y mae'r gair olaf, o bell ffordd, ar eu ffurf a'u cynnwys. Bydd unrhyw ddeunydd a rennir â'r Senedd wedi bod drwy broses drwyadl o drafod amlochrog a gallai fod yn anodd ailedrych ar y sefyllfa os oes cefndir o gyfaddawd anodd rhwng safbwyntiau a buddiannau gweinyddiaethau gwahanol.

Felly, er y bydd modd i'r Senedd a'r deddfwrfeydd gynnig diwygiadau neu newidiadau i'r fframweithiau, gallai fod yn anodd i ddiwygiadau a argymhellir gan un ddeddfwrfa yn unig gael eu derbyn. Ymddengys yn briodol, felly, bod y deddfwrfeydd yn cydweithio wrth graffu ar Fframweithiau drafft, cyn belled ag y bo hynny'n ymarferol. Gallaf eich sicrhau y bydd Llywodraeth Cymru yn gwneud beth bynnag a all i hwyluso cydweithio o'r fath. Byddai gennyf ddi-ddordeb mewn gwybod mwy ynghylch a yw trafodaethau rhyngseneddol yn mynd rhagddynt, a sut mae hynny'n digwydd.

Cytundebau ynglŷn â darpariaethau yn Neddfau'r DU

Fel yr adroddwyd gan y Pwyllgor, yn ogystal â'r Cytundeb Rhynglywodraethol o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael), mae Llywodraeth Cymru wedi dod i gytundeb â Llywodraeth y DU mewn perthynas â'r hyn a ddaeth yn Ddeddf Gofal Iechyd (Trefniadau yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir) 2019 a'r Bil Amaethyddiaeth. Mae'r cytundebau rhynglywodraethol hyn yn gorfodi cyfyngiadau gwleidyddol, lle nad yw cyfyngiadau statudol yn bosibl, ar gamau gweithredu un llywodraeth mewn perthynas â chyfrifoldebau un arall. Rydym hefyd yn datblygu cytundeb ar y Bil Pysgodfeydd.

Byddai'n well gan Lywodraeth Cymru beidio â throi at y math hwn o gytundeb rhynglywodraethol. Fel man cychwyn, yn ein barn ni, dylai fod darpariaeth ddigonol ar wyneb Biliau Senedd y DU i ddisgrifio sut yr arferir swyddogaethau gan lywodraethau'r DU yn unol â'r setliadau datganoli.

Fodd bynnag, lle nad yw Llywodraeth y DU yn barod i gytuno ar gynnwys darpariaethau o'r fath ar wyneb ei Biliau, mae dewis anodd yn wynebu Llywodraeth Cymru. Ar un llaw, gallem argymhell nad yw'r Senedd yn cydsynio i Fil y DU, gan arwain at risg glir y bydd Llywodraeth y DU yn gwahodd Senedd y DU i anwybyddu'r diffyg cydsyniad hwn, gan danseilio confensiwn Sewel ymhellach. Ar y llaw arall, gallem ystyried atebion nad ydynt yn rhai deddfwriaethol, megis cytundeb rhynglywodraethol i alluogi argymhelliad bod y Senedd yn cydsynio i Fil. Yn yr amgylchiadau cyfansoddiadol a gwleidyddol presennol, gyda Llywodraeth sydd â chryn fwyaf yn Nhŷ'r Cyffredin, ac yn wyneb yr heriau sylweddol sy'n codi o ran polisi a deddfwriaeth yn sgil ymadael a'r UE, mae'n debygol mai'r ail opsiwn hwn a ffeirir gennym mewn rhai achosion.

Yn anffodus, yn achos y negodiadau ynghylch y math hwn o gytundeb rhynglywodraethol, ni cheir y nodweddion defnyddiol sy'n perthyn i negodiadau am Fframweithiau Cyffredin. Wrth negodi ynghylch Bil y DU, rydym yn wynebu amserlenni cywasgedig (a ddefnyddir gan y ddwy ochr i'w mantais eu hunain) ac anghydweld o ran y safbwyntiau negodi. Nid yw'r rhain yn amodau ffafriol o gwbl ar gyfer hwyluso trefniadau craffu. Pan fo hynny'n bosibl, byddwn yn rhoi gwybod yn gynnar i'r Senedd fod angen cynnal negodiadau ar gytundeb rhynglywodraethol o'r math hwn, a beth yn union yw blaenoriaethau negodi Llywodraeth Cymru. A byddwn yn sicrhau bod y Senedd yn cael cymaint o wybodaeth ag y bo modd am

natur a chynnydd negodiadau o'r fath. Ein nod bob amser fydd cyflwyno'r cytundeb terfynol er mwyn llywio'r ddadl ynghylch a ddylid darparu cydsyniad deddfwriaethol ai peidio.

Gobeithio bod y sylwadau hyn yn ddefnyddiol ac edrychaf ymlaen at drafodaeth bellach â'ch Pwyllgor, os bydd angen. Yn y cyfamser, byddwn yn hapus i awdurdodi rhagor o sesiynau briffio technegol pe byddai hynny o gymorth.

Dymuniadau gorau

A handwritten signature in black ink that reads "Mark Drakeford". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

MARK DRAKEFORD